

100 de ani de viață,
de ani de istorie

100 de ani de viață, 100 de ani de istorie

Prin albumul „100 de ani de viață, 100 de ani de istorie“, Armata Română face cunoscute crâmpene din viața unor bravi români care au împlinit sau vor împlini în anul 2018 vîrstă de 100 de ani, pentru a-i cunoaște, a le asculta poveștile și pentru a învăța din experiența acestora de un centenar trăit cu decență, demnitate și responsabilitate.

În anul 2018 comemorăm 100 de ani de la evenimentul politic major crucial pentru identitatea poporului nostru: desăvârșirea statului național român, realizată prin unirea provinciilor românești cu România. La început a fost unirea Basarabiei cu România — 27 martie 1918, mai apoi unirea Bucovinei cu România—28 noiembrie 1918, iar în final unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Țara Mamă, România — 1 decembrie 1918.

Cu ocazia sărbătoririi **CENTENARULUI MARII UNIRI** cinstim dragostea de țară, jertfa și sacrificiul celor care au cunoscut cele mai devastatoare și violente încreștări militare din istoria omenirii, fie că ne referim la cele Două Războaie Mondiale sau la Războiul de Independență. Armata României a plătit de fiecare dată un preț greu în numele generațiilor viitoare. Vom păstra mereu viața amintirea sacrificiului de sânge al eroilor noștri care, pe parcursul istoriei, au făcut posibil visul Marii Uniri, devenit realitate la **1 Decembrie 1918**.

În Războiul de Independență (1877-1878) s-au sacrificat 10.000 de ostași din cei peste 58.000 care au constituit Armata de Operații.

În războiul sfânt de reîntregire, încununat în România Mare, a fost mobilizată 11% din populația țării, mai exact peste 880.000 de militari, iar izbânda finală a fost plătită cu jertfa a peste 335.000 de morți și dispăruti, a peste 75.000 de invalizi și a circa 650.000 de morți din rândul populației civile.

În urma celui de-Al Doilea Război Mondial, România a înregistrat peste 900.000 de morți, răniți, dispăruti, prizonieri, răniți și invalizi (circa 92.000 de militari decedați). În prezent, mai sunt în viață aproximativ 8.300 de veterani de război, circa 250 de văduve de război și în jur de 63.000 de văduve de veterani de război.

Ei sunt cei care s-au întors de pe front la casele lor, cu durerea în suflet a pierderii camaradului, cu adânci răni fizice și psihice, spre a fi dovada vie a jertfelor acestui neam greu încercat. Acești bravi ostași ne-au învățat că dragostea de țară nu se măsoară în cuvinte, ci în fapte.

Au fost mulți și au rămas puțini. Prin realizarea acestui album vrem să aducem un pios omagiu celor care au dobândit calitatea de veteran de război, celor care au dobândit prin luptă și eroism pe câmpul de luptă titlul respectiv, jertfindu-se pentru țară și neam, asigurând o patrie liberă și independentă, numită România. Calitatea de veteran de război a fost obținută prin luptă, toți acești bravi ostași făcându-și exemplar datoria atunci când patria și neamul au fost în primejdie, pregătiți să dea măsura iubirii ce o poartă în suflet pentru această țară. În acest an al Centenarului Marii Uniri, apreciem că veteranii de război sunt icoana vie a faptelor de arme ale oştirii noastre române. Tuturor veteranilor de război și văduvelor de război care mai sunt în viață le dorim sănătate și împlinirea tuturor dorințelor.

Plutonier-adjunț principal (rtr.)

Gheorghe DEACONU

Plutonier-adjunț principal (rtr.) Gheorghe DEACONU este veteran al celui de-Al Doilea Război Mondial, a căruia poveste de front reprezintă o pildă pentru generațiile de azi.

Într-o casă de sub munte, din comuna Ciofrângeni, județul Argeș, ceasul ticăie pe un perete în ritmul a două bătăi pe secundă. Aici se duce o luptă continuă cu timpul, din care, până acum, la cei 101 ani, Gheorghe Deaconu a tot ieșit victorios.

În fața noastră, veteranul de război, încurajat de familie, navighează printre amintiri. Frânturi, atât au mai rămas. Cum se apropiе de o imagine, dispărе. Un nume aici, un sentiment acolo. Mici clișee ale memoriei pe care, dacă vrea să le atingă, dispar. Un singur episod revine, iar și iar, în mintea veteranului. Orice fir al amintirilor ar apuca, ajunge în același loc. A stat față în față cu moarte și a scăpat.

Rușii au spart frontul și veneau peste noi cu tancurile. Era cum ar fi aici, lângă pat, un tranșeu de un metru. M-am băgat lângă peretele de pământ și am stat acolo până a trecut necazul. Chiar pe deasupra mea. Simteam miroslul de metal încins. După ce au trecut rușii cu tancurile, am ieșit și eu afară. Și am luat-o, la pas, pe marginea șanțului. Eram singur. M-am dus până sus, pe deal, unde mai erau soldați români. Atât. Apoi privirea rămâne pierdută și nimenei din încăpere nu îndrăznește să rupă tacerea, până ce plutonier-adjunț (rtr.) Deaconu nu își ridică ochii spre noi.

Atunci îl asaltăm cu întrebări. Cauță același punct de pe covor unde se derula episodul de mai devreme. Și același episod începe. A trecut tancul peste el și a supraviețuit. Ne arată cu mâinile distanța la care a trecut. Putea să îl atingă. Putea să fie mort. Atâția alții au fost...

Pe cât de tulbură este perioada petrecută pe front, pe atât de clar este acest moment. Singurul. Gheorghe Deaconu a fost unicul copil la părinți. Mama și tata au lucrat în agricultură. Altceva, pe timpul acela, nu aveai ce face, ne spune.

La rândul lui, veteranul a avut un atelier de tâmplărie, a lucrat dogărie și ceasornicărie la Uniunea Meșteșugarilor din Argeș.

Ceasornicăria îmi plăcea cel mai mult. Și, când m-am întors din război, tot asta am făcut. A avut șapte copii și are 14 nepoți. În război a fost sergent infanterist. A stat pe front aproape doi ani. A trecut Prutul și a ajuns până la Odessa. Era căsătorit și avea doi copii, două fete. Una dintre ele, Elena, este cea care îi duce poveștile mai departe.

Unele întâmplări și le amintește pentru că le-a trăit ea, iar altele i-au marcat copilăria, împărtășite de tatăl ei, la gura sobei.

Eram mică, nu eram la școală. Și în minte că tata a venit odată, în permisie, pe câmp, prin spatele casei. L-am văzut că a intrat în curte și apoi în obor. Mămica l-a întrebat:

- Ce e, Gheorghe, cu tine?
- Am venit și eu pe acasă, a răspuns.
- Păi, pe unde ai venit?
- Prin porumb, să nu mă vadă rușii.

Satul era plin de ruși, intrau peste noi în case. Femeile din sat aveau puști, ca să se apere. Eu eram copilă, nu mă feream de ruși, dar mama stătea pitită în grădină, își amintește Elena.

Tatăl ei s-a întors schimbă din război. A fost împușcat, a trecut tancul peste el și a văzut lucruri greu de imaginat pe timp de pace.

I s-a oprit glonțul în pafta și a scăpat cu viață. Dar, când a fost împușcat, a căzut și l-au văzut niște militari la pământ, spune Elena. Aici, ochii veteranului încep să sclipească. Își aduce aminte.

Erau doi soldați cu care mă aveam tare bine. Erau ca și copiii mei. Le făceam mănuși, le coseam ciorapii, le dădeam briciul meu să se bărbierească, adaugă el. Ar vrea să își amintească numele lor. Dar, ca un miraj, totul dispare.

Au crezut că e mort, preia Elena povestea. Când au ajuns lângă el, însă, a mișcat. L-au luat și l-au dus la medic. L-au pansat, i-au dat pușca mitralieră și l-au trimis înapoi. Cei doi ani i-a petrecut în prima linie. Fără repaus.

Mi-a spus că o săptămână a stat nemâncat, n-a pus nimic în gură. Mărsăluiau continuu. În bocanci era ca și cum ar fi turnat o cană cu apă. Numai sânge avea. Spăla cămașa noaptea, o storcea și o punea sub el. Până dimineața se usca, spune Elena.

Văzând că ne pregătim de plecare, veteranul se grăbește să tragă concluziile celei mai crude perioade din viața lui. Vrea cumva să compenseze urmele anilor peste amintirile lui.

Au murit mulți camarazi pe front. Am omorât și eu. Dar am tras de frică. Era care pe care. Ce îmi dădea putere? Mă gândeam la țara mea, la familie, la copii, la prieteni. Pentru ei luptam, conchide Gheorghe Deaconu.

General de brigadă (rtr.)

Constantin NĂSTASE

Veteranul Constantin NĂSTASE are 101 ani, dar își amintește exact cele nouă luni petrecute în prima linie a frontului în cel de-Al Doilea Război Mondial.

Viața generalului de brigadă (rtr.) Constantin Năstase s-a schimbat la 10 noiembrie 1937. Era foarte Tânăr când s-a prezentat la Regimentul 19 Infanterie din Caracal, aşa cum îi cerea ordinul de încorporare. Habar nu avea ce îl aştepta.

Începuse zăngănitul armelor, aşa că noii recruți au primit din partea comandantului plutonului, locotenentul Jercan, o instruire ca la carte. Făceam instrucție ziua și noaptea, în ținută de război. Când ne înapoiam la cazarmă, în marș, umpleam ranițele cu bolovani cu care pavam, apoi, curtea școlii. La finalizarea școlii militare, am primit gradul de sublocotenent, își amintește veteranul.

A rămas concentrat și s-a deplasat cu batalionul din care făcea parte în județul Brăila, apoi în Basarabia, unde a fost comandantul plutonului de mitraliere antiaeriene. Odată cu încheierea Pactului Ribbentrop-Molotov, nevoiți să părăsească zona, au ajuns la Fălcu și apoi pe valea Mureșului.

Ba concentrați, ba mobilizați, aşa a fost viața noastră în perioada următoare. Am fost o generație de sacrificiu.

La 28 august 1941, a plecat la Odessa cu Compania a 6-a, la dispoziția Armatei a 4-a. Era comandant de pluton.

Aici au fost lupte crâncene, câmpurile de operațiune erau pline de ostași fără suflare. Rușii au bombardat și mitraliat din dispozitive amplasate în tren. Armata română, însă, a repurtat o victorie de răsunet, iar armata sovietică a capitulat.

Regimentul lui a mai rămas în Odessa, însă el, la 16 noiembrie 1941, a plecat acasă. Dar nu pentru mult timp. La 1 mai 1942, a primit iar ordin de concentrare, în zona Cotul Donului. În ziua plecării, peronul gării din Caracal era plin. Femei cu copii în brațe, părinți, bunici, parcă tot orașul venise să își ia la revedere de la cei care nu știau dacă se vor mai întoarce. Trenul era format din vagoane de persoane, de vite, de armament și muniție, toate căte sunt necesare în război.

Când ne-am urcat în vagoane, multă jale s-a dezlănțuit. Plânsete, tipete... Mă uitam și eu în zare să văd pe cineva din familia mea. Pe cine să vezi, frații mei – Ion, Nicolae, Gheorghe – erau deja pe front, iar tata cu cine să-i lase acasă pe Sile și Leana care erau mici?! Mama nu mai era.

Au ajuns în orașul Stalino, de unde au pornit în marș forțat, cu pierderi mari în rândul cailor care tractau tehnica militară. Dormeau și mâncau pe marginea șanțului. Odată ajunși, au ocupat poziția pe malul drept al Donului, la cota 106. Vizavi, erau trupele sovietice.

Vântul sufla cu putere, aducând ploi reci și furtuni de zăpadă. Era un ger de ajungea până la -40 de grade Celsius. Apărea o ceată formată din cristale mici de gheăță albă, care reducea vizibilitatea la maximum 3-4 metri.

Astfel că aviația, de ambele părți, era forțată să rămână la sol. În aceste condiții, infanteriștii noștri erau obligați să stea în defensivă.

De câteva zile ploua continuu, mărunt și rece, de te pătrundeau până la oase. Ploaia trecea prin foaia de cort, mantia se îmbiba cu apă devenind grea și scorțoasă, iar apa se scurgea în bocanci. Stăteam ghemuiți cu arma la picior în mocirla de pe fundul tranșeeelor, povestește veteranul, cu privirea fixă, de parcă totul se petrece acum, în fața lui.

Așteptarea trebuia să se încheie la un moment dat. Și-l amintește exact: o zi de joi, la mijlocul lunii noiembrie, 1942, dis-de-dimineață. 19 noiembrie. Ningea ușor. În jurul orei 7 și 20 de minute, au fost auzite manevrele de armare a gurilor de foc ale tunurilor și mortierelor de pe malul celălalt. Nu după mult timp, trompetiștii ruși au dat semnalul de atac. A fost iadul pe pământ. 3.500 de obuze picau deodată.

După aproximativ o oră de bombardamente care, din fericire, nu și-au atins ținta din cauza ceții, a avut loc înaintarea diviziilor de pușcași, iar tirul tunurilor rusești a fost reglat pe linia a două de apărare a armatei noastre. Infanteria română s-a ridicat din tranșee și a ripostat. Atacul rus a fost respins. La următoarele atacuri, însă, rușii au sprijinit infanteria cu formațiile de tancuri.

Cu toate pierderile suferite (și am văzut mai multe tancuri rusești scoase din luptă de tunul Bofors, singurul pe care-l avea plutonul nostru), câteva grupuri de tancuri rusești au reușit să străpungă linia de apărare română. Noi formații de tancuri și cavaleria rusă au atacat, din nou, Corpul 4 Armată, nelăsându-ne să ne regrupăm. Au zdrobit apărarea din sectorul român și ne-au încercuit.

„Din cauza ceții, aviația germană nu a putut să se ridice de la sol și să ne sprijine“. Români, cu greu, au reușit să iasă din încercuire și să se retragă prin stepele Donului. Ulterior, au aflat că generalii ruși desfășuraseră în acel sector 3.500 de tunuri și obuziere grele pentru a deschide calea unui număr de 12 divizii de infanterie, trei corpuri de tancuri și două de infanterie.

A fi militar este o onoare cu care orice bărbat trebuie să se măndrească. Ce este mai înălțător decât să-ți iubești țara și să o aperi cu prețul vieții? Tineretul de azi ar trebui să cunoască sacrificiile strămoșilor și să fie gata a-și apăra patria până la sacrificiul suprem.

Partea a doua a povestirii generalului descrie retragerea de la Cotul Donului spre patrie, *drumul pribegiei*, la sfârșitul lui ianuarie 1943.

A ieșit din încercuire doar el cu ordonața lui, Gheorghe Ionescu. Plutonul lui fusese decimat. Nu știa dacă a mai scăpat cineva. La scurt timp, a mai recuperat din stepă șase ostași – un sergent și cinci soldați, cu care a pornit spre casă. Să te retragi în plină noapte, pe un ger cumplit și cu inamicul în spate nu este ușor.

Mergeam zi și noapte, fără răgaz, iar oboseala mă făcea să atipesc în mers. Mă visam acasă, între ai mei, lângă sobă. Lacrimile înghețau pe obraz, vântul ne biciuia fără milă, iar picioarele atârnau grele ca plumbul.

Își amăgeau foamea cu orzul găsit la un colhoz părăsit, iar setea, cu zăpadă. Primul popas a fost într-un zăvoi întunecat, unde, prin luminiș, au zărit un grup de militari. *Inimile noastre s-au făcut cât un purice. Atât ne-a fost!*, au gândit cei opt. Dar era un grup de ostași români, tot din divizia lor. Au pornit la drum împreună.

La un moment dat, un locotenent de la un regiment din Vâlcea lansează ideea să dăm jos tresaiele, pe motiv că rușii omoară ofițerii (aluzie la pădurea Katin, unde au omorât 22.000 de ofițeri polonezi). Zis și făcut. S-au apucat să-și taie tresaiele, unul celuilalt, cu lama de bărbierit.

În acest timp, o tresărire m-a cuprins. Mi se rupea inima de supărare că eu singur am hotărât să mă degradez. Le-am prins la loc cu bolduri. De-o fi să mor, mor ofițer, nu laș!

Mai târziu, o bubuitură de obuz a spart liniștea și cele două grupuri de români au fugit în direcții diferite. Nimeni nu a privit înapoi. După câteva zile, grupul generalului a intrat într-un sat din Ucraina. Au bătut la ușa unei gospodării și, în cele din urmă, au fost primiți înăuntru. În casă erau trei femei și un bătrân. I-au servit cu câte o cană de lapte dulce. Frânți de oboseală și toropiți de căldură, militarii români au adormit imediat, pe jos.

Nu au trecut mai mult de 30 de minute și ne-a trezit gazda strigând că vin rușii. Am sărit ca arși și am părăsit casa pe o potecă lățuralnică indicată de femeie.

Au mai intrat în două case, dar nu au mai primit lapte. Oamenii nu aveau nici pentru ei. Nu s-au mai oprit până au trecut Nistrul, pe la Tighina. 75 de zile a durat pribegiea. Erau numai piele și os, plini de păduchi și murdari. S-au îmbarcat într-un tren militar cu care au ajuns la Regimentul 19 Infanterie. În urma controlului medical, veteranul nostru a fost găsit grav bolnav la plămâni, internat la Spitalul Militar din Craiova și apoi lăsat la vatră.

Patru copii a dat familia Năstase frontului. Unul nu s-a mai întors din Munții Tatra, altul a fost grav rănit de schije în plămâni, iar ceilalți doi au scăpat cu răni ușoare. Și Constantin a fost atins de un glonț în picior. Singura lui bucurie de pe front este că a reușit să salveze acele șapte suflete, cei care au mai rămas din plutonul acestuia. Pentru actele de vitezie, țara l-a decorat cu *Ordinul Coroana României* cu spade și panglică de *Virtute Militară*, iar viața, cu trei nepoți și cinci strănepoți.

— ALINA CRIȘAN, Trustul de presă

Preotul

Dumitru MIHĂILĂ

In comuna Slobozia, toată lumea îl cunoaște pe preotul Dumitru MIHĂILĂ.

Însă nu mulți știu că a dus cuvântul lui Dumnezeu și pe front, în Al Doilea Război Mondial.

Anii sunt buni, dar să ai un acoperis, deasupra capului și să nu stai la pat să se scărbească toți de tine. Doar atunci sunt buni. Dacă se întâmplă invers... aşa ne întâmpină preotul veteran, la cei 101 ani ai săi. Secretul este genă, aflăm apoi. Bunica din partea mamei veteranului a murit la 102 ani, iar soacra ei a trăit până la 124!

75% suntem moștenire și numai 25% educație. De aceea, nu îi condamn pe cei care fac rele, de multe ori moștenesc acest comportament.

Veteranul Dumitru Mihăilă este un preot atipic. A trecut prin multe și vorba lui e plină de înțelepciune, dar parcă nu duhovnicească. *Sunt obișnuit să văd totul în negru. De când mă trezesc, mă gândesc ce ar putea să meargă rău. N-am nimic în minte care să zică va fi bine.*

Au fost opt frați. Tatăl lui era din Tulcea, unde trăiesc caii sălbatici. În 1918, a fost trimis ca jandarm în Basarabia, într-un sat de ruși. Mai mult de un an și jumătate nu erau ținuți într-un post. Am făcut patru clase, în patru sate diferite.

A terminat facultatea ca să devină preot, la 14 iunie 1941 și, în noaptea de 22, a început războiul. A petrecut cinci luni pe front. *Eu am căzut ca musca în lapte pe front, spune mereu. Era preot în județul Cetatea Albă, la hotar cu Tighina.*

Cum parohia era pe malul Nistrului și în luncă erau rușii, iar românii și nemții erau pe deal, stăteam mai mult pe la episcopie. Într-o zi, a venit un căpitan de la Armata a 4-a să ceară un preot la unitate. Consilierul Zbierea m-a numit pe mine, deși nu voiam să merg. El că da, eu că nu, s-a dus la episcop. Am plecat, nu am mai avut ce să zic.

Așa au început cele cinci luni. Astă s-a întâmplat în 1943, imediat după Paște. De la Armata a 4-a, l-au trimis la Comandamentul 10 Infanterie, dublura Diviziei 10 Infanterie care rămăsese în Crimeea. De la Comandament, l-au trimis la Eșalonul 2, sub comanda căpitanului Ovidiu Gheorghiu, astăzi general (rtr). Satele erau evacuate. Nu erau decât ei, militarii. Seară află la care unitate urma să se ducă a doua zi, pentru serviciul religios. Sfîntire de apă și predică.

Nu aveam niciun avion. Dacă veneau rușii, făceau ce voiau cu aviația lor. Chiar într-o dimineață, când făceam sfîntire de apă la Șaba, au venit vreo șapte avioane rusești. Au început să mitralieze. N-a murit nimeni, dar au rănit patru, cinci soldați. Ceilalți au fugit. De ripostat, nu aveau cu ce.

Când a venit 21 august, era o liniște desăvârsită. Nu se simțea nimic. Pe la ora două după-amiaza, alarmă. Atacaseră rușii. Au venit de la Odessa, au debarcat, i-au luat prin surprindere pe ai noștri, dar am contraatacat și i-am băgat în ape. Și a început lupta. Noi ne-am retras.

Au ajuns în comuna Divizia, din același județ, cu locuitori etnici ruși, o comună așezată pe două linii. Pe mijloc, strada principală, case pe dreapta și pe stânga. Când am ajuns, era acolo tot statul major al diviziei și colonelul Constantinide, șeful statului major, dădea dispoziții să se facă încartiruirea. Preotul, ca unul care nu trăise în armată, intervine în discuție:

— Domnule colonel, dacă rușii, aseară, erau la Feștelia și Marianca, adică la vreo 25 de kilometri de la Nistru în interior, în noaptea asta, ne taie retragerea.

— Mă învață pe mine strategie unul care nu a făcut armata?

— Locurile astea le-am călcat cu piciorul și le cunosc mai bine decât dumneavastră de pe hartă. În spatele coloanelui, stătea căpitanul, care îi făcea semne disperat. Dar preotul nu mai putea fi oprit. Zic, domnule colonel, eu nu stau aici, plec.

— Dacă pleci, te dau dezertor și, mâine, te împușc.

Gheorghiu m-a luat de acolo. Noi am plecat, doar comandamentul a rămas. Restul întâmplării îl știe de la șoferul comandanțului, cu care s-a întâlnit ulterior. Au dormit acolo. De dimineață, au plecat spre Fântâna Zânelor, care era la răscrucă între drumul de Ismail, Borga și Chilia Nouă. Când să treacă peste apă, podul era aruncat în aer.

S-au întors spre mare și, în prima localitate, Tropoclo, le-au ieșit rușii înainte.

Colonelul l-a chemat pe locotenentul de cavalerie maghiară, care era din Câmpulung Muscel, și i-a cerut să organizeze o echipă și să treacă cu foc peste ruși. Nu știau câți sunt și ce arme au. A strâns câțiva oameni, au tras rușii cu mitraliera și l-au retezat pe locotenent și a căzut la picioarele colonelului. Au ridicat o batistă și s-au predat.

Un domn căpitan, parcă Marinescu îl chesa, se repede la comandanț, îi rupe epoletii și îl înjură. „Când ţi-a spus popa aseară să plecăm, spuneai că îl împuști!“, striga el. A intervenit un maior rus. L-a izolat pe colonel și l-a anunțat pe generalul Vasiliu că îi duc la Bolgrad.

El nu era comandanțul diviziei noastre, ci generalul Dimitriu, care plecase cu o săptămână înainte în concediu. Cum v-am spus, era liniște, nimeni nu se aștepta la asta. Generalul de artillerie Vasiliu îl înlocuia, provizoriu, la comandă. A încercat să îi spună rusului că nu e el comandanțul.

Lasă, lasă, că știm noi tertipurile voastre, a fost răspunsul primit.

Au fost luați prizonieri și duși la Bolgrad, unde formaseră un lagăr. De acolo, cu mașina generalului și șoferul român, maiorul rus s-a îndrepătat spre Ismail, a trecut Dunărea la București. În prima comună, la Mihail ciumă. Când a intrat ofițerul rus în tren. A încuiat mașina, a aruncat cheile

“**DACĂ AR MAI FI NEVOIE, PEN-
TRU APĂRAREA ȚĂRII, M-AŞ
DUCE DIN NOU LA RĂZBOI.
TINERII HABAR NU AU CE
ÎNSEAMNĂ SĂ TRĂIEȘTI SUB
STĂPÂNIRE STRĂINĂ.**”

A scăpat. Ne-a găsit la sărămăsese din unitate și el ne-a

În timpul războiului, pre-imprudență. A fost trimis într-o

A intrat într-o clădire

M-au surprins două fete învățători, urmăriți de ruși. Am de vorbă, i-a ieșit din gând că ar seară la o petrecere. Eu spun, sămbătă seară nu o să pot veni, mă duc la Tusla cu căpitanul Gheorghiu, că are o cercetare de făcut. Asta a fost.

În acea sămbătă, au plecat de la comandament. Între Poștal și Tusla, pe o parte și pe alta, era ca o pădure de mărăcini înalți. Soldații mergeau pe jos și faceau țigări. Văd că au început să vălurească tare mărăcinii, dar nu am apucat să zic nimic. S-a și deschis focul asupra noastră. Aveam la mine un pistol mitralieră, două încărcații și două grenade ofensive. Am tras piedica la pistol și am tras în aer.

Au vrut să pună mâna pe niște acte, dar i-au urmărit, prinși și arestat. Printre atacatorii erau băiatul și fetele cu care sătuse preotul de vorbă. Atunci mi-a fost frică și a fost prima și ultima dată când am tras cu arma.

A stat pe front din aprilie până după 23 august. Când eram la Tulcea, generalul Dimitriu nu voia să îmi dea drumul să vin acasă. Se pregăteau să meargă în Ardeal și voia să mă ia cu el, să devin ofițer activ. Am scăpat cu mare greutate. Dar cum familia îi era refugiată la Mozăceni, soția și copilul de doi ani, a fost lăsat la vatră.

În '46, rușii au ridicat în masă populația de prin Basarabia. Printre cele 100 de familii ridicate de la Olănești, erau și socii veteranului. A mai avut un cumnat care murise pe front, în trupele române, iar cumnata era urmărită și umbla din sat în sat. Aveau o fată de 14 ani care a fugit pe malul Nistrului, într-un ceardac. S-a ascuns acolo o săptămână. Până la urmă a văzut-o cineva și, într-o dimineață, s-a pomenit cu rușii. Copil de 14 ani, a fost deportat și el.

La gară, la Căușeni, separau bărbații de femei și copii și îi îmbarcau în vagoane de vite. Pe drum, morții erau aruncați din tren, iar supraviețuitorilor li se dădea să mănânce pește sărat, fără să primească apă.

Sorci și nepoata au trăit asta pe pielea lor. Au ajuns în regiunea Kurgan, unde porumbul creștea înalt de te urcă pe cal, în picioare, și nu te vedea. Roșile erau două la kilogram. Dar nu se cocea nimic, era iarnă veșnică. Au stat acolo până după moartea lui Stalin.

Preotul a venit, după război, în județul Argeș. De la 15 aprilie 1945, sunt cetățean cu domiciliul în Slobozia. Îi trăiește și acum băiatul și are o nepoată stabilită în SUA.

Dacă ar mai fi nevoie, pentru apărarea țării, m-aș duce din nou la război. Tinerii habar nu au ce înseamnă să trăiești sub stăpânire străină.

tul Pasărea. Acolo se strânsese ce mai spus lucrurile astea.

otului i-a fost frică doar când a făcut o localitate aproape de comandament.

unde erau și nemți și români.

tinere și un bărbat. S-au recomandat ca

crezut și n-am crezut. Stând mai mult

fi ceva suspect. L-au invitat sămbătă

de făcut. Asta a fost.

Plutonier-adjutant (rtr.)

Alexandru ZANFIRESCU

Plutonier-adjutant (rtr.) Alexandru ZANFIRESCU, veteran din Al Doilea Război Mondial, are 104 ani. S-a luptat întâi cu rușii, apoi cu comuniștii și, mai târziu, cu soarta. A supraviețuit de fiecare dată. Singura bătălie dispus să o piardă este cea cu timpul. Dar nu depune, încă, armele.

Aproape cinci luni a luptat pe front veteranul Alexandru Zanfirescu, din iunie, până la 16 octombrie 1941, când a căzut Odessa.

Total a început în septembrie 1940, când mareșalul Antonescu a luat din Pitești tinerii cu stagiu militar efectuat și i-a dus la București, să înlătărească divizia de gardă care fusese trimisă pe front. În București, au stat până în iunie 1941, când au fost îmbarcați în tren și au plecat pe front. Se deplasau mereu. Azi într-o localitate, mâine în alta. Aproape în fiecare seară se făcea, din PS (partea sedentară), completarea companiei.

Alexandru avea 29 de ani și era căsătorit.

Nu am putut păstra legătura cu familia. Nici nu te mai gândeai la familie. Singurul tău gând era să scapi. Tatăl meu și soția, în fiecare zi, se duceau la primărie. Acolo se afișa lista cu prizonieri, răniți și morți, povestește veteranul.

A plecat la război ca fruntaș, mitralior în Compania 12, din Divizia a 3-a Infanterie. Trenul i-a adus până la Bârlad, unde au debărcat și au pornit pe jos, spre Prut, aproximativ 70 de kilometri. De la Țigana, au tot mărșăluit până au trecut Nistrul. Au mers în spatele frontului și, până la Tiraspol, nu au avut contact cu inamicul.

Înainte de a intra în Tiraspol, era un cimitir. Câțiva ruși erau cu o mitralieră în turnul bisericii. Nu mai puteam înainta. Ne adăposteam după cruci; nu puteai să te apropii, că nu te lăsa cătea rusească, își amintește subofițerul despre primul schimb de focuri.

Condițiile pe front erau foarte grele. Ca mâncarea să ajungă în prima linie, de multe ori, ținea de noroc. *Dacă noi ne deplasam mereu, când veneau bucătarii noaptea, cu căruța cu mâncare, nu ne găseau, o vărsau și se întorceau.*

Foarte mult răbdau și de sete. Fiecare avea câte un bidon de apă de 800 de mililitri. Într-o oră, rămâneau fără. *Stăteam în lanul de grâu în arșița soarelui, morți de sete. Buzele ni se făcuseră numai răni. Am găsit, la un moment dat, o bală. Vedeam microbii în ea și tot m-am repezit și am băut.*

Amintirile veteranului de pe front sunt multe și exacte. Fiecare întâmplare pe care ne-o împărtășește îi amintește de o alta și aşa se succed zeci de povestiri.

Îmi amintesc o întâmplare de când ne scosesc în refacere, continuă Zanfirescu. Întotdeauna, după o săptămână de luptă, îi scoteau o zi, două, în spatele frontului. Făcusem o groapă de doi pe doi metri, adâncă de 60 cm, și am pus mitraliera în bătaia antiaeriană. Aveam doi colegi cu mine, sergentul Udroiu și caporalul Bobleagă. Am spus: Mă, eu mă duc în sat, poate găsesc ceva mâncare, băutură.

S-a dus călare și s-a oprit la o curte plină cu gâște. S-a întăles cu rusoaica să îi dea o gâscă pe un cal. A luat-o și s-a întors. A scos gâscă din sacul de merinde, plosca plină cu vodka și cei trei camarazi s-au pus să mănânce. Nu a trecut mult și a început artleria să sună.

Asta-i lungă, nu e de-a noastră, am spus. Mai mânăcam, iar auzim iu, iuuu! Apoi sunetul se schimbă – ahuuu! Bă, e a noastră! Si m-am trântit în șanț. S-a trântit și caporalul Bobleagă, iar sergentul Udroiu a căzut peste mine. După ce a trecut ceva timp, mă întorc spre sergent. Era cu gura căscată și clămpănea cu limba. Mort. Probabil corpul sergentului i-a salvat viața.

Altădată, într-un lan de grâu, în comuna Vigoda, unde era o cale ferată, Zanfirescu era la mitralieră. Urmărea. A venit un tren blindat din care au coborât aproximativ 300 de oameni.

Mergeau vreo 20 de metri, se culcau la pământ, și tot aşa. Ce fac, instrucție în prima linie? Când au ajuns în raza mitralierei, am deschis focul. Aproape jumătate au fost doborâți. Ceilalți s-au trântit la pământ și, după 10 minute, s-au predat. Erau elevi ai unei școli de ofițeri din Moscova. Îi aduseseră în prima linie. și povestirile continuă să curgă...

Comandantul batalionului era căpitanul Vlădescu. Într-o zi, îmi spune: Mă, Zanfirescule, nu mai e patrula în dreapta, e locul gol. Du-te până la lizieră, vezi ce e. Am plecat printr-un lan de porumb de doi metri. Mergând, a auzit voci. S-a oprit, s-a așezat în genunchi, a pregătit arma. Văzui că veneau doi ruși și ei gata de tras. Au trecut la cinci rânduri de porumb de mine. I-am lăsat să treacă și am deschis focul din spate. I-am culcat la pământ.

Când era aproape să ajungă la lizieră, aude: *Stai că trag!* A stat. Era un căpitan român care l-a însotit unde se aflau mareșalul Antonescu, generalul Șteflea și încă vreo 10 ofițeri superiori. I-a raportat mareșalului despre rușii din păpușoi.

M-a felicitat, apoi mi-a zis să mă duc să-i spun lui Vlădescu să stea pe loc până primește noi ordine, că Regimentul 4 Argeș a rămas la 300 de metri înapoi. De multe ori se pomeneau cu Antonescu în prima linie. Ne spunea mereu: cum ajungi, te-ai culcat pe burtă, iezi lopata și cinci, șase brazde sapi. Masca deasupra capului, ca să se opreasă glonțul în ea, își amintește.

Căpitanul Vlădescu îi ceruse veteranului, dacă va cădea, rănit sau mort, să nu îl lase în prima linie. Să îl aducă în țară. Întâmplarea a făcut să fie rănit la picior. *L-am luat în cârcă și m-am dus cu el cam un kilometru, unde era primul post de ajutor. Am stat acolo până l-au consultat doctorii și l-au urcat în mașină. M-am ținut de cuvânt, povestește, mândru, subofițerul. Apoi, face o pauză.*

După câteva minute, cu privirea în pământ, continuă: *Frumos nu era nimic. Totul era dur, aspru. Mărșăluiri și lupte. Când am intrat în Tiraspol, un ostaș de-al nostru a luat dintr-un magazin o mașină de cusut electrică. L-am întrebat ce face cu ea. Voia să i-o ducă nevestei. La trei zile, l-a văzut mort, cu raniță în spate și mașina de cusut în ea. Am văzut un ostaș căruia i-a căzut capul. Avea afetul de mitralieră în spate și a mai mers încă vreo 10 metri, așa, fără cap, până s-a împiedicat. Într-o comună, prima lovitură de tun trasă de români a căzut pe o casă. A murit o fată de 16 ani...*

Chinul lor s-a încheiat la 16 octombrie 1941. Erau la Dalnic de o săptămână. A venit mareșalul și le-a spus că, dacă vor cuceri Odessa, îi trimite în țară, la refacere.

Când am dat atacul asupra Odessei, n-am mai găsit nicio rezistență, rușii se retrăseseră. Am intrat în mahalalele Odessei la ora 10. Apoi, am primit ordin să stăm pe loc. La vreo oră, trece pe lângă noi o unitate germană. Au intrat în Odessa ca și cum ei ar fi cucerit-o.

Dar mareșalul s-a ținut de cuvânt. S-au întors în țară. Au venit pe jos până la Cahul, vreo 200 de kilometri. Mergeau noaptea. Ziua se oreau prin comune sau păduri. La Cahul, au fost îmbarcați în tren. Când au sosit în gară, în Pitești, îi aștepta fanfara și puhoi de lume.

Şi-a făcut mulți prieteni pe front, dar pe majoritatea i-a pierdut tot acolo. Plecau dimineața la atac, iar seara, când numărai compania, din 160 mai găseai 70, 80 de oameni. Restul, morți și răniți. Din prietenii lui, rămăseseră vreo 10 care descoperiseră *tactica războiului*. Și nu murea niciunul.

Luasem două lopeți de infanterie și le puneam una în dreapta, una în stânga, să acopere inima. Auzeam gloanțele cum sar din ele. Vedeți dumneavoastră, mai toți prietenii mei au murit, pentru că am trăit eu prea mult. Sigur, mi-a luat Dumnezeu picioarele, nu pot merge, dar, în rest, sunt ca nou. (Râde.)

Obișnuit cu lupta, a continuat și după încheierea războiului, sprijinind rezistența anticomunistă. A făcut 13 ani de pușcărie politică. A fost închis la Pitești, Poarta Albă și colonia Peninsula.

De a treia și cea mai puternică încercare a lui, veteranul nu ne vorbește. Probabil, rana este încă deschisă. Restul poveștii îl aflăm de la Delia Tudor, asistenta medicală care l-a adoptat pe bătrân când restul lumii l-a lăsat uitării.

Eu nu sunt rădă de sânge cu el. L-am „cumpărat“ odată cu casa, spune aceasta zâmbind. Când ajungi la o vîrstă, nimeni nu te mai cunoaște...

Soarta, văzând că poate duce, nu a fost blândă cu Zanfirescule. Cu prima nevastă, de care s-a despărțit înainte de război, a avut un copil, o fată. El este trecut ca tată, dar și-a găsit soția cu patul ocupat când s-a întors dintr-o deplasare. Această fată, la rândul ei, a făcut un copil, care a fost crescut de Zanfirescule și a doua lui soție. *Ei bine, cea mai mare tragedie din viața lui a fost că acest copil, ani mai târziu, a murit într-un accident cu tot cu copilul său. Aceasta este singura amintire care îl face pe veteran să plângă. Nu războiul, nu pușcăria.*

Sublocotenent

Gheorghe COTOFANĂ

Gheorghe COTOFANĂ s-a născut în comuna Cățelești, din județul Bacău, în data de 12 octombrie 1916.

A fost luat în armată în anul 1938, la un depozit de muniție, iar, în 1941, a fost dus pe front. Un an mai târziu, i-a venit repartitia la Regimentul 2 Artillerie Antiaeriană din Iași. De aici, a plecat la Roman, la Școala de baterie pentru a fi instruit.

„*A fost greu pe front.*“ A participat la luptele desfășurate pe teritoriul național (Roman, Ardeal), Rusia, Odessa, Ungaria și Cehoslovacia, ajungând până la granița cu Austria, ca ochitor la tun, până în anul 1945.

A trecut Nistrul, a ajuns în Odessa, apoi la Nikolaev, pe malul Niprului. „*Am stat o iarnă întreagă pe malul apei, având rolul să păzim obiectivele. Era aşa ger, că nu puteai să deschizi ochii. Am avut greutăți mari.*“

La Odessa, au luptat alături de nemți și unguri. „*Toată Odessa era înconjurată de antiaeriană. Nu credeam că o să mai scăpăm de câte bombe cădeau, de sute de kilograme. Când cădeau bombele, se cutremura pământul; eram foarte speriați. Bombele erau aduse cu avioane mari de transport. Aviația ușoară transporta doar armament ușor (mitraliere).*“ În Cehoslovacia, a stat o lună de zile. De aici, s-au întors în țară cu mașinile din dotare. Nu au avut răniți în baterie. Erau în urma inamicului. „*Și la noi, în țară, multe orașe au fost bombardate, printre care și Romanul, care a scăpat de a fi distrus. Noi eram în tranșee.*“

În război, a avut gradul de fruntaș, iar în urma ordinelor generale de avansare, a ajuns sublocotenent. Și tatăl lui participase la Primul Război Mondial, având misiunea de a transporta, cu căruța, alimentele necesare pe front.

La terminarea războiului, a început să se occupe de agricultură și și-a făcut o familie. Soția lui, din nefericire, s-a prăpădit acum 4 ani, dar au avut împreună 4 copii, 2 băieți și 2 fete, dintre care doar 3 mai trăiesc.

Domnul Coțofană a primit titlul de „*Cetățean de onoare al orașului Săucești*“ și este decorat cu Medalia „*Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea război Mondial, 1941-1945*“.

Neculai PLETEA

românești — Armata a 3-a și Armata a 4-a. Trupele române nu erau însă pregătite să reziste unui atac greu, cu tancuri. Ca urmare, după primul asalt al rușilor, frontul românesc a fost străpuns și o mare parte dintre ostașii Armatei a 3-a au fost capturați, iar, două zile mai târziu, întregul efectiv al Grupului de Armate Lascăr a căzut în prizonierat. Erau peste 200.000 de oameni, 140.000 de militari ai Armatei a 3-a și peste 60.000 ai Armatei a 4-a. Un număr atât de mare de prizonieri reprezenta o provocare logistică chiar și pentru ruși.

În deplasarea către lagăre, aceștia au aplicat toate tacticile pe care le aveau la îndemâna pentru a diminua numărul supraviețuitorilor. I-au pornit în marș forțat, timp de două zile, care a stors vлага din numeroși oșteni români. Apoi, au fost încărcați în trenuri pentru vite, într-un număr atât de mare, încât abia ar fi putut un om să cadă din picioare. Pe timpul călătoriei cu trenul, care a durat dureros de mult, li se dădea, când și când, pește foarte sărat, fără apă. Oamenii ajunseseră să-și bea propria urină și să lingă clanțele vagoanelor pentru a sorbi fiecare picătură de apă ce se forma pe ele.

În drumul nesfârșit, trenul a oprit, undeva, în câmp deschis, unde zăpada era mare și imaculată. Nimici nu mai trecuse pe acolo. În mintea deținuților, chinuită de sete, a încolțit imediat ideea de a se alimenta cu lichidul vital. „*Hai, măi, Pletea, să te coborâm pe geam, afară, să încarci sacii de merinde cu zăpadă, că ești mai mic și te miști repede!*“ i-au propus colegii de suferință. A acceptat. Ar fi acceptat orice pericol pentru a se salva. L-au coborât prin geamul mic, din partea de sus a wagonului, în libertatea iluzorie și albă. A început în grabă să umple cât mai mulți saci de merinde cu zăpada promițătoare de viață, iar când era gata de finalul marii acțiuni, santinela l-a observat și s-a îndreptat către el, cu arma pregătită să curme o existență atât de greu susținută. Disperat, a strigat către camarazii lui să-l tragă sus, că-l omoară santinela. Își l-au tras, gata să-i frângă mâinile.

În călătoria lor spre lagăr, au murit mulți români, inclusiv un nepot de-al său, care nu a mai rezistat. L-a văzut întins pe jos, la picioarele celor ce s-au dovedit mai tari. Nu putea face nimic. Poate că a vărsat o lacrimă de durere, dar nici nu-și mai amintește... Îngrijorarea pentru propria viață era mai intensă decât moartea nepotului. Războiul dezumanizează.

Surprinzător, ne-a spus că, în lagăr, era chiar bine. A primit sarcina să care, cu o căruță, bolnavii la infirmerie, dar cel mai des, ducea morții în afara lagărului, la gropile comune, în marginea pădurii. Gropile erau gata săpate; își așteptau ofranda. și nu au fostdezamăgite. Peste 80% dintre români din acel lagăr au îngrășat pământul înghețat al Rusiei. Sute de mii de familii nu și-au mai primit înapoi fiii, soții și tații, după război.

De ziua Sfintei Marii, pe 15 august 2016, domnul Neculai PLETEA a împlinit un secol de viață, care i-a adus deopotrivă și bucurii, și greutăți.

La 22 de ani, în 1938, a fost încorporat în cadrul Regimentului 7 Prahova, din Divizia 13 Infanterie, a Armatei a 3-a, pentru a-și satisface serviciul militar. Războiul l-a prins în armată. Era telegrafist. Pe 22 iunie 1941, a plecat pe front, dincolo de Prut, pentru eliberarea Basarabiei de sub ruși. Nu a fost în prima linie, dar deservea compania prin asigurarea comunicațiilor pe verticală, între comandantul de companie și structurile superioare. Era umbra căpitanului său. După ce a trecut Nistrul, Armata a 3-a a fost încartiruită 5 luni în Stepa Calmucă, pe cursul inferior al Donului, unde i s-a repartizat o fâșie de 140 de kilometri, între două mari unități germane din Grupul B.

La 15 noiembrie 1942, rușii au pornit ofensiva asupra trupelor noastre și germane, principalul atac fiind pe aliniamentul celor două formațiuni

În 1944, când România a întors armele împotriva nemților, Guvernul a trimis doi reprezentanți să recruteze adepti, care să se înroleze în Divizia Tudor Vladimirescu, cu care să lupte pe frontul de vest.

Camaradul său cel mai apropiat l-a întrebat ce să facă, iar el i-a răspuns: „*Decât să mor aici, pe câmpul ăsta străin, mai bine să mor pe pământ românesc.*” Și s-a înrolat în Divizia Tudor Vladimirescu. Imediat, cei ce s-au înscris, au fost scoși din lagăr. În scurt timp, au pornit către țară și mai departe, prin Ungaria, până în Munții Tatra, în Cehoslovacia. În luptele din Ungaria, a fost rănit de o schijă, dar nu a considerat că rana era prea gravă, astfel că, l-a dus în spate pe camaradul căzut alături de el, care nu mai putea merge. A urmat o perioadă grea, cu lupte, zăpadă mare, frig și câmpuri pline de gropi de obuze. Era răspunzător pentru aprovizionarea cu alimente și muniție a celor din linia întâi. Nu a fost ușor, dar a fost atât de norocos, încât să audă anunțul de terminare a războiului. S-a bucurat ca un copil, ne-a spus. Și noi îl credem.

S-a înapoiat în țară, dar nu a fost lăsat la vatră imediat; a rămas mai multe luni, în București, pentru a asigura instaurarea regimului comunist. Șapte ani trecuseră de la plecarea lui de acasă. Nici nu-și dădea seama cum de s-au scurs atât de mulți. Mama lui nu știa nimic despre el; nu știa dacă mai trăiește sau dacă s-a prăpădit prin cine știe ce colț uitat de lume. A reușit să o anunțe că este viu și că se întoarce acasă, iar ea l-a așteptat în gară. La vederea copilului, sărmâna mamă nu a mai rezistat emoției și a leșinat. Tatăl îi murise, parcă de o durere anticipată pentru ceea ce avea să urmeze, chiar în anul în care România a intrat în război.

A urmat perioada de pace, care i-a scos în cale provocări noi. Ajuns acasă, a constatat că fetele din generația lui erau deja măritate și aveau copii. Practic, nu mai avea cu cine să își întemeieze o familie.

Anul 1946 a venit cu seceta și foametea cumplite, care i-au determinat pe mulți dintre locuitorii din estul țării să plece în căutarea hranei. Așa a ajuns domnul Pletea, cu trenul pus la dispoziție de către stat, în Banat, unde, mai mult de un an, a muncit și a agonisit ceva bănuți și grâne cu care să se întoarcă acasă, în Moldova.

La întoarcere, a cunoscut o fată cu mult mai mică decât el; avea doar 17 ani. S-au căsătorit și trăiesc și astăzi împreună, fericiti. Au muncit și și-au construit de-a lungul vieții trei case. Prima a ars în anul 1971, apoi, un alt incendiu, care a mistuit mai multe case din sat, în anul 2003, le-a distrus-o și pe-a lor. Acum, au o casă nouă, cea de-a treia.

A muncit 25 de ani în comerț. A fost achizitor de mărfuri. Are două fete și a mai avut un fecior, dar acesta a murit de mic. Fetele i-au dăruit cinci nepoți, iar unul dintre ei ne ajută să înțelegem, cu detalii nesperate, aventurile nedoreite din război ale bunicului. Povestea i-a fost relatată, pe vremea când memoria lui încă era una dintre prietenele apropiate. Îi suntem recunoscători acestuia și îi mulțumim.

Cu bucuria de a fi cunoscut un român bun și patriot, l-am lăsat pe domnul Pletea în grija familiei frumoase pe care și-a clădit-o.

— Colonel CRISTINA SĂNMĂRGHIȚAN, DCVP

Sublocotenent (rtr.)

Gheorghe GOSPEI

Așezată la poalele măgurii Cașinului, pe valea apei cu același nume, localitatea Mănăstirea Cașin s-a înscris printre așezările care făceau parte din „*Triunghiul Morții*“ unde, în Primul Război Mondial, Armata română a avut confruntări dintre cele mai săngheroase cu inamicul dornic să pătrundă în inima Moldovei, spre zăcăminte de țieți, sare și cărbune de pe valea Trotușului.

În cel de-Al Doilea Război Mondial, pe aceste meleaguri, au căzut la datorie 157 de soldați.

Așezare de un pitoresc aparte, Mănăstirea Cașin este o comună cu o natură mirifică și oameni calzi. Aflată la 15 kilometri distanță de municipiul Onești, în județul Bacău, localitatea este situată în partea superioară a depresiunii Cașin, la extremitatea sud-vestică a județului, în zona montană de la limita cu Vrancea și Covasna, pe cursul superior al râului Cașin.

La data de 10 martie 2017, sublocotenentul (rtr.) Gheorghe Gospei, veteran al celui de-Al Doilea Război Mondial, a împlinit venerabila vîrstă de 104 ani. Cu această ocazie, reprezentantul Centrului Militar Județean Bacău, maior Andrei Ghindă, i-a transmis acestuia un mesaj de felicitare din partea Ministerului Apărării Naționale și i-a înmânat o diplomă jubiliară. Alături i-au stat, bineînțeles, familia și cei dragi.

În 1935, a fost încorporat la unitatea militară din Râmnicu Sărat, în arma transmisioni, și a fost lăsat la vatră pe 1 aprilie 1937. În perioada 1939-1944, a fost concentrat și a luptat pe front la unitatea militară din Ploiești, iar, ulterior, pentru apărarea rafinăriei Teleajen.

La sosirea de pe front, se căsătorește cu Ecaterina Ghilogaș cu care are a acumulat 70 ani de căsnicie. Au împreună 4 copii care, la rândul lor, i-au adus pe lume 13 nepoți și 14 străniepoți. Se angajează ca muncitor, în anul 1955, la Grupul de șantiere Arhivele Statului București și ieșe la pensie în 1976.

Pentru faptele sale de arme săvârșite în perioada războiului, Gheorghe Gospei a fost decorat cu Medalia „*Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945*“.

În prezent, veteranul nostru se află într-o stare relativ bună de sănătate, este foarte bine îngrijit, cu o familie deosebită pe care o are alături. Dar, dincolo de toate aceste aspecte, Gheorghe Gospei reprezintă o filă scrisă în istoria neamului nostru, o mărturie vie a unei vieți pline de experiențe, acțiuni, emoții și sentimente.

Gheorghe CIUBOTARU

.....

Născut în data de 7 februarie 1917, Gheorghe CIUBOTARU locuiește, în prezent, în satul Capotești, comuna Huruiuști, județul Bacău. Trăiește împreună cu familia lui, într-un mediu săracăcios.

Pentru faptele sale de arme de pe câmpul de luptă, a fost decorat cu Medalia „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

Nicolae PÂNZAR

.....

Domnul Nicolae PÂNZAR este un bunicuț simpatic, ce a împlinit 100 de ani în noiembrie 2017. În prezent, nu mai locuiește acasă la el. Stătea la bloc, ne-a spus, și avea grija de el o străneapoată. De câțiva ani însă, familia l-a convins să se mute la căminul de bătrâni din Bacău, unde este îngrijit permanent de personalul specializat al instituției. „Condițiile de aici sunt bune, am tratament medical și hrană bună“, ne-a relatat el. S-a mai confesat și că nu a fost foarte încântat de mutarea la cămin, dar se pare că strănepoata lui s-o fi bucurat să scape de grija lui, că este destul de greu să vezi de un om bătrân.

Pe timpul războiului, Nicolae Pânzar a făcut parte din personalul sedentar, cel care se ocupa cu aprovizionarea. Nu a fost în prima linie și nu a părăsit teritoriul țării. Din acest punct de vedere, este oarecum recunosător că nu a fost nevoie să treacă prin încercările frontului.

A avut o soție cu care a trăit 47 de ani, însă a murit demult, în 1984. Are doi copii, nepoți și strănepoți.

Locotenent (rtr.)

Dumitru IORDACHE

Se cuvine să dăm cinstire celor care în cel de-Al Doilea Război Mondial au indurat greutățile campaniilor din Est și din Vest și au avut zile pentru a se întoarce acasă, fiecare purtând în trup și în suflet răni grele, mai ales după ce lumea pe care o știau „se dusese pe pustii sub ofensiva Armatei Roșii“.

În cadrul programului „Acasă la veterani“, reprezentanți ai Direcției calitatea vieții personalului au făcut o vizită distinsului veteran de război, ajuns la vîrstă de 105 ani, inițiativă primită cu multă căldură și amabilitate de către membrii familiei Iordache.

Locotenentul (rtr.) Dumitru Iordache s-a născut pe 2 octombrie 1912 și a scăpat de ororile războiului de pe frontul din Est după ce, timp de aproximativ 2 ani, a fost comandant de pluton branduri (aruncătoare Brandt), în Crimeea. A făcut parte din Regimentul 23 Infanterie, în perioada aprilie 1943 - februarie 1944, având gradul de sergeant-major.

„Să fi militar era o mândrie! Să-ți aperi țara, cea mai mare onoare!“ - spune cu greutate, dar și cu mândrie veteranul nostru. Este credința care l-a călăuzit întreaga perioadă a războiului și l-a făcut să treacă mai ușor peste greutăți. „Să nu uităm“ este îndemnul celor care au luptat pentru țara noastră, care au supraviețuit frontului și, apoi, epurărilor comuniste.

Pentru faptele de arme săvârșite în perioada războiului, a fost decorat cu Medalia „Bărbătie și Credință“, precum și cu Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

După război, a fost ajutat să-și câștige existența de către sora lui, care deținea în acele vremuri un restaurant, punându-l să se ocupe cu aprovisionarea. Așadar, întreaga lui activitate s-a desfășurat numai în domeniul comerțului și a lucrat până la vîrstă de 75 de ani.

Astăzi, domnul Dumitru Iordache are grave probleme de sănătate. Din cauza vîrstei înaintate, nu mai aude și nici nu mai vede bine, dar încă se poate deplasa fără ajutor. În urmă cu 10 ani, a fost operat, fără succes, la un ochi de glaucom. De atunci, afecțiunea s-a agravat în timp, cauzând și scăderea vederii la celălalt ochi.

Îl ajută foarte mult strănepotul lui, domnul Ion Spelter, ajuns și dumnealui la vîrstă de 74 ani. Acesta ne-a spus că, până la 97 de ani, venerabilul veteran își facea singur curațenie în curte, fiind o persoană care toată viața a fost activă. Singurul regret al domnului Iordache este că nu a avut copii.

Secretul longevității veteranului ajuns la 105 ani? „O viață cumpătată, fără excese, un om echilibrat din toate punctele de vedere.“

Locotenentul (rtr.) Dumitru Iordache s-a bucurat mult la sosirea hainei militare în casa lui, iar familia ne-a asigurat că am reușit să-i aducem un strop de fericire în sufletul lui obosit.

„Acasă la veterani“ este un program de vizite la domiciliul veteranilor de război,

în mod deosebit la cei care nu mai au familie, care sunt singuri, de obicei în ziua împlinirii unei vîrste înaintate (peste 90 de ani).

Colonel (rtr.)

Vasile GHIATĂ

Veteranul de război colonel (rtr.) Vasile Ghiață a fost vizitat de către o echipă a Direcției calitatea vieții personalului, în cadrul proiectului „Acasă la veterani“.

Plăcut impresionat de această inițiativă, veteranul nostru nu și-a putut stăpâni emoțiile, dând frâu liber lacrimilor. „*Vederea hainei militare a avut efectul astă asupra mea*“, ne mărturisea colonelul Ghiață.

S-a născut în comuna Botoșana, din județul Suceava, în data de 16 august 1918.

A fost înfiat de o familie de agricultori, care nu a putut avea copii. A crescut, astfel, singur la părinți. Tatăl a fost primar o bună perioadă de timp.

„*Am fost recrutat la grăniceri, în perioada 1939-1942. Am făcut cerere către Marele Stat Major să mă repartizeze la Căi Ferate și aşa am ajuns la Regimentul 1 Căi Ferate.*“

Pe front, a participat, în perioadele iulie-decembrie 1941 și martie-septembrie 1944, cu Regimentul 1 Căi Ferate. „*Apartineam de mobile speciale pregătite era cazul. Locația com- Am lucrat la construirea Dornei ca șef al echipei povestește veteranul.*“

“

NU UIT ARMATA, PENTRU CĂ EA M-A CRESCUT!

”

o companie de poduri pentru a interveni unde paniei era la Focșani. de poduri în zona Vatra de trenuri de lucru“ -

„*Toată viața a lucrat la căi ferate, de la 16 ani și până a ieșit la pensie, inclusiv în perioada războiului. În anii aceia grei, nu a fost în prima linie, ci în spatele frontului, construind poduri mobile atunci când era nevoie, de exemplu, pentru traversarea Prutului. Ei deserveau frontul*“, relatează fiul domnului Ghiață.

După război și-a continuat studiile, urmând un curs academic superior, în anul 1955, și Academia de Studii Economice, în 1967. „*Părinții mei au absolvit amândoi Academia de Studii Economice, obținând astfel diploma de economist, însă numai mama a profesat în domeniu, în contabilitate, tata a ținut diploma în sertar, lucrând în armată*“, ne-a precizat fiul distinsului veteran.

Domnul Vasile Ghiață a lucrat la Ministerul Transporturilor, Secția căi ferate, apoi a intrat în cadrul armatei, unde a activat ca ofițer în perioada 1954-1972. În ultimii 2 ani de activitate, a lucrat la Centrul Militar Județean Ilfov de unde a trecut în rezervă.

„*Copil fiind, mergeam de multe ori la Mogoșoaia, la unitatea militară unde lucra tata. Era șef de unitate, iar eu mă uitam cum lucrau pe șantier*“, ne povestește fiul acestuia.

S-a căsătorit în anul 1948, locuind succesiv în Fălticeni, Câmpulung, Suceava, iar în 1955, s-a mutat în București.

„*A dus un regim de viață echilibrat, nu a băut cafea, nu a fumat, nu a consumat mâncare grasă sau dulciuri. A fost toată viață activ, fiind tot timpul plecat pe șantier. Nu ajungea acasă decât de câteva ori pe lună. Când eram copil, am stat o săptămână cu tata la Cernavodă și am asistat la construirea podului de acolo. A fost cel mai mare pod realizat în vremea aceea.*“

Fiul veteranului are 70 de ani, iar cei patru nepoți au vîrste cuprinse între 14 și 50 de ani. Îl vizitează zilnic pe tatăl lui, îi pregătește hrana și îl mai scoate la plimbare. În restul timpului, domnul Ghiață citește sau se uită la televizor. Nu a mai ieșit singur din casă de 2 ani de zile, întrucât nu mai are echilibru. Are probleme și cu auzul, din acest motiv purtând aparat auditiv.

Cu prilejul Zilei Unirii, în cadrul unui eveniment organizat pe 23 ianuarie și dedicat Centenarului României, în semn de respect pentru cei mai vîrstnici ostași ai țării, Primăria Municipiului București i-a acordat distinsului veteran de război distincții și o diplomă de excelență.

Colonel (rtr.)

Nicolae IONESCU

Omnul colonel în retragere Nicolae IONESCU, veteran de război, a întâmpinat, plin de căldură și entuziasm, o echipă a Direcției calitatea vieții personalului din Ministerul Apărării Naționale, venită să-i facă o vizită acasă, în cadrul proiectului „Acasă la veterani“, dorind să le împărtășească câteva momente din viața tumultuoasă pe care a trăit-o.

S-a născut în comuna Silișteni din județul Argeș, pe data de 10 decembrie 1918. Ca urmare, la finele acestui an, veteranul va împlini 100 de ani, la fel ca și România noastră. Un secol de viață, un secol de istorie! Provine dintr-o familie de agricultori, având o soră și doi frați. Tatăl a fost perceptor; avea trei clase de liceu și „era savant pentru vremea aceea“, ne spune zâmbind domnul Ionescu. După absolvirea liceului, a urmat Școala Militară de Ofițeri Activi de Artillerie din Pitești, timp de doi ani.

Pe front, a participat cu Regimentul 6 Artillerie, în perioadele septembrie-decembrie 1943, aprilie-octombrie 1944 și decembrie-mai 1945, atât în Campania din Est, în zona Iașiului, cât și în cea de Vest, până în munții Tatra, ajungând până aproape de Praga. A fost comandant de

pluton și a avut în subordine 30 de oameni, care, cu timpul, au ajuns... doar 6!

A fost impresionat de foarte multe lucruri pe front. „În timpul Campaniei din Est, mergeam odată spre linia întâi. Mi s-a spus că este pe un deal numit Bursucani. La jumătatea distanței, am întâlnit o companie de pușcași, care m-au întrebat unde merg, iar eu le-am răspuns că spre linia I. Mi-au explicat atunci că ei sunt linia I, dar eu nu i-am crezut și am mers mai departe. Am mai întâlnit niște soldați români, însă erau morți. La un moment dat, am auzit șuieratul gloanțelor și m-am culcat la pământ. Amintindu-mi din cursurile de tactică de infanterie învățate la școală, m-am uitat în stânga, în dreapta, am văzut un cadavru umflat din cauza căldurii, m-am târât până acolo și m-am adăpostit lângă el până la căderea nopții. În regiment, se duse o vestea că am murit și aşa au dat-o mai departe, până la părinții mei. Dar eu am scăpat teufăr și nevătămat“, ne istorisește veteranul.

„Dumnezeu m-a scăpat de moarte. Nu mi-a fost frică niciodată de moarte. Pe front, am înaintat mai mult decât era permis. În Campania de Vest, a fost groaznic. Am dormit sub cerul liber o iarnă întreagă, în perioada 1944-1945. Eram prin munții Tatra. La începutul lui martie, începea să se topească zăpada. Hainele se udau pe noi, iar noaptea înghețau. Cu toate acestea, nu m-am îmbolnăvit niciodată.“

Ne povestește amuzându-se de moașa lui, care spunea: „Copilul ăsta va trece prin multe pericole de moarte, dar dacă trece de ele, va trăi mult“.

Cu pasiune în voce, continuă: „Pe front, nemții erau bine echipați. Puștile lor mitraliere făceau multe victime. Ne lăsau și afișe: ați venit în câteva luni și veți pleca în câteva zile. Armata română era echipată cu tunuri de calibrul 75 mm și obuziere de 100 mm. Erau tunuri antitanc, prevăzute cu proiectile realizate dintr-un material mai rezistent la un capăt, ca să nu explodeze în blindaj“.

Bătrânelul ostaș a fost un om blând cu subordonății. Povestește cum a fost detașat la o altă baterie, iar un subordonat i-a spus: „Domnule sublocotenent, când am auzit că veniți la noi, parcă am văzut că vine tata“. „Întotdeauna am fost ori alături, ori înaintea soldaților“, ne spune emoționat domnul Ionescu.

„Dacă eram la infanterie, probabil că fi fost mort, pentru că mulți oameni de la această armă au pierit. De pe urma războiului, am rămas în minte cu imaginea cadavrelor și răniților, chiar am avut coșmaruri din această cauză.“

Și acum îmi mai trec prin față ochilor acele imagini groaznice. Și acum mă gândesc la prietenii și camarazii mei care au pierit pe front. Aveam un prieten, Burdușel Emil, singurul copil al unei văduve, care l-a crescut cu multă dragoste. Eram în linia I. La un moment dat, ajungem într-o pădure și am văzut o vilă, Ocolul Silvic. Camarazii cu care eram s-au gândit să se adăpostească acolo peste noapte. Dar eu nu am vrut să intru, gândindu-mă că trebuie să fie și cineva de pază. Așa că, eu am dormit afară. Mai târziu, nemții și-au dat seama că suntem înăuntru și au deschis focul asupra vilei. Acolo a murit și prietenul meu, Burdușel, pe care-l regret și acum. Aceasta este marea mea durere din timpul războiului! Noi trebuia să înaintăm, pentru că așa era ordinul; dacă ezitai, erai considerat ca un dezertor“, iar glasul veteranului se pierde în amintirile tulburătoare din acea vreme.

După război, a trecut în rezervă și a încercat să-și continue studiile. A urmat cursurile Facultății Politehnica din București, la specializarea Chimie industrială. Dar nu a apucat să termine decât doi ani, deoarece, în anul al III-lea de studii, în octombrie 1949, a fost arestat, din motive politice pentru „crimă contra ordinii sociale“. A fost condamnat la 20 de ani de muncă silnică și 5 ani de degradare civică. A suportat suferințele, bătăile, foamea și chinurile din închisorile de la Jilava, Gherla și Aiud. Însă nu a efectuat „decât“ 14 ani de detenție, deoarece, în anul 1964, a fost grăbit. „Mulți oameni au murit în închisoare de frig, de foame. Eram dezumanizați. Printre tortionari, erau și oameni educați. Aceștia nu se comportau brutal cu noi, dar ne demoralizau, spunându-ne că n-o să mai ieșim de acolo“, și povestea continuă...

La o percheziție efectuată acasă, i-au fost luate și decorațiile de pe front. Soția le-a explicat faptul că sunt decorațiile soțului ei de pe urma faptelor de pe front, dar i s-a răspuns că „acestea nu mai sunt ale lui și că doar ștreangul este al lui“.

Despre soție își aduce aminte cu emoție și cu regret, pentru că nu-i mai este alături. „Era o femeie blândă și foarte înțelegătoare. Era mai mică cu 12 ani decât mine. M-am căsătorit mai mult forțat, pentru că-mi trebuia buletin de București, dar am nimerit bine“. A plecat din această lume acum 4 ani. Acum, veteranul locuiește singur, fiind nevoie să se îngrijească și să-și facă de mâncare tot singur. „Nu știu cum de femeile nu se plăcătesc niciodată să gătească, pentru că eu, unul, m-am saturat“, spune zâmbind.

Nu are copii, dar s-a atașat foarte mult de fata soției lui din prima căsătorie, pe care a crescut-o de la vîrstă de 6 ani. Acum este asistentă medicală și trăiește în Germania. „Am iubit-o mai mult decât dacă ar fi fost fata mea“, iar soția chiar îi mai spunea câteodată că „seamănă cu tine de parcă ar fi a ta“. A fost apropiată mai mult de el decât de mamă.

După detenție, a lucrat la SINTOFARM, ca operator chimist. Condițiile de-acolo erau foarte grele. „Dacă mă angajam aici înainte de pușcărie, nu stăteam nici 3 zile. Dar condițiile din închisoare m-au călit și am putut să lucrez până la ieșirea la pensie“.

Secretul celor aproape 100 de ani? Darul dat de Dumnezeu și mișcarea. „Mi-a plăcut să fac trasee la munte tot timpul. În fiecare an, vara, escaladam muntele Negoiu. De asemenea, când eram la Liceul Brătianu din Pitești, trebuia să parcurg 20 de kilometri pe jos, de la mine de-acasă (Silișteni) și până aici. Îmi luam pantofii în mână și mergeam pe jos. Nu-mi aduc aminte să fi fost vreodată bolnav.“ Și acum se bucură de o sănătate de fier. Își face singur piață, gătește... Are un program riguros de hrană și măncăncă, pe cât posibil, sănătos, adică mâncare gătită. De două ori pe zi, bea și o ceașcă de cafea. Urmărește programele sportive la televizor și citește fără ochelari.

Pentru faptele de vitejie de pe câmpul de luptă, a fost decorat cu Ordinul „Coroana României, cu spade, clasa a V-a, în grad de Cavaler cu Panglică de Virtute Militară“ și Ordinul „Steaua României cu spade, clasa a V-a, în grad de Cavaler cu Panglică de Virtute Militară și Frunze de Stejar“. În urma ordinelor generale de avansare a veteranilor de război emise de Ministerul Apărării Naționale, domnul Ionescu a fost înaintat la gradul de colonel în retragere.

— MIRELA FLORIAN

“

ÎN RĂZBOI, VEZI ATÂTEA

CADAVRE, ATÂȚIA RĂNIȚI, CĂ NU

TE MAI IMPRESIONEAZĂ. AJUNGI

SĂ CREZI CĂ AȘA ESTE NORMAL!

”

Căpitán (rtr.)

Ştefan NICA

In cadrul programului „Acasă la veterani“, reprezentanți ai Direcției calitatea vieții personalului au făcut o vizită distinsului veteran de război, căpitan în retragere Ștefan NICA, ajuns la venerabila vârstă de 100 ani.

„*Lupta vieții înseamnă să te lupți cu tine însuți, nu cu cel din față ta!*“

Ne-a întâmpinat plin de emoție, dornic să ne povestească cât mai multe dintre amintirile sale legate de participarea pe front, dar și din viața de zi cu zi. Domnul Nica s-a născut pe 14 octombrie 1918, în ziua Sfantei Cuvioase Parascheva, zi de o mare importanță pentru ortodoxia română, în comuna Crucea (astăzi Vâlcele) din județul Călărași, într-o familie de agricultori, având 9 frați. Astăzi, mai sunt în viață doar doi frați și două surori.

În anul 1939, a fost încorporat ca militar în termen la Regimentul 2 Grăniceri de la Cernavodă. A participat pe front cu această unitate, ca telefonist, și cu Regimentul 5 Infanterie, în perioada iunie 1941–noiembrie 1943. „*Am fost repartizat în comuna Șivița, de lângă Galați. Unitatea noastră a construit un sistem de podețe, montate pe niște stâlpi înfipti la o adâncime de circa 60 de centimetri în mlaștina care s-a format dinspre Prut către acea comună. Astfel, am reușit să trezem Prutul.*

Rușii ne-au primit cu gloanțe și ne-au omorât un locotenent, ce purta însemnele gradului de culoare galbenă pe umăr. După ce ne-am întors, colonelul Măzăreanu ne-a întrebat unde este locotenentul, la care, la auzul veștii că a fost omorât, a ordonat să-l aducem așa mort cum era. A doua zi ne-am deplasat la Focșani, pe jos.“

Continuă povestea, plin de însuflețire, pentru că nu vrea să-i scape niciun amănunt.

“ Eu aveam în primire un pistol de semnalizare, pe care îl foloseam pentru a trage rachete de diferite culori atunci când, pe deasupra noastră, trecea un avion. În toiul unor lupte împotriva rușilor, pe data de 17 iulie 1941, comandantul de pluton, sublocotenent Micșunescu Gheorghe, mi-a ordonat să semnalizez un avion ce tocmai ne survola. I-am raportat că nu mai am pistolul, deoarece îmi căzuse cu câteva minute mai devreme la rădăcina unor copaci. Înfuriindu-se că nu-l mai am asupra mea, m-a amenințat că mă împușcă dacă nu mă duc după el. Am plecat Tânărăș către acei copaci unde știam că se găsește și, la puțin timp după ce l-am găsit, rușii au început să tragă asupra mea cu brandurile. De teamă să nu fiu ucis, am început să sar din loc în loc, acolo unde picau proiectile, deoarece știam că există o probabilitate foarte mică ca un proiectil să cadă în același loc. La un moment dat, am sărit lângă un proiectil și am fost rănit la cap și la umăr. Am rămas inconștient. M-am trezit într-un vagon de răniți ce se ducea spre Brăila. ”

Domnul Ștefan a stat internat 10 zile în spital. Aici i s-au acordat îngrijiri medicale, după care a fost trimis în concediu de recuperare acasă, timp de alte 10 zile. Aflându-se încă în refacere, a primit ordin să se prezinte la unitatea militară de la Cernavodă.

„*De la Cernavodă, am fost trimiși cu o mașină spre frontul din Basarabia, la Tighina. Am trecut Prutul pe podul lui Antonescu, cum i se mai spunea. Acolo am luptat în linia I. Cele mai mari și grele lupte s-au dat la Odessa. Români au avut 3 regimenter, Regimentul 1, 2 și 3 Grăniceri. Pe linia frontului Vacarjani-Dalnic-Odessa, români au pierdut nu mai puțin de 3 regimenter, iar nemții un regiment.*“

Cu lacrimi în ochi, ne povestește despre cum a participat la realizarea celor două cimitire în care au fost îngropate trupurile ostașilor români căzuți în luptele de la Odessa. „*Deasupra fiecărui mormânt, am pus o cruce, cu numele inscripționat pe ea, și casca fiecăruia. La capătul cimitirelor, am pus câte o placă, pe care am trecut: Camarade trecător, / Când ajungi în țară, / Fă-mi cel din urmă bine, / Pământul țării să-l săruți și pentru mine.*“

A doua parte a războiului a luat o întoarsă neașteptată, ne povestește în continuare domnul Nica. „Acum eram cu rușii aliați, împotriva nemților. Eu am căutat, cu orice preț, să mă feresc. Din cauza faptului că, din unitatea noastră mai rămăseseră puțini, am fost integrați în Regimentul 5 Vlașca din Teleorman. Astfel am pornit pe front contra germanilor.“

După război, distinsul veteran și-a continuat activitatea în meseria pe care o avea, cea de croitor. A lucrat, mai întâi, la o cooperativă de pe Calea Victoriei din București, apoi, la îndemnul unui prieten, a început să lucreze la un atelier de lângă APACA, realizând costume pentru conducerii vremii. I-a plăcut mult meseria! Si acum mai are în cameră mașina de cusut la care a lucrat foarte mulți ani, chiar și după ieșirea la pensie.

S-a căsătorit în anul 1949, crescând de la vîrsta de 3 ani copilul soției din altă căsătorie. În prezent, este văduv de mai bine de 28 de ani. Între timp, băiatul a ajuns arhitect, s-a căsătorit și, la rândul lui, are un copil. Povestește cu viu interes că strănepotul și-a găsit dragostea pe internet și, acum, este stabilit în Finlanda.

Având în vedere vîrsta înaintată, domnul Nica se bucură de o sănătate bună, chiar dacă, din când în când, îl mai dor articulațiile. Medicul de familie i-a spus: „Nu vă pot da nici un medicament; nu există nici un medicament pentru uzura organismului“.

Are grija de el doamna Maria, o verișoară primară din partea mamei. „Dumnezeu a avut grija de mine. Si acum aș merge mai departe, nu m-aș opri aici!“

— Locotenent-colonel ALIN SANDU, MIRELA FLORIAN

Neculai APOSTOL

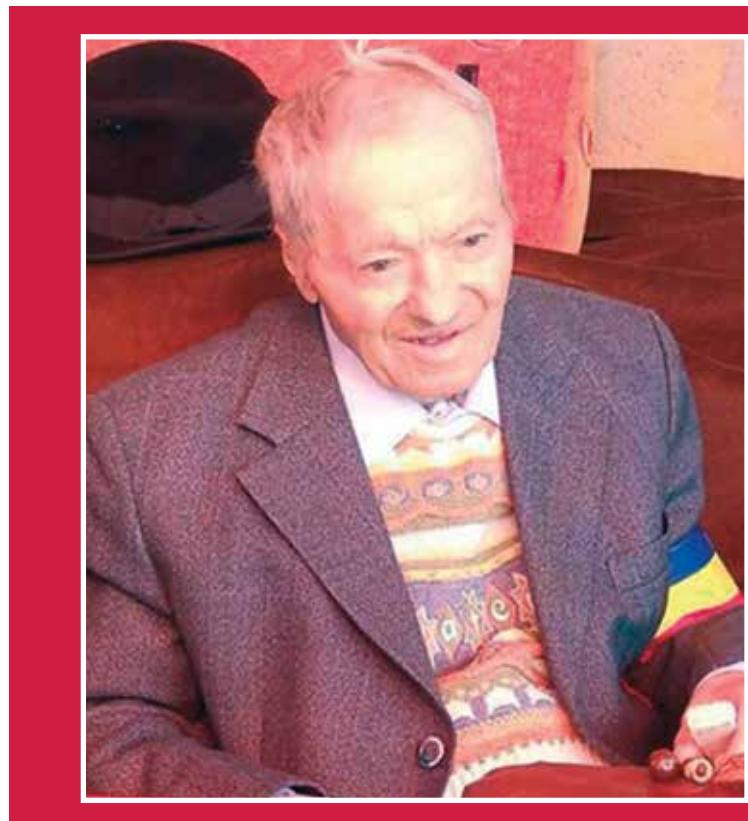
Neculai Apostol, din localitatea Cut, comuna Dumbrava Roșie, va împlini, în decembrie, anul acesta, 100 de ani. Este unul dintre nemțenii care s-au născut odată cu România.

În cadrul programului „Acasă la veterani“, pe 25 aprilie a.c., locotenent-colonelul Marius Dascălu, comandant al Cen-trului Militar Județean Neamț, locotenent-colonelul Gabriel Vrabie, comandant al Batalionului 634 Infanterie „Petrodava“ și platonierul-adjun-tat principal Vasile Vănu, șef al Cercului Militar Piatra-Neamț, s-au deplasat acasă la veteranul de război Neculai Apostol.

A luptat în cel de-Al Doilea Război Mondial, în perioadele 1941-1943 și 1944-1945, făcând parte din Regimentul 13 Călărași, și a fost decorat cu Medalia „Bărbătie și Credință“. Deși rănit în anul 1942, nu a fost evacuat, continuând să-și facă datoria față de țară.

Militarii i-au oferit fostului brav ostaș o diplomă aniversară și o banderolă cu inscripția „VETERAN DE RĂZBOI 1941-1945“, iar, din partea IPS Teofan, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, o icoană și o carte de rugăciuni. „Prin astfel de vizite, ne dorim să aducem puțină bucurie celor mai vîrstnici ostași ai țării, care și-au făcut cu prisosință datoria pe câmpurile de bătălie ale celui de-Al Doilea Război Mondial“, a declarat șeful Cercului Militar Piatra-Neamț.

La această întâlnire plină de emoție, au fost prezenți și membrii familiei, dar și primarul comunei Dumbrava Roșie.

Locotenent (rtr.)

Gal DUMITRU

Pe 17 mai 2017, reprezentanții Direcției calitatea vieții personalului l-au vizitat pe locotenentul în retragere Gal Dumitru, veteran de război, în vîrstă de 102 ani.

„Am scăpat cu viață cu ajutorul lui Dumnezeu. Cred că Dumnezeu a lăsat o garanție.“

Domnul Dumitru a participat pe front, ca furier, în perioada decembrie 1942 - februarie 1943, cu Divizia a V-a, Regimentul 8 Dorobanți, în Rusia. Aceasta informa și îndruma militarii, care se întorceau pe front din concedii, permisiuni, cu privire la locul unde se aflau unitățile și regimenterile de care aparțineau. Totodată, le asigura apă și hrana până când aceștia ajungeau la structurile în care erau încadrați.

„Eu eram informat și știam când și unde să ne retragem“. A avut parte de toate vicisitudinile războiului.

Ne-a întâmpinat plin de voioșie, vîrstă înaintată nelăsând prea multe urme pe chipul și trupul domnului Dumitru. Are un program riguros, luându-și cele câteva medicamente la ore fixe. Își începe ziua cu o cafea și covrigi de Buzău, deși nu are restricții la mâncare. Iese din casă pentru a-și cumpăra diverse lucruri, citește cărți și se informează despre activitățile sportive de la televizor, susținând că, în tinerețe, a jucat fotbal, dar nu de performanță. Nu a făcut excese în viață și este un susținător al echilibrului în toate domeniile vieții!

A absolvit Școala de merceologie și a lucrat în domeniul comercial, ca „băiat de prăvălie“. În ultimii zece ani de activitate, a îndeplinit funcția de șef de magazin la o unitate comercială de pe Calea Victoriei (ICRT), de unde a și ieșit la pensie la vîrstă de 62 de ani. După ce s-a pensionat, a lucrat în continuare la un magazin și, apoi, ca administrator de bloc.

Domnul Dumitru este văduv, are un băiat, o nepoată și o strănepoată. În prezent, este îngrijit de noră, pe care o consideră mai mult decât o flică.

— MIRELA FLORIAN

Constantin LUNGU

Când ai 100 de ani și ești veteran de război, îți se umple inima de bucurie când primești vizita unor militari. O echipă a Direcției calitatea vieții personalului l-a vizitat, în cadrul programului „Acasă la Veterani“, pe Constantin LUNGU, un veteran de război care urma să împlinească nu peste mult timp venerabila vârstă de 100 ani. Constantin Lungu s-a născut pe 24 aprilie 1918, în comuna Izvoarele din județul Mehedinți, într-o familie simplă de țărani, cu mai mulți copii.

Încă de mic a fost atras de uniforma militară, fapt pentru care a dorit să fie recrutat în armată, dar din cauza faptului că avea doar 49 de kilograme, a fost refuzat. „*Dar eu am vrut cu orice preț să fac armată și să merg pe front. Le-am spus că o să-mi pun capăt zilelor, dar acasă nu mă întorc. Am făcut armata și frontul sub semnătură, chiar dacă mi se spunea că nu voi rezista.*“ Așa că, la vîrstă de 21 de ani, lucrând la fabrica Malaxa ca șofer, a reușit să fie trimis pe front.

„*Nu mi-a fost frică de moarte! Am semnat cu bună știință, chiar dacă știam că pericolele pânădesc la orice pas. Pe front, am participat timp de 4 ani, între 1941-1945, cu Divizia 19 Infanterie, Compania 19 Auto. Sarcina mea era să transport tunuri pe linia întâi cu senilata, fiind șofer. Am dus tunuri, atât pe frontul de Est, până la Odessa, cât și pe frontul de Vest, până la Bratislava. Doar până la Bratislava, pentru că, acolo, ne-au lăsat rușii pe noi, români; ei și-au continuat ofensiva până la Berlin*“, povestește, plin de pasiune, veteranul nostru.

Continuă, plin de însuflețire, să ne istorisească despre momentele importante ale vieții lui: „*Am fost rănit la mâna stângă în urma exploziei unei bombe de aviație. Un doctor a vrut să-mi amputeze mâna pe o porțiune de 25 de centimetri, dar o asistentă și-a făcut milă de mine și m-a dus la infirmeria germană. Aici, o altă asistentă mi-a pus mâna într-un recipient cu soluții, mi-a dat bandajul jos, m-a tras de fiecare deget în parte, după care m-a bandajat. În timp, rana s-a vindecat, scăpând ca prin miracol de amputare*“.

Pentru faptele sale de arme săvârșite pe câmpul de luptă, Constantin Lungu a fost decorat cu Medalia „Bărbătie și Credință, cu spade“. A terminat războiul cu gradul de sergent, dar, în urma ordinelor generale de avansare a veteranilor de război emise de către Ministerul Apărării Naționale, a ajuns la gradul de locotenent.

După război, a continuat să lucreze ca șofer, conducând toate tipurile de autovehicule ale vremii. S-a căsătorit în anul 1947 și a avut 3 copii (în prezent, unul este decedat). A ieșit la pensie în 1960, iar soția lui a trecut la cele veșnice în urmă cu mai bine de 15 ani. Își duce bătrânețea într-o căsuță simplă și mică de la marginea Bucureștiului și se mândrește cu cei 4 nepoți și 3 străniepoți.

Și are și un secret al longevității: „*Să fii calm, să nu te enervezi, să nu fumezi, să nu consumi băuturi alcoolice în exces; într-un cuvânt, să ai o viață cumpătată!*“

“NU MI-A FOST FRICĂ DE MOARTE!”

Ioan NEAGU

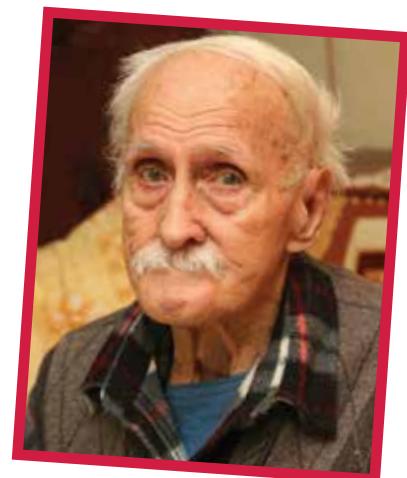
Ioan Neagu provine dintr-o familie cu 8 copii. Mama lui a fost casnică, iar tatăl a luptat în Primul Război Mondial.

A participat pe front, pe funcția de comandant de grupă în cadrul Regimentului 8 Vânători de Munte, în campaniile din Est și Vest ale celui de-Al Doilea Război Mondial.

S-a confruntat cu multe greutăți pe front, printre care frigul și foametea mare. După război, s-a ocupat cu agricultura.

În prezent, este văduv.

„*Dumnezeu m-a ajutat să fiu astăzi sănătos!*“

Locotenent-colonel (rtr.)

Ion NIȚĂ

Aluptat în cel de-Al Doilea Război Mondial, a fost rănit, dar a supraviețuit infernului și, astăzi, este singurul veteran în viață din tot platonul său. La cei 100 de ani pe care i-a împlinit chiar de Ziua Unirii Principatelor Române, locotenent-colonelul (rtr.) Ion Niță își amintește totul ca și cum ar fi fost ieri.

În cadrul programului „Acasă la veterani“, reprezentanți ai Direcției calitatea vieții personalului au făcut o vizită primită cu multă căldură și amabilitate de membrii familiei acestui distins veteran de război, ajuns la venerabila vîrstă de 100 ani.

100 de ani trăiți cu demnitate, înfruntând momente grele, atât pe timpul războiului, cât și după.

S-a născut la 24 ianuarie 1918, în mica localitate Bujoreni situată la mai puțin de 5 kilometri de Râmnicu Vâlcea, într-o familie simplă de țărani, având două surori.

A trăit infernal de pe front în care mulți camarazi de arme și-au găsit sfârșitul, a luptat cu toate forțele lui și a supraviețuit. Avea puțin peste 17 ani când a plecat ca voluntar și s-a înrolat în Regimentul 2 Dorobanți. Își amintește că, la Țiganca, undeva lângă râul Prut, a fost trimis de superiori, împreună cu încă trei soldați, să ocupe o cazemată aflată lângă un pod din ciment. „Era atât de frig afară, încât apa era înghețată pe alocuri. Ca să putem trece apa, am fost ajutați de militarii Regimentului de pontonieri.“

Dintre amintiri, transpare și o întâmplare nemăcinată de trecerea timpului, petrecută în iarna anului 1941.

„Eram curier pe cal. Trebuia să transport documente de la comandamentul Regimentului 2 Dorobanți către subunitățile subordonate. Mergeam legănându-mă pe calul meu, când un nechezat m-a făcut să treser. Eram în marginea unei liziere, iar zăpada trosnea sub copitele calului. Deodată, am fost încolțit de trei lupi flămânzi. M-am lăsat pe grumazul calului și-n galop am fugit cât am putut de tare, dar nu înainte de a scoate pistolul și de a trage în direcția animalelor dezlanțuite. Cu ultimele puteri, am ajuns la Regiment.“

unde se afla punctul medical. După acordarea primului trenul la spitalul de la Iași. Toți răniții ajunși aici erau trimiși la baie. O infirmieră oarbă l-a spălat cu apă caldă și săpun de casă. A fost apoi despușcat, îmbrăcat în pijama și dus în salonul 42. După ce a fost consultat de către o doamnă doctor din București, venită la spitalul din Iași prin Crucea Roșie, i s-a confectionat o cârjă pentru mâna dreaptă. Nu mai puțin de 2 ani de zile nu a putut pune piciorul în pământ. Îi este recunosător unui Tânăr locotenent medic ce i-a salvat mâna și piciorul. A suferit, în total, trei intervenții chirurgicale. „*La sfatul medicului, după operație, am stat mult timp cu mâna pe pervazul geamului, dimineață, ca razele soarelui (razele ultraviolete) să-mi vindece rana.*“

În decursul vieții, le-a văzut pe toate, de la ororile războiului, perioada foamei, comunismul, până la ceea ce se întâmplă în prezent. După război, în anul 1945, s-a căsătorit, soția lui decedând acum 15 ani. și-a dedicat întreaga viață familiei, iubindu-și foarte mult soția. Astăzi are grija de el fiica lui, doamna Steliană-Silvia Niță, ieșită la pensie, și care timp de 27 de ani a lucrat în cercetare pe probleme de mediu.

Nu regretă nimic, doar că a trăit destul. „*Omul trebuie să trăiască, hai să zicem până la 90-95 de ani; eu mă țin cu bastonul, mă deplasez sprijinindu-mă de mobilă, de perete.*“

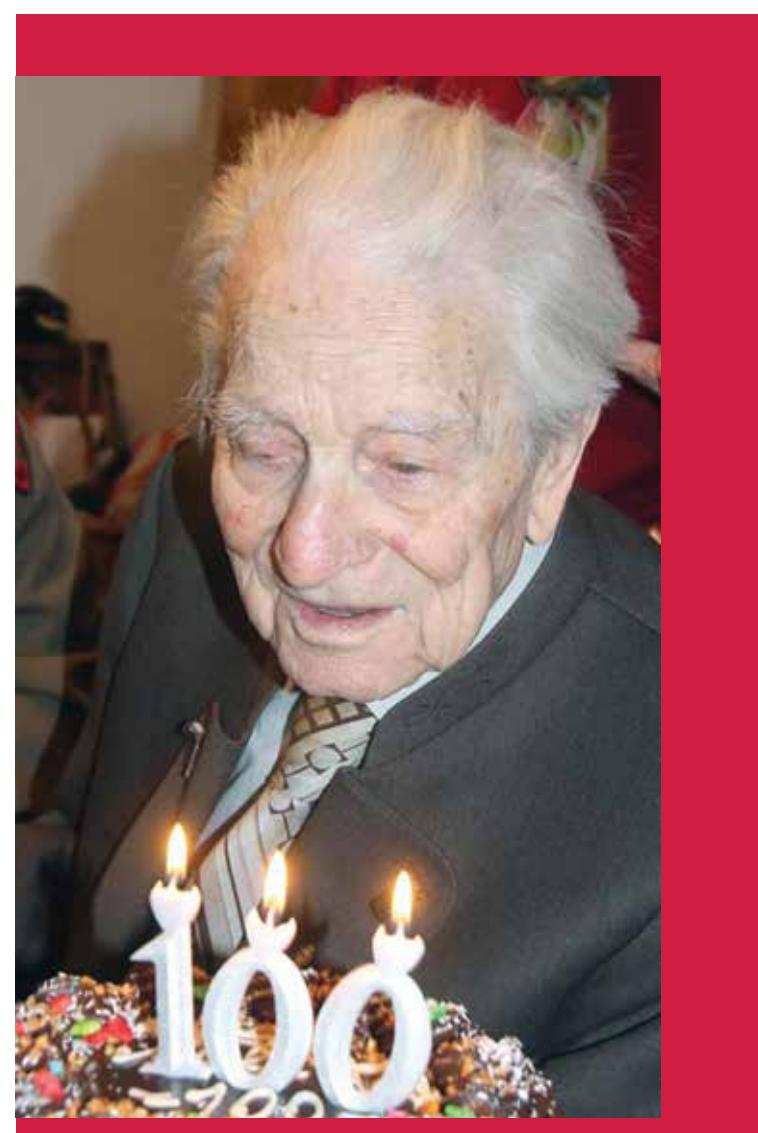
A avut o viață cumpătată, echilibrată, fără excese. Așa a ajuns la 100 de ani!

Dimineată a sunat goarna, anunțând venirea comandantului. „*Cine este viteazul care a scăpat de trei lupi? Eu sunt, domnule colonel, sergentul Niță. Așa vreau să fie toți, ca tine! Să fie avansat la gradul de sergent-major.*“

Au ajuns, la un moment dat, în apropiere de Tiraspol. Trebuiau să cucerească un depozit plin cu muniții, aflat la aproape 10 kilometri, care nu a mai putut fi cărat de către ruși. La ordinul comandantului de pluton, au început să se apropie puțin câte puțin. Rușii i-au lăsat să înainteze, iar când au ajuns la mai puțin de 200 de metri, au început să tragă. „*Am fost împușcați toți. Am scăpat doar eu și un camarad de la pușca mitralieră, care, spre norocul lui, avea un dâmb în față. Cine mișca era ucis. Dintr-un pluton de 32 de oameni, doar doi am scăpat.*“

Dorința de a trăi a fost mai mare decât frica și durerea pricinuită. A reușit să supraviețuiască printre gloanțe, dar încă i-au rămas imprimate în memorie gemitele răniților ce erau transportați cu căruțele la Tiraspol. Tot acolo a și fost rănit, mai bine spus, împușcat de două rusoaice. Rănit, a ajuns la ai săi, ținându-se de copaci. O groapă adâncă i-a fost refugiu o bună bucată de timp. Își amintește că și-a făcut singur un garou din batistă și s-a pansat la mâna stângă. „*Un cartuș mi-a luat mâna și un cartuș mi-a luat pulpa.*“

Ajutat de doi militari, a fost dus la liziera unei păduri, acolo

Colonelul (rtr.)

Paul ȘTEFANOVICI

Cum este oare să aniversezi împlinirea a 100 de ani de viață?

„Nu mi-a fost frică de război. Singura mea teamă era să nu cad prizonier la ruși și să mă ducă în Siberia. După mine, eroi sunt cei care au fost în Siberia. Ei au îndurat cele mai mari umilințe.“

Prin programul „Acasă la veterani“, am avut privilegiul de a fi alături unui om a cărui viață se confundă cu istoria, un veteran de război de-o vârstă cu România Mare! Este vorba despre colonelul (rtr.) Paul ȘTEFANOVICI care a împlinit anul acesta venerabila vârstă de 100 de ani! Cu acest prilej și în semn de respect pentru faptele de arme săvârșite pe câmpul de luptă în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, domnului Ștefanovici i-a fost înmânată *Emblema de Onoare a Armatei României*, conferită prin ordinul ministrului apărării naționale.

S-a născut în comuna Potelu, județul Românați-Dolj, pe data de 9 februarie 1918, fiul lui Dumitru și al Constanței Ștefanovici. Tatăl, originar din Bosnia, a fost marină, comandant de vas. La 17 ani, a fost recrutat în armată. „Mergeam cu trupa și, la un moment dat, m-am întâlnit pe drum cu o țigăncușă, care voia să-mi ghicească. M-am dat jos de pe cal și, de sub fusta ei, a scos un glob; și-a pus cotul pe pulpa mea, s-a uitat în palme și mi-a spus: – Domnule ofițer, peste un an, o să fii înconjurat de foc și moartea o să-ți dea târcoale, dar vei scăpa. Și fix după un an, a început războiul.“

Colonelul Ștefanovici a absolvit Școala de Ofițeri de Infanterie, în 1940, cu gradul de locotenent și a plecat pe front cu Regimentul 1 Infanterie (Dorobanți) Dolj. A luptat în sudul Ucrainei și la Stalingrad. Ca urmare a pierderilor suferite în bătălia de la Cotul Donului (1942), regimentul din care făcea parte veteranul nostru a fost retras în Bug și, ulterior, în Transnistria, iar în aprilie 1943, s-a retras în România pentru refacerea efectivelor. Regimentul a existat între anii 1906-1959.

„Am trecut Prutul la 20 noiembrie 1942 și am ajuns la Nipru până la Bug, în portul Nicolaev. Aici, rușii erau comandanți de o femeie. Am atacat Nicolaevul fără să auzim un foc. După aceea, am aflat că rușii se retrăseseră, fără să simțim. A fost o victorie ușoară, fără vărsare de sânge și risipă de muniție. Apoi am ajuns la Rostov. Aici, nemții au adus cu trenul un tun de 800 mm. Au tras un singur proiectil, care a avut forța unei bombe de avion și, astfel, Rostovul a căzut. Am ajuns și în sudul Ucrainei“, ne relatează venerabilul veteran de război.

„În armată, nu poți comenta ordinele primite, trebuie să le execuți. Mi s-a ordonat, la un moment dat, să mă amplasez cu efectivele într-o zonă care era la o distanță de 200-300 de metri de ruși. Eu am raportat că nu e bine să ne apropiem atât de mult, pentru că o să ne omoare rușii. Dar mi s-a spus că, dacă nu execut ordinul, o să fiu trimis la Curtea marțială și executat. Atunci eu nu am mai zis nimic și ne-am amplasat acolo. Imediat 6 soldați români au fost uciși de către ruși. După acest incident, am primit ordin să ne mutăm în altă zonă mai ferită“, ne spune cu emoție domnul Ștefanovici.

„Ne-am îndreptat către Stalingrad. Rușii aveau celebrele tancuri T-34, care atingeau viteza de 40 km/oră. Se spunea despre ele că sunt tancuri de hârtie dar nu era deloc așa. În timpul luptelor, ofițerii români erau nevoiți să-și rupă epoletii pentru a nu fi omorâți de către ruși, fiind cei mai căutați. La Stalingrad, am suferit cele mai mari pierderi. Practic, Armata a 4-a a fost decimatată.“

O altă întâmplare din acea perioadă este legată tot de tancul T-34, când, după o luptă încrâncenată, unul dintre acestea rămăseșe între cele două linii de tranșee. Comandantul batalionului a chemat ofițerii și a cerut voluntari care să arunce tancul în aer. S-a oferit domnul Ștefanovici și l-au însoțit alți doi camarazi. Înarmați cu mitraliere și grenade, au pornit în aventura sinucigașă de neutralizare a tancului dușman. Au reușit să-l arunce în aer, dar și ei au fost răniți grav. Domnul Ștefanovici s-a ales atunci cu schije, pe care le păstrează și acum, într-o mână și la picior. Însă, pentru această ispravă a fost decorat, mai târziu, cu Ordinul *Coroana României în grad de cavaler cu panglică de Virtute Militară*.

„Fiecare dintre noi aveam câte o lopătică. Mi-am făcut o groapă și m-am băgat acolo. Eram în linia I. Afără se trăgea la foc continuu. Pe un colț, aveam amplasată pușca mitralieră. Un proiectil a căzut direct pe ea și a explodat. Am rămas o clipă inconștient și mai multe schije m-au rănit la mâna și la picior. Ceilalți au crezut că am murit. Am fost pansat și am avut nevoie de 2-3 zile de îngrijire medicală. Cred că de aici am rămas cu probleme de auz.

Pe front, nu și-a luat niciodată zile de concediu sau de permisie. Doar când a fost rănit a avut puțin răgaz.

A fost marcat de faptul că mulți dintre camarazii lui de arme au murit. „Convenisem împreună cu un camarad ca, în cazul în care mor, să-mi ia ceasul și să-l ducă mamei mele, iar eu, la rândul meu, dacă o să moară el, să-i iau ceasul și să i-l duc soției lui. Din nefericire, acest prieten a fost ucis și am fost nevoie să mă ţin de promisiune. Femeii nu îi venea să credă că soțul ei murise“, ne mărturisește cu emoție în glas veteranul.

După război, a urmat cursurile Institutului Politehnic — Facultatea de Instalații și Utilaje, însă, după un an, a fost dat afară din cauza decorației primite. A urmat apoi un curs de metrologie și a obținut o autorizație pentru a executa lucrări în instalații mecanice sub presiune. A lucrat o perioadă la Institutul Național de Cooperăție, după care s-a angajat la Întreprinderea de Instalații Generale, de unde a ieșit la pensie.

Are o fată în vîrstă de 50 de ani, stabilită în Austria, dar nu are nepoți.

Este invalid de război gradul II, însă veteranul nostru își ocupă timpul citind ziare și studiind istoria. De asemenea, urmărește și emisiunile cu caracter informativ, în special pe cele despre război.

La mulți ani, domnule colonel în retragere! Să fiți sănătos și să ne vedem bucuroși și în 2019!

Plutonier-adjunț (rtr.)

Tudor COLAC

Provine dintr-o familie simplă de țărani și a mai avut 4 frați, trei băieți și o fată. În prezent, are 6 copii, 11 nepoți, 6 strănepoți și 1 stră-strănepot.

A participat pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, în perioada iulie 1941 – aprilie 1945, cu Regimentul 19 Infanterie, când a fost luat prizonier și ținut o lună (din aprilie până în mai 1945) în Germania. A fost eliberat în mai 1945, odată cu capitularea Germaniei.

A luptat la Cotul Donului și a fost rănit în Cehoslovacia, în luptele din munții Tatra. A primit Medalia „Eliberarea de sub jugul fascist“, prin Decretul 325/06.08.1954 al Ministerului Apărării Naționale.

Locotenent (rtr.) Dumitru TĂȘICĂ

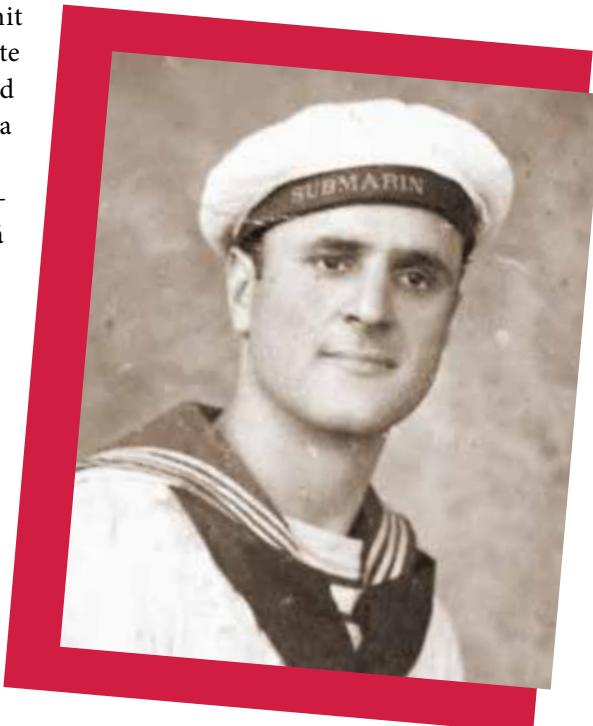

Locotenentul în retragere Dumitru Tășică a împlinit 100 de ani în data de 16 februarie. Ziua nașterii este sărbătorită în familie de două ori, pe 16 februarie, când s-a născut, și pe 18 februarie, când a fost declarat la autoritățile locale.

A muncit de la 10 ani. Făcea parte dintr-o familie numeroasă și grea, aşa cum erau majoritatea celor de la țară. Avea nouă frați. Tatăl a murit când el avea doar 6 ani, iar mama a orbit imediat după moartea tatălui. A trebuit să se descurce de mic.

La început, l-a ajutat pe frațele mai mari, zidar, la construirea cazanului de la Astra Română. Îi înmâna cărămizile pe schelă, pentru a fi fixate cu mortar. În trei săptămâni, a câștigat 1.600 de lei. Cu o bucurie jucăușă în ochi, ne-a povestit cum, la muncă la rafinărie fiind, a văzut un fiu de boier, îmbrăcat în costum negru, elegant, cu papion și pantofi lustruiți, și și-a dorit să fie la fel de ferchezuit. Pentru că mama nu i-a primit banii, ca ajutor în casă, și-a cumpărat repede stofă, și-a făcut un costum, și-a luat cămașă și pantofi. Când l-au văzut acasă îmbrăcat ca un „domn“, toată familia a rămas cu gura căscată.

Mai târziu, având o sănătate de fier, a fost încorporat să facă armata la marină. A făcut stagiu de timonier pe „Delfinul“, submarinul școală. Războiul l-a prins pe submarin și a participat la misiuni cu acesta, în perioada 1941-1942, vasul a fost avariat grav și a rămas în portul Constanța, pentru reparații, până la întoarcerea armelor împotriva nemților.

După avarierea submarinului, comandantul i-a dat ordin să se îmbarce pe o altă navă, iar el s-a împotravit, însă, ordinul era ordin: „*Du-te unde te trimit eu, măi Tăsică, să ne facem datoria până la ultima picătură de sânge*“. Își părăsise la urmă, ordinul i-a adus noroc, pentru că a putut să-și salveze fratele de pe frontul de Est. Domnul Tăsică era atât de fericit că și-a putut salva fratele! Un alt frate fusese, deja, dat dispărut pe același front și... dispărut a rămas. Nu s-a întors niciodată.

După război, viața lui s-a îmbunătățit. Lucra la Uzinele Grozăvești din București și făcea naveta, cu trenul, de la Puchenii (județul Prahova). Trenurile circulau tot cu geamurile sparte, aşa cum rămăseseră după bombardamentele din război. Într-o zi, a întârziat la gară și era gata să piardă trenul. Doi cetăteni de pe peron l-au ajutat să urce, pe geam. Odată intrat, a rămas cu gura căscată la o fată frumoasă, care i-a răpit inima din prima clipă. Nu s-a mai putut dezlipi de ea. Era convins că a prins „*trenul destinului*“. Au coborât împreună și s-a oferit să o conduce cu taxiul, împreună cu mama sa, la o rudă ce locuia în București. Ajunși la destinație, fata i-a spus că poate să plece, însă el nu s-a lăsat. A mai întânit-o, pe tren, de câteva ori și, după doar câteva întâlniri, a cerut-o de soție. Ea a acceptat. și au trăit fericiți. Acum patru ani, soția sa a pierdut lupta cu viața, în urma unei infecții grave.

Domnul Tăsică era trist și nostalgic atunci când ne povestea despre soția sa, pe care a iubit-o din prima clipă în care a văzut-o, însă e mulțumit că cele două fete ale lor au grija să nu-i lipsească ceva. Are și cinci nepoți, care îi bucură zilele.

A fost un om echilibrat, care și-a determinat fetele să „gândească înainte de orice“. Gena eleganței a fost transmisă mai departe fiicelor sale, care ne-au primit cu bucurie și recunoștință pentru că, ne-au relatat ele, nu au crezut că, în societatea actuală, o instituție atât de importantă se mai gândește la veterani de război.

Le-am mulțumit tuturor pentru că ne-au primit, i-am urat multă sănătate domnului Tăsică și i-am promis că vom reveni să-l vedem și altă dată.

— CRISTINA SĂNMĂRGHİȚAN

Locotenent (rtr.)

Petru BIJI

S-a născut la 15 iulie 1917, la Cluj-Napoca, și a fost concentrat, în perioada 15 aprilie 1942–8 martie 1943, la Regimentul 5 Roșiori Cavalerie. Deși timpul macină memoria evenimentelor, veteranul de război și-a reamintit cu emoție câteva crâmpeie din luptele de la Cotul Donului: „Am avut noroc și am scăpat cu viață, pentru că nu am luptat în linia I“. După încheierea războiului, a fost decorat cu Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-Al doilea Război Mondial, 1941–1945“.

Viața personală i-a adus multe bucurii, o familie trainică, dar fără copii. A lucrat ca impiegat de mișcare la Căile Ferate Române.

Reprezentanți ai Diviziei 4 Infanterie „Gmina“, ai Direcției calitatea vieții personalului și Trustului de presă din Ministerul Apărării Naționale l-au felicitat de ziua lui pe locotenentul (rtr.) Petru Biji, erou al celui de-Al Doilea Război Mondial, urându-i sănătate și o viață liniștită.

Locotenent (rtr.)

Gheorghe BUDAN

100 de ani vi se par mulți sau puțini? 100 de ani de viață. Cu bune și cu greutăți. Cu muncă silită la canal (Canalul Dunăre-Marea Neagră) și cu anchete interminate, cu lampa aprinsă în ochi și urmărirea rudelor de către „securitate”. Însă iubirea devotată a soției domnului Gheorghe Budan, veteran de război, a compensat multe dintre chinurile îndurate.

A împlinit 100 de ani, iar noi l-am vizitat, împreună cu colegii de la Direcția calitatea vieții personalului, acasă la dumnealui, pentru a ne exprima recunoștință, încercând să-i mulțumim pentru sacrificiile făcute în tinerețe, ca noi să trăim mai bine.

Ne-a primit foarte emoționat, lacrimile făcându-i ochii să strălucească permanent, când ne repeta aceleași cuvinte de mulțumire: „*Vă iubesc și vă mulțumesc că ați venit la mine! O surpriză la care nu mă așteptam! Așa ceva, din partea Armatei! Vă mulțumesc! Mi-ați făcut cea mai mare bucurie că ați venit!*“

Cum să nu faci tot posibilul pentru a le trece pragul acestor oameni deosebiți, care nu mai vor bani sau daruri, considerând că au tot ceea ce este necesar? Sunt oameni care s-au obișnuit, în timp, cu puțin! Însă, cea mai mare bucurie a lor este ca reprezentanții autorităților, între care Armata are un loc de cinste, să le asculte poveștile și să le împărtășească emoțiile. După mai bine de 70 de ani de la terminarea războiului, am fost primii militari care i-au urat la mulți ani domnului Budan, iar acest lucru este, cu adevărat, „cea mai mare bucurie din viață“!

Majoritatea acestor oameni speciali, veteranii de război, care au peste 90 de ani, au sănătatea subredă și nu se mai pot deplasa la întâlnirea cu autoritățile, în locuri publice, iar vizitele noastre acasă, acolo unde se simt în siguranță, reprezintă un gest extrem de bine primit. Nu pentru tortul sau florile pe care le oferim, ci pentru gestul instituției, pentru că sunt apreciați!

Dominul Budan a fost pe Frontul de Est, ca sanitar, în Batalionul 1 al Marelui Stat Major, în perioada iulie 1942 - ianuarie 1943. Nu ne-a povestit despre război. Poate că amintirile sunt prea triste sau poate că s-au estompat după atâtia ani în care nu au fost necesare nimănui.

Iubirea vieții sale, soția, l-a părăsit în urmă cu 14 ani, ducându-se la cele veșnice. L-a iubit și l-a respectat toată viața. Nu au avut însă copii. Poate și din acest motiv, domnul Budan iubește copiii și are lipici la cei mici. Auzind că am o fiică, nu mai contenea cu urările: „*Spune-i domnișoarei, de la un veteran de război, multă, multă sănătate! Îi doresc să fie fericită în căsnicie, cum am fost și eu multă vreme. Să te iubească și să o iubești.*“ Până am plecat, fiica mea a fost permanent în gândurile sale, cu urări de bine, de parcă era o nepoată pe care nu o mai văzuse de săptămâna trecută.

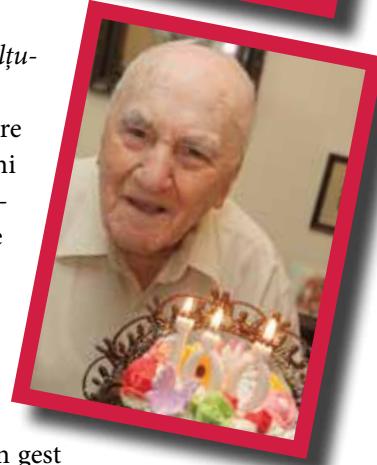
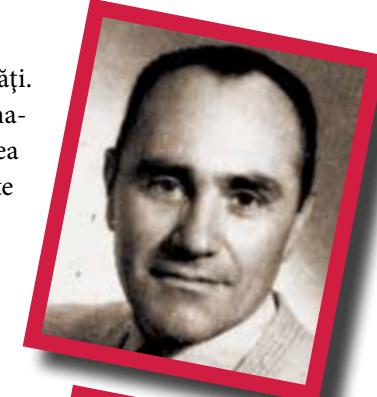
„*Așa este el, generos cu toată lumea, dar mai ales cu copiii*“, ne-a spus doamna Mirela Pavel, vecina de palier, care îl vizitează și-l ajută zilnic cu diferite treburi. A chemat-o de urgență la el, de îndată ce am ajuns noi: „*Vino să vezi cine a venit să-mi ureze la mulți ani! Repede, repede! Trebuie să vii!*“

Pasiunea de acum a domnului Budan se concentrează pe călătorii în întreaga lume. Credet că nu mai poate călători? Sigur că poate! Pentru că vrea! Are un DVD player și a vizitat, deja, Japonia, Franța și Italia. Ne-a arătat o serie de DVD-uri care îl așteaptă cu nerăbdare lângă minunea tehnicii ce a făcut posibilă plimbarea virtuală. Cum să mai plece așa de departe, cu picioarele sale, puțin depășite de timp, care nu mai răspund comenzilor, ca în tinerețe, când urca munții și alerga sute de kilometri.

Pasiunea lui din tinerețe era, bineînțeles, sportul. A fost instructor de alpinism, de fotbal, patinaj sportiv și de alte sporturi pe care abia și le mai amintește. A fost... atunci! Acum abia mai ajunge la banca de pe aleea din fața blocului.

I-am promis că o să-l mai vizităm și că o să-i aducem fotografii de pe timpul vizitei noastre, care i-a fost atât de dragă! I-am cerut, în schimb, să ne promită că ne mai așteaptă și el! Recunoștința noastră a fost amplificată de recunoștință pe care ne-o transmitea dragul nostru veteran, cu fiecare cuvânt, cu fiecare gest sau lacrimă, pe care le-a depus în fața noastră.

La mulți ani, domnule Budan! Să fiți sănătos și să aveți o viață senină în continuare!

Beniamin VARGA

Pe 7 octombrie 2017, veteranul de război Beniamin Varga împlinise vîrsta de 106 ani. Din nefericire, la nici o lună mai târziu, a plecat la cele veșnice, încheindu-și astfel lunga călătorie care l-a purtat și prin campaniile celor de-Al Doilea Război Mondial. A fost un suflet bun și mare pe pământ, care a avut puterea să lupte din greu cu viață, un exemplu pentru cei care l-au cunoscut! A fost înmormântat, pe 7 noiembrie 2017, la Cimitirul Livezeni din Târgu-Mureș. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, Beniamin Varga a luat parte la acțiuni de luptă, iar în anul 1942 a fost grav rănit la Kotelnikovo, la aproximativ 70 de km de Stalingrad.

Bătrânul cu privirea caldă, veteranul Varga Beniamin, a avut o poveste de viață uimitoare. Domnul Varga a lucrat la Studioul de Desene Animate din București, fiind unul dintre apropiații marelui geniu al cinematografiei românești, Ion Popescu Gopo, împreună cu care a câștigat, pe 17 mai 1957, la Cannes, marele premiu „Palm d'Or“, primul pentru România, cu filmul de scurt metraj „Scurtă istorie“.

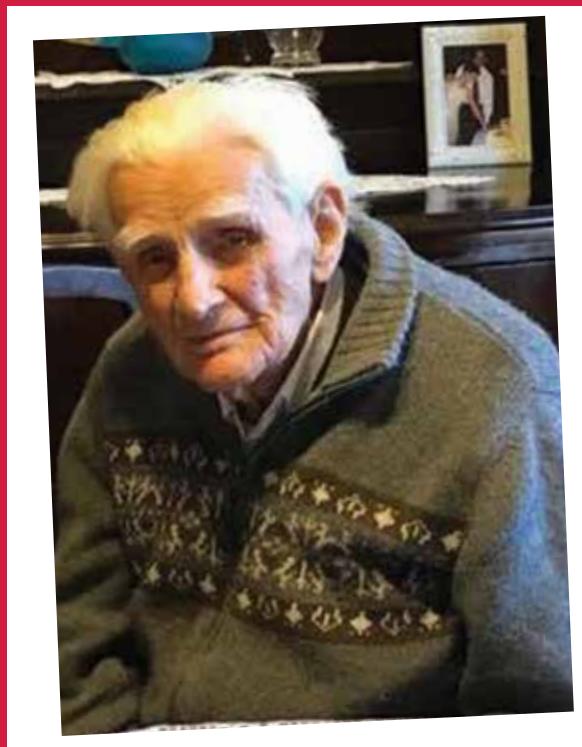
Și-a descoperit talentul pentru desen în copilărie și, din acel moment, nu a încetat să deseneze și să picteze. Acest talent l-a îndreptat spre meseria de fotograf, pe care a practicat-o în tinerețe, ca profesionist, participând cu succes la numeroase expoziții.

După pensionare, a început să picteze, constant, lucrările sale fiind o doavadă a dragostei pentru natură. Fără să se alinieze la vreun curent anume, și-a păstrat optica proprie în găsirea și prezentarea emoțiilor personale. Domnul Varga a fost membru al Asociației Artiștilor Plastici Mureș din anul 2005.

De-a lungul vieții, a avut peste 300 de lucrări de pictură.

Timpul ne fură oamenii dragi, dar niciodată amintirea lor!

Cu tristețe am aflat de moartea veteranului de război Beniamin Varga și dorim să transmitem și pe această cale cele mai sincere condoleanțe familiei îndoliate.

Locotenent (rtr.)

Vasile CHIPOANCA

Înconjurat de membrii familiei, strângând mâinile ce i se întind și zâmbind cu ochii în lacrimi tuturor celor care-i trec pragul cămărușei în care-și duce cei 105 ani, locotenentul (rtr.) Vasile CHIPOANCA a fost din nou eroul comunității din satul Băbiceni, comuna Durnești, Botoșani.

Veteranul, aniversat de fiu, nepoți, strănepoți, un stră-strănepot, autorități locale, dar și reprezentanți ai Centrului Militar Județean din Botoșani, a trecut anul trecut printr-o încercare teribilă (un accident vascular cerebral), care i-a tăiat forța picioarelor și i-a interzis să mai trebăluiască prin curte, aşa cum facea până atunci.

Își petrece timpul într-o cameră bine încălzită, „pentru că trebuie să avem grija de el ca de un copilaș“, după cum ne spune cea mai Tânără dintre nurori, Maria Chipoancă, cea care, de altfel, repovestește istorisirile veteranului, atunci când stră-stră-bunicul familiei mai obosește.

„Am fost comandant de tun, dar nici nu mai era timp să trag cu tunul că fiecare striga: Odessa noastră, moartea voastră!“, își amintește Vasile Chipoancă. Înțelege bine care este rostul agitației din jurul lui și își arată medalii și decorațiile primite de-a lungul timpului. Studiază cu multă atenție scrisoarea pe care i-a trimis-o ministrul apărării naționale. Camarazii din Asociația Veteranilor de Război, reprezentați de colonelul Gheorghe Jalbă, i-au dăruit o diplomă aniversară, pe care este imprimată fotografia lui îmbrăcat în militar.

Vasile Chipoancă s-a născut pe 25 ianuarie 1913, în Băbiceni, fiind cel mai mare dintre cei doi copii ai lui Ion și Eufrosinei. A absolvit patru clase primare, iar în perioada 1 august 1942 - 1 august 1943, a participat la război ca artilerist al Regimentului 24 Artilerie. A luptat pe frontul de la Cotul Donului și în Crimeea, iar în vara lui 1944, s-a retras în țară pe la Galați. A ajuns acasă rănit la urechea dreaptă, afectiunea agravându-se de-a lungul timpului. A fost decorat cu Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

Constantin BOICU

Veteranul Constantin BOICU s-a născut pe 21 mai 1917 și a petrecut mai bine de un an pe front în Al Doilea Război Mondial. A avut partea lui de traumă și experiențele trăite au lăsat urme adânci în amintirile lui, amintiri care l-au chinuit ani în sir, iar uitarea a venit ca un balsam pentru sufletul lui. L-am găsit pe bulevardul Victoriei, din Brașov.

Pentru că de ceva timp veteranul suferea de demență senilă, ne-a așteptat cu întăriri, singurul său fiu, Adrian Dănuț. Când s-a prezentat, a adaugat numelui și „Bateria a 7-a din Regimentul 41 Artillerie“. Ultima fărâmă din militarul de altădată.

„Niciodată nu mi-a povestit mie despre război. Când îl întrebam, nu voia să îmi spună. În schimb, asistam la discuțiile lui cu alți colegi“, ni se confesează Adrian. Tot timpul povestea cu un cununat de-al lui, mecanic de locomotivă, veteran și el. Pe băiatul lui încerca să îl ferească de realitățile frontului.

„Era în timpul facultății când l-au luat la război. A plecat pe front cu încă un coleg și au fost observatori de artillerie. Erau în fața liniei inamice și reglau tirul. Eu eram tare interesat de cum reglau ei țevile, tunurile, mereu îl întrebam. Trăgeau o lovitură, corectau. Și tot așa“.

A stat pe front un an, un an și jumătate. Au înaintat până la Odessa, unde au fost bombardați, decimați și s-au întors. Atunci s-a întâmplat tragedia lui Constantin.

„Mi-a povestit cum au fost bombardați de către ai noștri. Toată bateria românească. Tunurile erau trase de cai; a fost un măcel. Îmi spunea că a rămas cu niște imagini oribile, marcat de ceea ce s-a întâmplat. Au încercat foarte mult să atragă atenția că nu sunt dușmani, că sunt tot români, dar Dumnezeu știe ce-a fost acolo. Au scăpat 10-15 din tot regimentul“, povestește, aproape în șoaptă, fiul veteranului.

Cei care au supraviețuit au fost aduși la Brașov pentru refacere. Dar nu au mai fost luați pe front. „A tot așteptat să fie chemat înapoi, dar regimentul lui, 41 Artillerie, nu a mai fost chemat.“

Veteranul s-a născut în Basarabia, la Dondușeni, și a făcut școală la Satu Mare. După experiența frontului, a trăit-o și pe cea de refugiat. Era căsătorit când a fost nevoie să plece din Iași și să se refugieze la Curtea de Argeș. „Când s-au întors în Iași, erau ruși în casa lor. Și nu au plecat, le-au dat și lor o cameră unde să stea“.

De atunci, Constantin a rămas cu o aversiune față de ruși. „Apropo de atrocitățile pe care le făceau soldații ruși.

Bunica mea a avut cancer la gât și au mutat-o cu patul pe tren.“ Tatăl lui o însoțea și dormea cu ceasul la mână în vagon, vagonul cu ușile deschise, când au năvălit ruși în gară. Au intrat peste ei și să îi jefuiască.

„I-au spus tatei, care stătea cu bolnavă lângă el: dava ceas! L-a dat. Au coborât, dar comandanțul lor i-a văzut și i-a executat chiar acolo, în fața lui. Așadar, existau și oameni drepti printre ei.“

Întotdeauna a vorbit cu drag despre România și a ținut foarte mult ca Moldova de dincolo de Prut să fie parte din țară. În '64, când s-au deschis prima dată granițele, și-a luat băiatul și a mers să-și viziteze rudele care mai rămăseseră, verișoare, veri. „Se trezeau în fiecare dimineață cu Radio România, erau sufletește legați în continuare de români“, încheie fiul veteranului.

Pe 11 aprilie 2017, veteranul Constantin Boicu, plutonier-adjuant principal (rtr.), a trecut la cele veșnice și s-a alăturat camarazilor din Regimentul 41 Artillerie căzuți pe câmpul de luptă.

Locotenent (rtr.)

Radu DUMITRU

Intr-o căsuță modestă din comuna Bălăceanu, județul Buzău, ne-a așteptat locotenentul (rtr.) Radu Dumitru, veteran de război. Frigul de martie ne-a grăbit să intrăm la căldura sobei dinăuntru. Domnul Dumitru s-a născut în localitatea Costeni, în anul 1917, pe timpul Primului Război Mondial.

Era fiul unei familii de refugiați ai războiului.

În 1939, a fost recrutat la Regimentul 1 Dorobanți. Pentru el, au urmat 6 luni de instrucție în domeniul sanitar, pregătirea din această perioadă definindu-i, ulterior, întreaga viață. Fiind absolvent de 7 clase primare și a unei Școli Sanitare de 3 luni, militarul va deveni felcerul satului.

După instruirea inițială, a fost repartizat la Spitalul Militar Buzău, la chirurgie. Ulterior, cu Ambulanța 81 Sanitară, a plecat pe Frontul de Est, spre Prut, și a trecut în Basarabia. Nu campau mai mult de 2-3 zile într-un loc, în funcție de cum mergea frontul. Au trecut Nistrul, au staționat la Tighina, apoi la Odessa, unde s-a format spitalul de campanie, în care erau primiți răniții din luptele cu rușii. Pansa rănilor, făcea tratamente, distribuia medicamente, în funcție de ceea ce recomanda medicul chirurg. Ajuta și la operații. Lucrau cu toții, uneori, zi și noapte.

La auzirea veștii că frontul s-a rupt la Cotul Donului, s-au pregătit să plece de la Odessa și, în scurt timp, s-au întors în țară.

Era în permisie acasă, când intraseră rușii în țară. În deplasarea lor către Berlin, ostași ruși și basarabeni au bătut la poarta lor, iar mama lui i-a servit cu pâine. Și nu au fost ultimii. Au mai trecut și alte coloane, în drumul lor spre vestul Europei. La un moment dat, unul dintre ruși a plecat cu calul familiei. Atunci, soldatul nostru s-a adresat comandanțului, un locotenent, vorbind frânturi de limbă rusă în încercarea lui de a-l convinge să li se înapoieze calul cel alb. A fost un moment delicat, tatăl său temându-se efectiv pentru viața fiului. Rușii îl puteau ucide doar pentru că se plânghea de fapta unui militar din „armata de eliberare“.

După scurta sedere acasă, a plecat cu ambulanța spre Ardeal, a trecut prin Ungaria și a ajuns până în Cehoslovacia, unde se instalase un spital de campanie. Erau foarte mulți soldați răniți. Unii își pierduseră mâinile, alții picioarele și foarte mulți... viață! Pentru ei, nu se mai putea face nimic. Ceilalți erau operați.

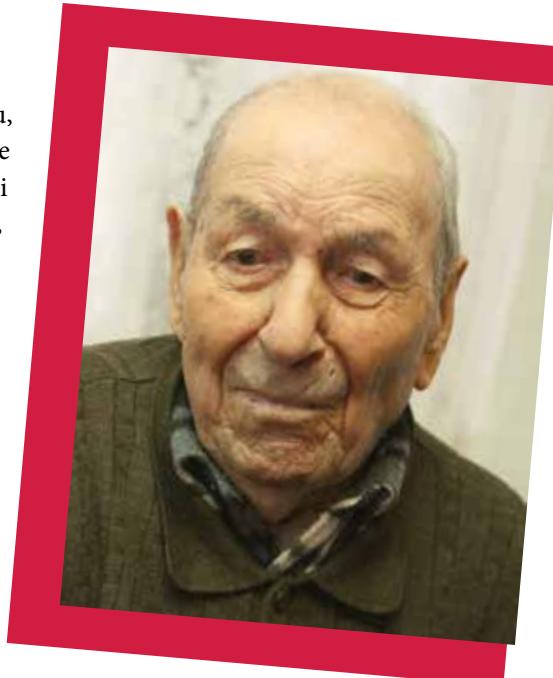
Domnul Dumitru a fost responsabil cu anestezia, dar sub atenta îndrumare a medicului chirurg care îi dădea indicațiile necesare. Așa a fost până s-a terminat războiul. După semnarea armistițiului, toată lumea era bucuroasă de întoarcerea în țară. El a fost decorat, primind Crucea „Meritul Sanitar“, oferită de Regele Mihai.

La sosirea în țară, a fost lăsat la vatră și trimis la dispensarul din Bălăceanu, care nu avea medic, ci doar o moașă și o asistentă socială. El se ocupa, practic, de conducerea singurei unități sanitare din sat. Și nu numai... A făcut inclusiv extractii dentare, dacă nu erau cazuri foarte grave. De la acest dispensar a ieșit la pensie, când avea 60 de ani. Îl cunoașteau toți oamenii din sat. Pe fiecare în parte l-a ajutat într-un fel, la un moment dat.

După ieșirea la pensie, l-a ajutat și pe preotul satului în administrarea bisericii. A fost și este un om credincios. Merge la slujbă ori de câte ori poate. Credința a fost cea care l-a ținut în viață. Prima lui soție a decedat, după ce a îngrijit-o mulți ani. Apoi, s-a recăsătorit. Are patru copii în viață, pentru că pe unul l-a pierdut. Are mai mulți nepoți și strănepoți, dar nu mai știe exact numărul lor. Cu toate acestea, se simte singur. Doar una dintre fiice mai vine pe la el și îi aduce mâncare; îl ajută și ea cu ce poate. Deși are nevoie de ajutor, nu acceptă ca fiica lui să-i stea permanent alături, dar nu ne-a spus de ce.

L-am lăsat pe domnul Dumitru, vertical, în pragul ușii, urându-i sănătate și o viață ușoară și liniștită.

— Colonel CRISTINA SĂNMĂRGHIȚAN

Un veteran de război, ajuns la vîrsta de 100 de ani, ne dezvăluie care este secretul longevității sale. Pe front, și-a pierdut un ochi, dar a muncit din greu toată viața, n-a băut, n-a fumat și s-a odihnit din plin. A doua zi după festivitatea organizată pentru el de Primăria Cumpăna din județul Constanța, nea Ion Ceapă s-a apucat să îngrijească via.

Este pus la patru ace, are pălărie, costum negru elegant, pantofi asortați, cravată. „Gata, mergem?”, întreabă. Când intră în sala de festivități de la căminul cultural, sătenii și invitații de la oraș îl aplaudă. Este omul zilei: Ion Ceapă, cel mai bătrân localic din comună constănțeană Cumpăna. Este veteran de război, a venit invalid de pe front și tocmai a împlinit 100 ani.

Când s-a născut, la 30 martie 1917, Ion Ceapă era deja orfan de război. Tatăl său murise cu câteva luni înainte, în bătălia de la Turtucaia din Primul Război Mondial. Când a plecat el pe front, în luna iulie a anului 1942, nici mamă nu mai avea să-i poarte grija. Nu știe de unde li se trage numele de Ceapă. „De un’ să știu, dacă nu mi-am cunoscut nici tatăl?”, zice bătrânul vechi cât veacul.

Ca să-i compenseze însă neamul, Dumnezeu s-a făcut că l-a uitat pe nea Ion Ceapă pe pământ. Aude doar de aproape, dacă-i vorbești tare, ochiul stâng și l-a pierdut în luptă, dar aşa beteag cum e, el sapă în grădină, plivește florile, merge mult pe jos și doarme cât cuprinde. La „doar“ 100 de ani, bătrânul nu-și face grija zilei de mâine. „Acum două săptămâni eram copil. Ce-oi face peste 100 de ani? Nu știu“, zice el serios.

La fix un secol după ce a venit pe lume, în Cumpăna, a fost mare sărbătoare. Au venit mulți oameni să-l cinstescă pe moș Ion Ceapă: înalți prelați de la Ahiepiscopia Tomisului, cadre militare active, în rezervă și în retragere, dar și alți veterani de război. Devenit între timp și cetățean de onoare al localității, veteranul a primit o diplomă din partea Ministerului Apărării Naționale, suma de 1.000 de lei din partea Primăriei comunei, dar și un aparat auditiv performant. „Acum auziți?“, este întrebăt de la vreo 10 metri distanță. „Da!“, vine răspunsul pe loc, stârnind zâmbetele tuturor.

Născut din tată oltean și mama buzoiancă, Ion Ceapă a copilărit la Olteni, un sătuc din sudul Dobrogei, aproape de granița cu Bulgaria. A avut o viață grea. Trăia, împreună cu familia, în bordei. A abandonat școala după numai patru clase, dar, încă din tinerețe, s-a făcut remarcat în sat, prin singura plantație de vie pusă pe spalieri. Despre el, cei care-l cunosc au doar cuvinte de laudă, fiind agricultor și un om foarte muncitor, cu o gospodărie mereu curată și îngrijită.

A fost luat pe front pe 27 iulie 1942, la Regimentul 9 Călărași, și a ajuns până la Odessa, iar pe 19 ianuarie 1943, niște schije de pe liniile sovietice din Caucaz i-au luat vederea la ochiul stâng. Trei luni mai târziu, pe 6 aprilie, soldatul de cavalerie a fost lăsat la vatră, fiind declarat invalid de război de către comisia medicală mixtă a Comandamentului 2 Teritorial, și primește Medalia „Serviciul Credincios“ cu spade, clasa I.

În 1954, s-a căsătorit cu Maria Voicu și au avut împreună 4 copii, 3 băieți și o fată, însă unul dintre băieți a decedat. În 1960, satul în care s-a născut s-a desființat, iar cele aproximativ 50 de familii care trăiau în localitate au fost nevoite să-și caute o altă așezare. O parte dintre ele au ajuns la Cumpăna, la fel și Ion Ceapă, împreună cu soția, un băiat și o fată, Ilie și Elena. A muncit la câmp și a lucrat, ca muncitor necalificat, în Portul Constanța până în anul 1998, când soția lui a decedat. Are mâinile îngroșate, cu unghii crăpate de la atâtă săpat, cărat, strâns, legat. Însă, merge bine și nu primește bucuros nici un ajutor, că se descurcă singur.

„Se miră când mergem să-l luăm cu mașina, spune că vine el la primărie. Pe jos! Doar după vreo acțiune, când obosește, acceptă să-l conducem acasă. Dar nu ne lasă să-i căram sacoșele, zice că poate să le ducă și singur“, relatează șeful Poliției Locale din Cumpăna.

Un fost coleg de front, prezent la aniversare, și-a amintit de vremurile în care s-a vărsat sânge pe câmpul de luptă pentru apărarea țării. Niculae Toma, din Techirghiol, a plecat la război în 1944. Asemenea veteranului nostru, și domnul Toma, în vîrstă de 94 de ani, a fost la un pas de moarte, fiind chiar între liniile de luptă.

„Eu am fost telefonist pe front, între liniile de bătaie. Căpitanul era din Corabia, colonelul din Constanța. Căpitanul îmi transmitea poziția inamicului, iar eu îl informam pe colonel în ce direcție trebuie să tragă. Dacă războiul mai dura două săptămâni, ne lua și ne băga la ruși și nu mai știa nimeni de viața noastră. Noi am luptat în partea Ardealului, până în Cehoslovacia. La funcția mea, aveam amplasamentul de un metru și jumătate sub pământ. Au trecut proiectile pe deasupra noastră de 2 ori. Dacă erai cu capul afară, rămâneai doar cu picioarele. Să fii între liniile de bătaie nu este ceva ușor!“

Nu se împacă prea bine cu tehnologia și are doar un telefon simplu. La televizor, se uită la știri și... atât.

„Sunt mândru de tatăl meu! Mi-a povestit de mai multe ori cum era pe front și când a fost lovit de acea schijă. Au fost vremuri grele, în care nu aveau nici măcar apă. Când găseau băltioace, beau direct de acolo, să nu moară de sete“, ne-a povestit Ilie, fiul veteranului de război.

Pe nea Ceapă nu-l supără nimic, decât spatele, de la reumatism, și capul, de la tensiune mare. Se odihnește din plin: „Ohooo, dorm de uit să mă trezesc! Mă culc de pe la ora 6, aşa, după-amiaza, și mă trezesc a doua zi, când e soarele sus pe cer. Pe la prânz încolo“.

În rest, nu vrea să se gândească la nimic rău. Viața grea și timpul îndelungat l-au făcut să uite o mulțime de lucruri din această lume. A așteaptat să treacă festivitatea prin care toată comuna l-a sărbătorit, pentru a se putea duce acasă să se odihnească. A doua zi avea treabă: să îngrijească via din curte, înălțată pe spalieri. Prin prezența noastră alături de dumnealui, la aniversarea unui secol de viață, am vrut să-i arătăm că ne pasă și că îi suntem recunoscători pentru eroismul și demnitatea cu care a apărat libertatea, interesele și integritatea României.

— Sorin HULUBEI, Sînziana IONESCU, Colonel Cristina SĂNMĂRGHIȚAN

Dionisie BULARCA

.....

Dionisie Bularca, cel știut de întorsureni drept Nea Costică de la Linii, și-a marcat aniversarea a 100 de ani în prezența familiei, prietenilor, dar și a unor reprezentanți ai autorităților locale.

Drapelul de Luptă nu a lipsit de la ceremonia simplă, dar specială, ținută în curtea casei, unde nea Costică și-a trăit mare parte din viața marcată, în tinerețe, de cel de-al Doilea Război Mondial.

Evenimentul a debutat cu salutul gărzii Drapelului, urmat de o rugăciune și un „*La mulți ani!*“ cântat de toți participanții și de cele câteva eleve de la școala generală din Întorsura Buzăului, îmbrăcate în port popular, venite special să-l cunoască pe unul dintre cei mai longevivi întorsureni. Pe rând, invitații i-au oferit veteranului de război cadouri și i-au adresat cele mai calde cuvinte de prețuire. Printre aceștia s-au numărat și reprezentanții Batalionului 22 Vânători de Munte și ai Centrului Militar Județean Covasna.

Dionisie Bularca s-a născut la Întorsura Buzăului, pe 15 mai 1918, fiind al cincilea la părinții, într-o familie cu 10 copii. A avut trei surori și a făcut șapte clase, iar, în rest, s-a preocupat să-și ajute familia la activitățile din gospodărie.

La 21 ani, adică în octombrie 1939, Tânărul Dionisie a fost chemat în armată, moment în care viața acestuia s-a transformat într-o poveste demnă de un film de Oscar. Pe front, în Crimeea, a plecat în 22 aprilie 1942. În același an, a fost rănit la picior, la șold și burtă de o mină care a explodat. În momentul deflagrației, Tânărul soldat de atunci avea în buzunare mai multe grenade, care i-au salvat practic viața, dar care, totodată, puteau să îi fie fatale. Rănilor de război l-au adus acasă, unde a fost internat prin spitale, iar, după încă un an, a fost eliberat din armată și nu s-a mai întors în lumea groaznică a războiului.

La vîrsta de 32 de ani, s-a căsătorit cu Margareta, o femeie din sat cu 15 ani mai tânără, cu care a avut șapte copii. De peste 70 de ani, căsnicia celor doi a rămas intactă, fiind și acum unul alături de celălalt.

Pentru că Dionisie Bularca și-a trăit viața după învățările lui Dumnezeu, de la aniversare, nu au lipsit nici preoții parohiei din Întorsura Buzăului, care au rostit o rugăciune. Predica preotului Ciprian Popica, un apropiat al familiei încă din tinerețe, a debutat cu dictonul: „*Pe eroi, să nu-i cauți numai în morminte!*“, precizând că veteranul nostru este cel mai în măsură să poarte o astfel de titulatură. „*Într-adevăr, în el se vede că au rodit credința și iubirea de Dumnezeu și de neam. În fapt, nu numai în cuvânt. El s-a împodobit cu smerenie și demnitate. E un om plăcut lui Dumnezeu și oamenilor. El zicea că nu ar vrea să se facă nici o ceremonie în cinstea lui, dar Dumnezeu a vrut ca toți să fim astăzi, aici, alături de el. Eu l-am cunoscut când am ajuns la Parohie. Aveam 22 de ani. A fost prima familie la care am venit. Îl mai întrebam: cum ți-a fost cu soția, cu așa mulți copii, cu vremurile alea grele? Și, de fiecare dată, el mi-a răspuns că a avut credință în Dumnezeu. Cel mai mult îmi plăcea cum îmi vorbea despre țară. Îmi spunea că noi, cei de acum, nu știm ce înseamnă să lupți cu adevărat pentru țară. De obicei, oamenii sunt frustrați și vorbesc urât despre alții, despre patrie. Însă, el nu este astfel. Ne zice să ne rugăm lui Dumnezeu. Dacă îl veți, și la vîrsta asta, cum se roagă! El a trăit frumos, nu a avut nimic cu nimeni. Într-adevăr e un exemplu pentru noi și pentru comunitate și să știți că și eu am învățat din credința și din smerenia lui.*“

După ce s-a întors definitiv de pe front, nea Costică a lăsat în urmă traumele războiului și s-a dedicat familiei. „*Am învățat foarte multe de la moșu' și am de gând să mai învăț. Mai ales că, după ce a decedat soțul meu, nu m-am mai considerat singură. Am avut o familie lângă mine și asta a fost mare lucru. E un om bun, cu suflet mare! Ne gândim, văzându-l pe el, că poate vom ajunge și noi la vîrsta asta, dar nu se știe niciodată! Este calculat și cu frică de Dumnezeu. E mare lucru să știi să ți le ordonezi pe toate și să te impeli în orice. Chiar dacă între copii au mai fost scântezi, el întotdeauna a știut cum să aplaneze lucrurile și să fie bine pentru toți*“ ne povestește doamna Corina Bularca, nora lui „*nea Costică de la Linii*“.

Dionisie Bularca este pentru toți cei care îl cunosc un exemplu de demnitate, responsabilitate, calm și simplitate, dar, totodată, și o enciclopedie plină cu detalii și povestiri de pe front.

Viață lungă, camarade!

— IULIA DRĂGHICI

Vasile TORTOLEA

In comuna Maglavit, la 100 de ani de existență, o vârstă presărată cu de toate, Vasile TORTOLEA ne-a dat o lecție de demnitate. Veteran de război, reușind să scape cu viață dintr-o încercuire ce-i putea fi fatală, acesta nu și-a pierdut încrederea deplină în Dumnezeu, reușind să-și amintească despre foarte mulți români, camarazi de-al lui de arme, care ne-au înnobilat prin puterea lor de sacrificiu.

Născut la 16 ianuarie 1916, Vasile Tortolea, cel mai vîrstnic locuitor din Maglavit, a împlinit un secol de viață. Destinul său a început tragic, tatăl lui decedând pe frontul Primului Război Mondial: „*Tatăl meu, Gheorghe, a murit la Mărășești în 1916, eu rămânând orfan de război. Când a plecat dintre noi, eu aveam doar câteva luni.*“

Ceea ce a urmat în viața lui nea Vasile, cum îi spun vecinii, poate deveni subiect de film. Dar, înainte de a intra în amănunte, să precizăm că l-am găsit, în tăcere, pe marginea patului său dintr-o cameră plină de istorie. Foarte aproape de o sobă cu plită, în care jarul mocnea încălzind aerul etern, bătrânlul cuprindea cu privirea pe cei din jur. În ochii săi se citea mulțumirea că, acum, la ceas aniversar, familia, primarul și vecinii au găsit răgazul necesar să-i ofere o clipă de prețuire. Cu vocea gâtuită de emoție, își continuă povestea:

„*Am făcut armata la 31 Infanterie Calafat. Am fost infanterist și am făcut pază la Băilești. Controlam căruțele și oamenii. În 1942, am plecat la război cu vasul, deoarece fuseseră ploii și se rupsese calea ferată. Am fost singurul care a plecat de aici la regiment, iar, la început, mi-au dat caii în primire. Să știi că războiul are greutățile lui. Am fost plin de păduchi și norocul meu a fost că nu erau dintre cei otrăvitori. Îi luam și ii aruncam pe zăpadă. Mi-aduc aminte că, odată, timp de 6 zile, nu am mâncat nimic.*

Am luptat mai înainte în Rusia, până să ajungem la Cotul Donului. Aici, am fost trăgător la mitralieră și să vedeți... Înamicul nu putea să înainteze, iar când m-a depistat, a început să tragă în mine. Dacă a văzut că nu m-a lovit cu armamentul, a început să tragă cu katiușă. Când cădeau proiectilele de la katiușă, credeam că se scufundă cerul pe mine. Am fost împușcat la Cotul Donului. Mi-a intrat cartușul în gât și, la început, nu am simțit nimic, dar când a ajuns în umăr și mi-a rupt osul, atunci am simțit. M-am dus la primul post de ajutor medical, unde era Puiu lu' Fântâna, tot din Maglavita. M-a pansat și m-a trimis la cort. Aici, i-am găsit pe Florea lu' Marinaș și pe Petracă Fântâna (n.red. – fost primar al Maglavitului). Un an de zile am luptat pe poziție în prima linie, apoi am fost rănit și dus în Polonia. De la Lemberg la Cernăuți, am mers o noapte cu un tren plin de răniți. O lună de zile am stat în spital la București, la Mircea cel Bătrân și Colțea. Despre Lemberg... un oraș frumos din Polonia.

Am ajuns în țară cu trenul, unde ne-a primit regele. Fiind rănit, m-au lăsat la vatră și am venit acasă. După război, m-am angajat la calea ferată ca mecanic de locomotivă. La 27 de ani, m-am căsătorit cu Eufrosina cu care am făcut trei copii, doi băieți și o fată. Din păcate, primul băiat, Petre, a murit când avea un an.“

A primit Medalia „Serviciul Credincios“, pentru că a scris pagini întregi în Cartea neamului nostru cu propriul lui sânge.

Despre experiențele sale din timpul războiului, nea Vasile ar putea să depene zile-n șir. Nici după terminarea conflagrației, lucrurile nu au fost prea liniștite. Una dintre pătanii îi stăruie în minte și acum. „*Am lucrat la o fabrică de textile din Giurgiu. A venit într-o zi un tren din Bulgaria și am urcat în el. Controlorul m-a întrebat unde merg. Eu i-am zis că la Chitila. Atunci mi-a spus că trenul merge la Moscova și că e mai bine să cobor*“, ne-a destăinuit cu un zâmbet săret Vasile Tortolea. Emoțiile puternice din timpul războiului nu-i dau pace nici acum, după atâta amar de vreme. „*Stăteam în tranșee și, lângă mine, erau colegii de luptă, cu mult mai mari decât mine ca vîrstă. Mulți dintre ei aveau familii. Si eu mă întrebam, ce fac ei, camarazii, dacă mor? Ce se va întâmpla cu familiile lor de acasă?*“, a mai menționat acesta.

Este cunoscut în lumea satului drept Tufan. „*Porecla vine de la tatăl meu, care s-a mutat din Dobridor în Maglavita, în urma căsătoriei. Din păcate, nu am nici un frate. De când eram copil mic mergeam la biserică. Biserica este cheia raiului, care deschide și închide. De cinci ani, însă, nu mă mai pot duce la slujbă din cauza piciorului. N-ăs mai pleca din biserică, dar n-are cine să mă ducă cât de des vreau eu! Cât de mult mă iubește Dumnezeu pe mine? Păi, uite, pomii se apleacă la pământ când trece Creatorul! Si, nu uitați: noaptea, când te mai scoli, trebuie să faci câte o rugăciune*“, ne-a destăinuit nea Vasile. Duce în spate o viață de un secol, iar singura constantă în destinul său se pare că a fost și a rămas credința în Dumnezeu.

Despre greutățile vietii nu prea vrea să ne vorbească. Deși au fost din plin!

Ne-am despărțit cu greu de nea Vasile, dar, la plecare, i-am strâns mâna celui care așteapta doar un semn să reia firul unei istorii personale, ce peste câțiva ani, din păcate, nici în cărți nu va mai fi regăsită. I-am urat „La mulți ani“ din toată inima, sănătate și, să dea Dumnezeu, să-l reîntâlnim și cu alte ocazii, la fel de liniștit și de împăcat cu viață.

— VALENTIN CEAUȘESCU

Neculai IVAN

S-a născut pe 2 aprilie 1915, în comuna Ditești, Câmpina, județul Prahova.

A participat pe front în perioada 5 iulie 1941–1 decembrie 1941, cu Batalionul 1 Căi Ferate, și între 1 martie 1942–1 aprilie 1943, cu Regimentul 6 Vânători de munte, având funcția de pușcaș.

În 2018, a fost avansat la gradul de maior în retragere, prin ordin general. Este căsătorit și are 4 copii.

Nicolae Ion CIOCHINĂ

Se spune că ziua de Dragobete marchează și venirea primăverii. Ei bine, într-o astfel de zi, profitând de vremea frumoasă, am pornit pe urmele veteranilor centenari din Oltenia și prima noastră destinație a fost în localitatea Murgași, satul Velești.

Comuna Murgași este situată în N-E județului Dolj, la limita acestuia cu județele Vâlcea și Olt, și are în componență 8 sate. Pentru a ajunge în satul Velești, a trebuit să parcurgem o distanță semnificativă prin alte trei sate ale comunei, în primă fază pe o șosea asfaltată, iar apoi pe o bucată bună de drum pietruită, trecând printr-o zonă deluroasă, cu păduri și peisaje ce îți indicau, mai degrabă, că acolo se termină lumea, ori că de acolo începe. Așadar, iată-ne impresionați de peisaj, dar și cuprinși de multă emoție și bucurie că urma să ne întâlnim cu un veteran de război, care în scurt timp va împlini vîrstă de 100 de ani.

Nicolae Ion CIOCHINĂ s-a născut pe 2 noiembrie 1917 și are 7 copii, 4 fete cu prima nevastă și 3 băieți cu cea de-a doua. Armata a făcut-o la Regimentul de Artillerie 8 Greu Mihai Bravu. De cum ne vede, veteranul nostru își începe povestea: „Am făcut armata la cai, apoi la motorizate și am fost la 8 Greu Mihai Bravu. După război, am lucrat pe șantiere la Mangalia, la București, iar din 1958, când m-am întors acasă, și în colectiv. Așa bolnav cum am fost, aveam copii și trebuia să muncesc pentru ei. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că am putut să-i rezolv eu singur, fără să îmi dea cineva ceva. Acum sunt la caselor lor, iar eu am rămas singur aici.

Am avut gradul de sergeant și, ca transmisionist, eram prins la bateria care transmitea comanda. Din război, am venit pe jos de la Filiași. Pe drumul de întoarcere, am trecut împreună cu toți ceilalți ca mine prin păduri, prin sate... În comună, sunt cunoscut sub numele de Ion al lui Rimontu. Rimontu era porecla bunicului meu. Dintre cei care au plecat din sat la război, doi care au fost în lagăr au murit. Acum, sunt singurul veteran din sat care împlinește vîrstă de 100 de ani.

Cu sănătatea sunt așa și așa, pentru că am fost operat și am un aparat la inimă. Sunt doi ani de zile de când stau la pat. Sunt mulțumit totuși că mi-am crescut toți copiii și i-am învățat meserie. Am, de la ei, 17 nepoți.

De veteranul nostru are grija fata lui, Domnica Hoțu, cea mai mare dintre ele, împreună cu o femeie din sat pe nume Lucia Predincia. Ar mai fi de spus și că, în discuțiile avute cu Ion Ciochină, acesta nu prea își dorea să vorbească despre război. Probabil că, ne-am gândit noi, nu a mai vrut să umble și să răscolească acel sertăraș al memoriei peste care s-a pus praful vremii, plin cu istorii prea dure și mult prea greu de retrăit!

— Locotenent-colonel VASILE FUGACIU

Sublocotenent (rtr.)

Ioan BILU

Veteran al celui de-Al Doilea Război Mondial, sublocotenentul (rtr.) Ioan BILU a primit vizita noastră în data de 11 ianuarie 2017, în momentul în care se află „la frontieră dintre secole“, cum îi place să spună chiar dumnealui, la aniversarea a 102 ani de viață.

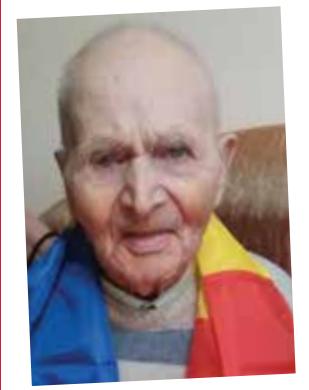
A rămas orfan la o vîrstă fragedă, când avea doar doi ani, părintii lui trecând la cele veșnice imediat după sfârșitul Primului Război Mondial.

A fost incorporat în anul 1937 și a participat la război în perioada iunie 1941 - iunie 1942, respectiv martie 1944 - august 1945, timp în care a îndeplinit funcția de călăreț și comandant de grupă în cadrul Regimentului 2 Roșiori, având în subordine doisprezece militari.

În perioada 23 august 1944 - 15 octombrie 1945, a fost luat prizonier în Uniunea Sovietică, alături de alte mii de militari români și germani. În urma săvârșirii unui brav act de curaj, prin care și-a salvat plutonul de la moarte, a fost decorat cu Medalia „Bărbătie și credință“.

În prezent, sublocotenentul (rtr.) Ioan Bîlu are doi fiți, cinci nepoți și trei străniepoți.

— Colonel CEZAR COBUZ

Sublocotenent (rtr.)

Mihai CIAPĂ

Sublocotenentul (rtr.) Mihai CIAPĂ, veteran de război, a împlinit, pe 2 februarie 2018, frumoasa vîrstă de 100 de ani! A luptat pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, în campaniile de Est și de Vest, în perioada 1942-1945, timp în care a fost și rănit.

„Eram la Cotul Donului, era frig, mizerie, eram înfometăți. Am stat aproximativ o lună aici, apoi ne-au suiat în niște vagoane și ne-au dus în Talin, în Rusia, la o mină de cărbuni. Noi eram îmbrăcați foarte sumar, în schimb rușii aveau pufoaice. Eram nevoiți să mâncăm păpușoi de pe unde găseam, pe căre-l coceam pe niște table, pentru a ne astămpăra cât de cât foamea“, relatează cu emoție domnul Ciapă.

„După război, am muncit pe unde am putut. Am cărat grâu rușilor, până la Socola, pentru că le eram dator; am lucrat la Colhoz, la Popricani, încărcând vagoane; am muncit, de asemenea, și în fabrică. Eram sărac, dar cu toate acestea am reușit să cresc 5 copii și să-i ţin pe lângă mine“, povestește venerabilul veteran de război.

Acum se bucură de familia lui numeroasă, care-i este recunoascătoare pentru tot ce a făcut pentru ea.

— MIRELA FLORIAN

Colonel (rtr.)

Ioan PETERFIU

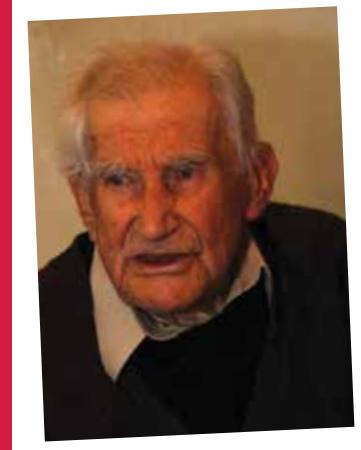

In adâncul sufletului, fiecare dintre noi ne dorim să avem o viață care contează, să știm că putem schimba în bine vietile celor din jur și că vom ajunge, în cele din urmă, să fim cea mai bună versiune a noastră. Tuturor ne place o poveste bună și fiecare dintre noi avem câte una. Poveștile spun ceea ce suntem!

Vă scriem despre domnul Mircea-Ioan PETERFIU, un OM cu un trecut semnificativ și cu un viitor pe măsură, prin urmași. Dumnealui are o poveste de spus pentru copii, tineri, adulți și bunicii deopotrivă. A fost plecat mult timp pe front și a căzut prizonier la ruși, în perioada 1942-1946. Dar a supraviețuit și, la cei 102 ani, încă este un luptător și un optimist! Are planuri pentru acest an și pentru cel viitor. Își dorește să mai trăiască pentru a vedea manifestările ce se vor organiza cu ocazia sărbătoririi Centenarului, dar și pentru a urmări Campionatul Mondial de Fotbal.

„În orice activitate, îți trebuie și puțin noroc, nu doar la fotbal. Chiar și la șah. Are noroc cel care are o sclipire de moment și face mutarea potrivită.

Nu cât facem contează, ci cât de multă iubire punem în ceea ce facem. Nu cât dăm contează, ci cât de multă iubire punem în ceea ce dăm!”

Sublocotenent (rtr.)

Dumitru ȘTEFANACHE

Cu prilejul împlinirii venerabilei vârste de 100 de ani, l-am vizitat și felicitat, în comuna Erbiceni, județul Iași, pe sublocotenentul (rtr.) Dumitru ȘTEFANACHE. Nu mică ne-a fost mirarea ca, la un secol de viață, să îl întâlnim trebăuind prin curte. Născut la data de 11

ianuarie 1917, în aceeași comună, venerabilul veteran ne-a făcut imediat o mărturisire: „*Trebuie să muncești ca și cum ai trăi o veșnicie...*“

Încorporat în anul 1939 de către Comisariatul Podu Iloaiei, a fost repartizat pentru efectuarea stagiului militar, la arma jandarmi, în localitatea Târgu Ocna. În anul 1941, a fost repartizat pentru menținerea ordinii, în regiunea Bălți. Și-a desfășurat activitatea în această zonă, până în anul 1944 când, împreună cu ceilalți camarazi, a fost luat prizonier de către armata sovietică și trimis în lagărul de la Donbas, Rusia.

A fost prizonier timp de șapte ani, până în 1951, când s-a întors pe meleagurile sale natale. Nu a trecut mult și a cunoscut-o pe Eleonora, acum în vîrstă de 90 de ani, cu care s-a căsătorit în anul 1952. Au împreună cinci copii (2 băieți și 3 fete), aceștia lărgind familia cu încă 5 nepoți.

— Colonel CEZAR COBUZ

Ştefan RÎŞNITĂ

Incă de la inceputul discuției noastre, veteranul ne spune că nu ar mai fi dorit să se întâlnească cu noi, pentru că este bolnav și că nu s-a simțit prea bine în ultimul timp. Însă, din fericire pentru noi, își adună forțele și începe să ne povestească...

„Eu nu am fost pe front, dar am făcut armata 5 ani de zile pe granița de uscat la Titu, iar mai apoi am fost trimis la Monetărie, la Banca Națională (locația unde a funcționat la un moment dat Ministerul de Război) și la spitalul Cantacuzino. În zilele de 12-13 mai 1944, regina a vizitat Banca Națională, în timp ce eram de gardă, și i-am dat raportul. L-am văzut și pe rege chiar a doua zi și i-am prezentat garda... Nu mi-a zis nimic!

Din zonă, am fost opriți 40 de oameni pentru a servi regimentul și pentru a face serviciul de pază. Cu totul, am adunat 9 ani de zile de armată la frontieră și am avut gradul de sergent. După 4 ani de armată, în data de 20 februarie 1941, m-am căsătorit cu Ioana, care mi-a dăruit 2 fete, Leana și Speranța. Fiecare, la rândul ei, are câte 2 copii.

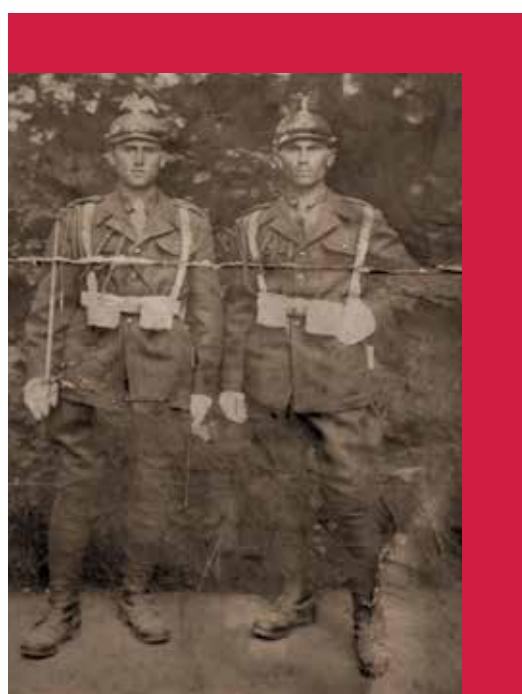
În 12 mai 1945, m-au lăsat la vatră de la Giurgiu; toată lumea s-a deconcentrat atunci. La venirea de pe front, eu am fost cel care a păzit armamentul și materialele armatei a patra, împreună cu cei 40 de militari din subordine. Era un ger năprasnic de crăpau pietrele! Îmi aduc aminte și acum că rușii ne-au umplut de păduchi, în perioada când am făcut 4 luni la Giurgiu. Ei nu prea se spălau, iar eu nu îi lăsam să intre la mine. Eram caporal de schimb și schimbam 20 de santinele. Mi-a plăcut armata! În viață, mi-au fost dragi agricultura, piscicultura, viața de grăniceri și... să fiu îmbrăcat în verde! În tinerețe, îmi plăcea tare mult și să schiez!

Am făcut armata cu numele de Ștefan Bălan, după numele de familie al mamei mele, pentru că, atunci când am venit eu pe lume și am spus pentru prima oară Prezent, părinții mei aveau doar 17 ani. Abia mai târziu m-au publicat în Monitorul Oficial drept Râșniță, după numele tatălui meu care a luptat în Primul Război Mondial. Am și o poreclă... Fănică a lui Bincă! Am avut 7 frați, eu fiind cel mai mare dintre ei, dar, în prezent, mai trăiește doar sora de la Piscul Nou, care are peste 80 de ani.

La începutul căsnicieei noastre, soția a stat singură la părinții mei 4 ani de zile, cât timp am mai făcut eu armata. Am avut o viață bună cu ea, dar, din păcate, s-a prăpădit în anul 1989. Când eram și noi tineri, ieșeam la horă împreună și dansam mult. La vremea aceea, îmi plăcea să și cânt.“ L-am rugat să ne cânte și nouă ceva și i-a venit în minte „Biruitorii“: „Noi, astăzi, ne întoarcem din război biruitori,/ Voi veniți învingători,/ Si noi, astăzi, vă aşternem flori!“

„Când am împlinit 100 de ani, reprezentanți ai autorităților locale, ai Asociației Naționale a Veteranilor de Război, împreună cu militari din Craiova, mi-au făcut o mare surpriză, pregătind pentru mine o serbare cu mare fast. Am fost foarte impresionat!

Fac gimnastică zilnic, altfel nu pot să merg. Dar toată viața mea, am muncit pământul, am băut vin și rachiu din când în când, iar când voi muri... mort o să fiu!“ Cu aceste cuvinte și-a încheiat povestea de viață nea Fănică a lui Bincă.

Aurelian ROŞIANU

Veterani de război... Ce ți-ar putea veni în gând atunci când pronunți aceste cuvinte? O troiță cu nume încrustate, așteptând solitară câte o bine-cuvântare pioasă, din când în când... sau niște tranșee răscolite de durerea schijelor... sau niște mâini ce se odihnesc pe genunchi?! Sunt mâini osoase, cu pielea încrăpătoare și uscată, sunt mâini îmbătrânite de vreme. Din tremurul lor, răzbăt rafale de gloanțe uitate în negura timpului, de mai bine de o jumătate de veac.

De mult, atunci când țara a cerut-o, aceste mâini n-au ezitat să ia arma și să apere pământul strămoșesc. Cei care au supraviețuit și se mai află printre noi sunt bătrâni demni, dar neputincioși, resemnați cu vîrstă lor înaintată, însă plină de istorie. Au avut o tinerețe confiscată de povara apăsătoare a războiului! Ce păcat că au rămas prea puțini! Se gârbovesc pe zi ce trece și se vor întoarce în țărâna patriei, în apărarea căreia au sărit necondiționat. Trec pe lângă noi ca niște umbre mărețe, solitare și, poate, nici nu i-am observa de n-ar străluci pe pieptul lor o decorație, semn al eroismului pe care l-au dovedit și care le-a fost recunoscut. Pășesc des și nesigur, dar vin să așeze o coroană de flori la monumentul închinat camarazilor de arme care au trecut în neființă.

Unul dintre ei este Aurelian ROŞIANU — președinte al Asociației Veteranilor de Război, filiala Motru. S-a născut la 18 decembrie 1915, în satul Ploștina, din Gorj. Între 1922 și 1926, a urmat Școala Primară, iar, în 1929, a absolvit Școala Comercială de la Turnu-Severin.

În contingentul anului 1937, și-a desfășurat stagiu militar la Regimentul 5 Infanterie, vânători, Timișoara. În 1938, a fost mobilizat pentru a pleca pe front. Făcând parte din Batalionul 2 pașă CFR, timp de patru ani a efectuat serviciul de transporturi muniții, lucrări și pază căi ferate, tuneluri, poduri, viaducte la Timișoara, Iași, apoi la Ungheni, dispozitive supuse permanent și iminent bombardamentelor dușmane. La Ungheni, în timpul unui raid aerian, a fost rănit la ochi și spitalizat două luni la spitalul „Sfântul Spiridon“ din Iași. După refacere, a fost trimis la unitatea CFR Bălți din Basarabia, de unde a fost demobilizat în 1942.

Plecând pe front, nu s-a gândit nicio clipă la recompense ori decorații. A dormit cu capul pe brazda țării și s-a acoperit cu plapuma norilor. Iar, ca el, au fost mulți alții ce se odihnesc acum în glia pe care au apărat-o cu atâtă înverșunare.

Acum, poștașul le aşază-n mâna tremurândă indemnizația de veteran. Martiriul lor a fost „răsplătit“. Vor reuși cu puținul acesta să-și aline suferințele și bolile ce-i copleșesc la vîrstă lor înaintată? Numai credința neclintită în Dumnezeu i-a făcut să reziste. Pentru ei nu-și mai doresc nimic, se gândesc, însă, la copii și nepoți.

Nu întâmplător, Ziua Eroilor este sărbătorită odată cu Înălțarea Mântuitorului, care îndeamnă la iubire de se-meni și iertare. Poate că, în această zi, sufletele eroilor neamului plutesc deasupra noastră și, dacă ar putea vorbi, ne-ar îndemna să iubim și să iertăm, căci numai atunci am putea fi fericiti.

Fiica veteranului de război, cadre didactice, a dorit să scrie, în câteva cuvinte, cine este tatăl ei:

„Aurelian Roșianu este tatăl meu. Are 102 ani. Noi îi spunem tataie. De fapt, tot satul îi spune tataie, pentru că el este un tataie al tuturor. De mică l-am admirat pentru felul lui de a fi — conștient de sine, pozitiv, puternic, cu un autocontrol mental și emoțional ieșit din comun, iubitor, calm, centrat, congruent, răbdător, încrezător, inteligent, integrul, dispus să-și asume riscuri înspre viață și experiență. Poveștile lui de viață mi se par decupate din filme, însă și mai uimitor este pentru mine felul în care a trecut peste toate greutățile, dramele, dificultățile și obstacolele cu care s-a confruntat. În ciuda destinului nefavorabil, niciodată nu s-a dat bătut, niciodată n-a predat armele, niciodată n-a renunțat la sine. și a trăit viața cu atitudinea unui învingător și a găsit sens, scop și speranță, chiar și în suferință.“

Nu a avut niciodată postura unui om resemnat, ci a unuia care a înțeles puterea magică a acceptării și a non-atașării de suferință. Cred în el cu o putere supranaturală. Anul trecut, îmi spunea că vrea să planteze niște nuci și că abia aşteaptă să-i vadă crescând...

Am impresia că nimic nu-i poate clinti echilibrul interior. Se respectă și se iubește pe sine și îi respectă și pe ceilalți. Iubește animalele și tot timpul a avut grija de ele, cu atât de multă dedicare și atenție, ca și cum ar fi fost copiii lui.

Tot ceea ce este el se reflectă în lumea sa exterioră. Este un om care „a construit” în lume, în atât de multe feluri, însă cred că a început această construcție în interior. Are o putere mentală incredibilă. Nu l-am auzit niciodată să se plângă, să se victimizeze, să-i vorbească de rău pe alții. Dacă poate să ajute pe cineva, ajută necondiționat.

Am învățat atâtea de la el și, de fiecare dată, încerc să elucidez din ce în ce mai multe despre felul său de a fi... Când îl rog să-mi povestească despre cum era pe front, începe să-mi spună povești amuzante.

Tataie nu se focalizează pe suferințele și nedreptățile prin care a trecut pentru că, spune el, ce-a fost a fost, acum este altceva și nu are rost să vorbim despre asta, mai bine... să plantăm niște nuci... Si, din felul lui de a o spune, transpare acceptarea, nu resemnarea.

El, pentru mine, este dovada vie a cât de important este să fii stăpân pe tine însuți. Si nu cred că s-a născut cu această stăpânire de sine, cu acest calm și echilibru interior, ci cred că le-a dobândit pe parcurs și a muncit conștient și voluntar să le dobândească. Deci, se poate! Cât de important e să crezi în puterea ta interioară! Nu pot decât să fiu profund recunoscătoare că am așa un tată!

Stere DĂMĂSARU

La Constanța, l-am întâlnit pe domnul Stere DĂMĂSARU, probabil cel mai vârstnic veteran de război din România la momentul acesta, dat fiind faptul că s-a născut pe 21 mai 1908, într-o familie de aromâni, după cum ne-a spus chiar dumnealui. A fost foarte impresionat de faptul că reprezentanți ai Ministerului Apărării Naționale au venit să îl viziteze.

A făcut armata la Câmpulung Muscel, iar, de acolo, a plecat pe frontul de Est și a ajuns până la Odessa, toți soldații fiind încurajați de indemnul mareșalului Antonescu să recâștige pământul românesc.

A fost prizonier un an și jumătate la ruși. La terminarea războiului, un maior rus a venit în lagăr și i-a strâns pe toți în coloană. Le-a transmis ordinul prin care urmău să plece, dar nu știa mai exact când se va putea face acest lucru. Toți s-au bucurat și au aruncat cu căciulile în aer de fericire. Însă, trecuseră patru luni și eliberarea lor nu mai venea. Într-un târziu, soldații români au fost adunați din nou și au fost anunțați că, în sfârșit, vor pleca. Însă, înainte de a părăsi lagărul, rușii i-au îmbrăcat, să nu fie rupti, i-au dus la gară și i-au urcat în tren. Așa au ajuns la Ungheni.

Avea soție și doi copii, când a plecat pe front, și nu avea casă, dar a primit pământ de la stat. Consideră că venirea comuniștilor și cooperativizarea au distrus mersul normal al lucrurilor. După război, i s-au mai născut trei copii. Acum are 8 nepoți, iar unul dintre aceștia, cel care locuiește în Constanța, îl vizitează în fiecare lună, aducându-i tot ceea ce are nevoie.

În prezent, domnul Dămăsaru este în grija uneia dintre fiice. Noi îi suntem recunosători că așteptat, până la 109 ani, să îi călcăm pragul casei și să îi urăm sănătate.

— Colonel CRISTINA SĂNMĂRGHITAN

Ioan BĂDESCU, deși și-a pierdut lumina ochilor de acum patru ani, este încă o adevărată forță a naturii; are o stăpânire de sine și o putere de a trăi rar întâlnite.

„În armată, am plecat pe 1 martie 1939, la 2 Grăniceri de la Cernavodă, unde am făcut trei ani. Știam că, în '42, urma să ne eliberăm, dar conjunctura istorică din acea vreme ne-a întors soarta și, printr-un ordin, ne-au vărsat la 15 Vănători de Munte în Deva. De acolo, ne-au trimis pe front. Apoi... La Tiraspol, în Rusia, m-a luat prizonier și am fost dus într-un lagăr din regiunea Ural. Aici, erau și nemți, dar fuseseră dispuși separat de noi. Despre perioada petrecută în lagăr, nu pot să spun că a fost groaznică, pentru că nu ne-au bătut, doar că mâncarea era puțină și rea. Câteodată, era și bună, mai ales atunci când ne dădeau tapioca, dar primeam hrana doar când ne faceam normă, pentru că aveam normă. Am fost acolo o brigadă de 40 de persoane care munceam la pădure; sămam lemn cât era ziua de lungă. Am stat în lagăr până în 1944, când rușii au venit să ne ia voluntari pentru a lupta împreună cu ei. Așa s-a format Divizia „Tudor Vladimirescu“. Rușii au rupt frontul și alături de ei am trecut Prutul. În acest timp, ungurii erau aliați cu nemții, fiind mai îndărjiți ca niciodată să lupte împotriva noastră. Dar noi i-am trecut Tisa până în Ungaria și pe nemți i-am împins în Cehoslovacia și, apoi, pe teritoriul german.

Pe 9 mai 1945, a fost declarată pacea, numai bine pentru noi! Am venit pe jos în țară și am ajuns la Bistrița Năsăud, în luna august. Am făcut o escală la Oradea, unde am fost deparazitați într-un tren din spatele gării. De la Reghin, am luat trenul spre București, unde am ajuns pe 21 august. Pe 22, ne-a pregătit și, pe 23, am defilat! Trei zile mai târziu, ne-au dat ordinele de lăsare la vatră.

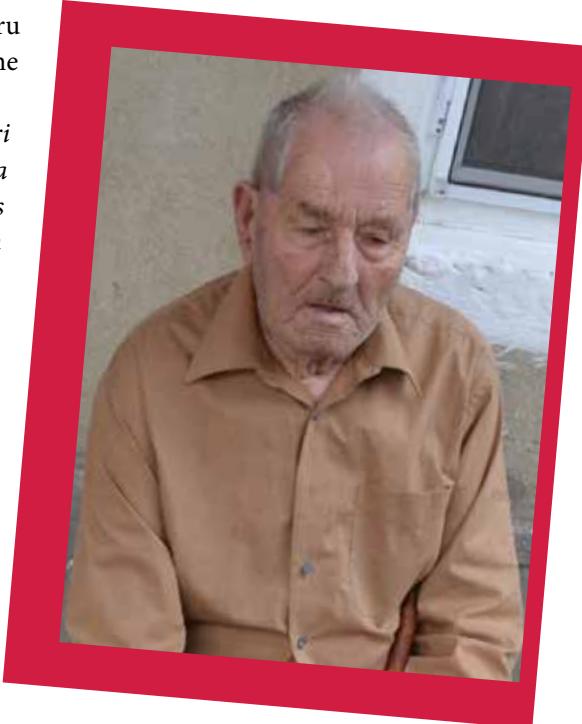
Când am plecat în armată, eram căsătorit din 1938 și aveam doi copii. Pe prima soție o chama Stanca, dar a murit demult, așa că m-am recăsătorit cu Elena, în 1962, pe care am luat-o cu doi copii. Din păcate, a decedat și ea anul trecut. Copiii din prima căsătorie, Ștefan și Elena, au murit și ei.

Tatăl meu a fost și el pe front în Primul Război Mondial, între 1916-1918. Îl chama Tânase și pe mama, Paraschiva. Eu m-am născut în comuna Bobaia din județul Mehedinți, pe 15 aprilie, și am fost primul copil din patru, dar în prezent, nu mai trăiește niciunul dintre frații mei.

În 1945, am venit acasă de pe front și am stat până în 1953, apoi am venit la Bobaia, la petrol, de unde am ieșit la pensie în 1973. Am fost decorat cu „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“. Este singura mea decorație. Când am plecat în armată, am fost 7 persoane din sat, dintre care doar eu am scăpat. Ceilalți au căzut prin Rusia.

Din timpul războiului, cea mai grea perioadă a fost în Ungaria, dar și în Cehoslovacia, în munții Tatra. Acolo a fost prăpădul lumii! Luptele au fost foarte grele! Aproape că ne-am bătut la baionetă! Acolo, la Crupina, s-a prăpădit multă lume. Au murit nemți, ungurii, rușii, români...

În afara de faptul că am fost la petrol, mie mi-a mai plăcut să lucrez pământul și să cresc animale. Am lucrat și la CAP și aveam normă făcută dinainte pe 100 de zile. Nu am stat cu ziarul la poartă! Am fost și magazioner la CAP. La un moment dat, aveam prin curte 15 capre, de care am avut grija până ce nu am mai putut. Nu mai văd de 4 ani. Am fost și sunt credincios și mergeam la fiecare sfârșit de săptămână la biserică. Acum vine preotul la mine și mă spovedește din 6 în 6 săptămâni.“

Constantin OLARU

Dintre toți veteranii pe care i-am vizitat, Constantin Olaru a avut o soartă foarte grea, supraviețuind anilor de război și luptându-se apoi cu tot ceea ce i-a mai pregătit viața. Totuși, războiul nu i-a adus numai zile grele, ci și o frumoasă poveste de dragoște cu o Tânără cu care avea să se căsătorească ceva mai târziu. Dar, iată cum începe povestea lui... crâmpeie de viață, amestecate din dorința de a ni le spune mai repede și de a nu uita ceva important. Prima de care amintește, cu ochii plini de lacrimi, este cea care i-a stat alături doar o jumătate de veac:

„Acum 17 ani, mi-a murit soția, iar, pe parcurs, o să zic istoria noastră... Am avut împreună trei copii și, pentru că pe vremea colectivului nu am mai avut tot ceea ce ne era necesar să supraviețuim, după ce au terminat școala, și-au căutat de lucru. Împinși de nevoi, au plecat cu toții la Sibiu. Însă, anul trecut, din nefericire, destinul mi-a luat doi dintre ei, pe Gheorghe și pe Aurelia. Cel de-al treilea copil este în cadrul armatei, la Sibiu, dar s-a îmbolnăvit și el, iar acum este în spital. Are gradul de sergent-major, cred, și face serviciu de pază. Îl cheamă Ion. Am 3 nepoți, o fată care mi-a rămas de la Aurelia și doi băieți ai lui Ion. Au trecut cu toții pe la mine, în vizită, prin februarie. De lucrat am lucrat și eu, dar de un an de zile nu mai pot să fac nimic, pentru că nu mai văd bine. Pe soția mea o chemă Maria și am fost împreună 50 de ani.

Am făcut armata la 5 Vânători din Timișoara. În 1939, m-am încorporat și, după 7 ani, m-am lăsat la vatră, în 1946. La război, ne-am luat cei de la Timișoara împreună cu Regimentul 5 Vânători și am mers pe munții Aradului, pentru a lupta împotriva ungurilor care voiau să își ia județele. Eram pregătiți pentru ei și aşteptam în tranșee să ni se decidă soarta. Într-o noapte însă, am primit ordin să lăsăm granițele și să mergem în Rusia, pentru că Rusia luase Basarabia, și, tot într-o noapte, am plecat într-acolo vreo câțiva soldați. Eu am căzut pe munte în jos și norocul meu a fost că nu a venit vreo piatră peste mine. Atunci, supărat că am ajuns așa, am dat-o răului pe mama că m-a născut. Mi-a părut rău, dar vorbele mi-au rămas în suflet! După ce am stat la infirmerie un timp, am primit un ordin de la domnul maior Dănilă să mă duc la birou. Aici, ofițerul de serviciu mi-a spus că voi fi dat la Corpul 1 Armată, la un domn colonel pe nume Ion Dăncilă. Am fost surprins de această decizie, mai ales că toți ceilalți colegi ai mei se pregăteau să plece pe front. În minte că mi-a părut foarte rău să mă despart de ei, dar a trebuit să execut ordinul. Așa am plecat din comuna Conop, județul Arad, unde era unitatea mea, cu gândul să ajung cumva la Regimentul 90 Infanterie din Corpul 1 de Armată, la Sibiu, cum primisem ordin. Am apucat drumul spre gara din localitate, necăjit, cu gândul la camarazii mei, și am urcat în tren din mers. Odată ajuns în Sibiu, m-am prezentat ofițerului de serviciu de la regiment, care m-a îndrumat către domnul colonel. Am fost însoțit de un sergent, care mergea înaintea mea cu bicicleta, iar eu, având funcția de ordonanță, l-am urmat pe jos, cu ochii atenți la drum pentru a mă orienta mai bine. După ce m-am prezentat, el a și plecat. Am intrat în biroul în care mă aștepta colonelul, mi-am spus numele și am mai zis că provin din Oltenia. S-a uitat la mine, cu o privire dură, spunându-mi că oltenii sunt niște hoți. M-am durut foarte tare cuvintele lui și i-am zis că neamul meu nu este. M-am trimis apoi la unitate să mi se dea mâncare.

Dimineața, a venit din nou sergentul la mine și m-a luat cu el să facem cumpărături pentru domnul colonel, să îmi arate și să mă obișnuiesc cu ceea ce aveam de făcut mai departe. Făceam și curățenie, dar mă verifică dacă sunt hoț sau nu, aruncând monede prin cameră. După ce terminam, imediat venea să inspecteze dacă le-am luat. Dar eu doar le adunam de pe unde le găseam și le puneam pe masă. O zi așa, a doua la fel, până ce nu am mai răbdat și i-am spus direct că banii sunt pe masă. Rușinat de situație, a motivat că îi tot cad din buzunar. De atunci, nu m-am mai încercat cu nimic!

Avea un băiat în București, pe care îl chemă Marius, și un altul Ștefan. Cel de la București mai venea, din când în când, pe acasă. Eu eram ordonanța lui și nu prea aveam voie să ies, dar, o dată, mi-am luat inima-n dinți și i-am cerut voie

să merg prin oraș, iar el m-a lăsat până la ora 7 seara. Așa am întâlnit-o pe viitoarea mea soție, pe Maria. De când eram acasă la mine, în sat, visam o fată, pe care nu o cunoșteam, dar pe care soarta mi-a scos-o în față la Sibiu. Într-o seară, când am plecat la gară pentru a-i duce ceva băiatuluiui domnului colonel, am văzut-o și am vorbit cu ea. De câte ori mergeam la gară, vorbeam cu ea, pentru că lucra la un hotel din apropiere, împreună cu mătușa ei, pe care o ajuta la curătenie și la bucătărie. Eram atât de fericit! Mai târziu... am luat-o de nevastă.

Împreună cu domnul colonel am fost în război până în Rusia, ca ordonanță a lui. Însă, când au venit rușii în România, a trebui să ne întoarcem la Sibiu. Maria, fata din visul meu de-o viață nu mai era. Am aflat că rușii luaseră acel hotel și că ea a fost nevoită să meargă acasă. La terminarea războiului, m-am hotărât să mă duc după ea la Balomir. Am mers continuu de-a lungul căii ferate, am trecut peste multe poduri și, în permanență, imi era teamă ca nu cumva să mă calce trenul. Am tot întrebat unde stă Nicolae Cioran și, când mă așteptam mai puțin, o doamnă cumsecade mi-a arătat să merg acolo unde se vede lumina de la capul satului Balomir. Acolo voi afla cu siguranță. Socrul meu nu a vrut să mi-o dea pe fica lui, dar, după mai multe peripeții, într-un final, am ajuns să mă căsătoresc cu fata pe care o visase. Nici tatăl meu nu a fost de acord cu alegerea mea și mult timp mi-a reproșat faptul că am luat-o fără avere, fără pământ. Le-am ținut piept tuturor și le-am spus să mă lase în pace, că mă voi descurca eu lucrând pe pământurile altora. Și nu ne-a fost ușor.

După ce au murit părinții mei, alunecările de teren din zona noastră le-a luat casa și, iată-mă acum, aici, pe terenul altuia. Mi-am construit, pentru început, o colibă la care m-a ajutat un meseriaș de 75 de ani, deși eu aveam de gând să îmi fac o altă casă, mai în față, dar, din păcate, nu am mai reușit.

Și tatăl meu a fost pe front, în 1916. El a făcut 9 ani de armată. Ne lăsase pe mine și pe mama la Răchița, iar când s-a întors din război nu l-am mai cunoscut și, copil fiind, am început să plâng. "

Amintiri învorburate și cioburi de lumină, mâini tremurănde și suflet zdruncinat, o soartă grea și... singurătate! Și, totuși, un om, Constantin Olaru!

Sergent (rtr.)

Ştefan PAPUC

Sergentul (rtr.) Ștefan Papuc a împlinit, în 2017, venerabila vîrstă de 103 ani. A început războiul cu Regimentul 6 Vânători, după care a continuat cu Regimentul 37 Infanterie de la Botoșani.

„Am fost în război de la primul foc tras într-o duminică dimineață la Sculeni, lângă Iași, și până în 1944. Am supraviețuit, dar am îndurat multe... Apa de la Sculeni era otrăvită, așa că ni se aducea cu bidoanele și primeam doar câte un dop de fiecare militar. De pe Prut, a urmat Basarabia și, apoi, am luptat contra partizanilor, în pădurile Ucrainei. Când aceștia atacau căruța cu alimente și era un român, nu îl împușcău, dacă era însă un neamț, nu îl iertau.“

A stat patru ani acolo și, ni se confesează acum, că populația din zonă nu era rea. În 1944, a căzut prizonier, dar, în drum spre Siberia, a reușit să fugă și s-a întors în liniile proprii, împreună cu alți doi camarazi. Au stat doar prin păduri și nu s-au apropiat de sate. Au mers camuflați pe timp de noapte, prin sănțuri, atenții la fiecare zgromot, inclusiv să nu se audă nici cum se rupeau crengile uscate când călcau pe ele. O localnică le-a dat de mâncare și nu i-a părătit, pentru că erau căutați de patrulele rusești. Așa au scăpat cu viață!

După august 1944, unitatea lui s-a desființat și a revenit acasă. Și-a întemeiat o familie, a avut trei copii și a lucrat în agricultură, până în momentul în care a ieșit la pensie.

Plutonier-adjutant

Ioan LALA

In data de 17 februarie 2018, veteranul de război, plutonier-adjutant Ioan LALA, a împlinit 100 de ani. A fost aniversat, într-un cadru festiv, de către reprezentanți ai Centrului Militar Județean și ai autorităților publice locale din Arad, fiind înconjurat de rude și prieteni. I s-a oferit o diplomă aniversară din partea ministrului apărării naționale, domnul Mihai Fifor, și a primit cadouri.

Încă ager și vorbăreț, a depănat amintiri din anii războiului, când era sergent grănicer pe Nistru:

„La cedarea Bucovinei, în iunie 1940, am avut la dispoziție doar patru zile ca să mutăm Regimentul 3 Grăniceri din Cernăuți la Iași. Mare bucurie a fost în iulie 1941, când ne-am întors la pîchetul nostru de la Hotin. Însă, după trei ani, când rușii au rupt frontul, gornistul a sunat de se zgudua cazarma și am fugit care cum am putut, că dacă ne luau rușii prizonieri, poate că nu mai eram aici, să vă vorbesc astăzi.“

Cu mâna tremurândă și cu ochii înlácrimați, ne arată câteva fotografii vechi cu un brav grănicer român care, după ce și-a servit țara, a avut zile să se întoarcă acasă, să se însoare și să ajungă la vârsta senectății.

După război, a lucrat ca muncitor la Beiuș, județul Bihor, unde a locuit până în 2007, când s-a mutat la Arad, la fiul său, Radu. Face parte din Filiala județeană Arad a Asociației Naționale a Veteranilor de Război și ar dori ca, la anul, să vină mai mulți invitați la ziua lui.

„Vă mulțumesc că ați avut plăcerea de a fi alături de mine la împlinirea unui secol de viață. Cea mai mare bucurie a mea, la etatea asta, este îngerașul pe care soția nepotului meu îl tine în brațe. Dumnezeu să vă dea tuturor sănătate și viață lungă, iar militarii să fie vrednici de înaintașii lor, care au luptat și au murit pentru Patria Română.“

Sublocotenent (rtr.)

Simion Ioan GERGELY

Sublocotenentul (rtr.) Simion Ioan GERGELY a împlinit, de curând, un secol de viață. Locuiește în comuna Secusigiu, o mică localitate din județul Arad, și încă mai povestește cu pasiune întâmplările pe care le-a trăit în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, experiențe pe care și le amintește cu foarte mare acuratețe.

La mulți ani și multă sănătate!

Locotenentul (rtr.)

Gheorghe CĂSINEANU

Veteran de război, Gheorghe Căsineanu (locotenent în retragere) este și cel mai în vîrstă locuitor al satului Poiana Sărătă (din comuna Oituz). Cunoscut de aproiați și ca Moș Ghiță, vânătorul de munte în retragere, a fost felicitat la împlinirea vîrstei de 104 ani de către colegii noștri de la Brigada 61 Vânători de Munte.

El a luptat în cel de-Al Doilea Război Mondial pe frontul de Est în Divizia 3 Infanterie, fiind unul din bravii oșteni ai Văii Oituzului.

Moș Ghiță nu mai aude, dar astă nu-l împiedică să zâmbească, cu aceeași seninătate a copilului de altădată. La cei 104 ani, purtați cu demnitate pe umerii încercăți de timp și nevoi, este înconjurat de dragostea familiei și stima sătenilor.

Moș Gheorghe își amintește profund marcat de bunii săi prieteni pe care i-a pierdut pe front, o parte din sufletul său rămânând acolo cu ei.

Colonel (rtr.)

Corneliu ALUNEANU

Domnul colonel (rtr.) Corneliu ALUNEANU a fost vizitat, cu mare bucurie, la împlinirea vîrstei de 102 ani, de către o echipă a Direcției calitatea vieții personalului, în cadrul proiectului „Acasă la veterani“.

Ne-a întâmpinat plin de voioșie și emoție, povestindu-ne crâmpieie din viața de pe front sau personală, mereu cu zâmbetul pe buze, chiar dacă a trecut prin numeroase încercări și a întâmpinat multe dificultăți.

La 1 noiembrie 1938, distinsul veteran de război a fost recrutat la Regimentul 1 Vânători de Gardă din cadrul Corpului 5 Armată. „*Atunci când m-am prezentat la recrutare, mi-a ieșit în față un soldat, care m-a rugat să-l iau ca ordonanță și, astfel, am fost singurul plutonier TR din unitate care avea ordonanță. Îl chama Gheorghe Andronescu și era intendent, iar când ajungeam undeva, într-o localitate nouă, se ocupa să nu-mi lipsească nimic. Făcusem premilitara, după care, în iulie 1942, am fost trimis pe front. Am fost comandant de grupă și aveam 5 persoane în subordine, printre care și pe Andronescu. Mi se spunea domnul student!*

Am trecut Prutul la ordinul mareșalului Antonescu, iar unii dintre colegi se întrebau: Unde să ne oprim după ce trecem Prutul? Am participat la luptele crâncene de la Tighina. Eu eram în grupa de cercetare și trebuia să studiem terenul înainte să atacăm inamicul. După închetarea războiului, în jurul datei de 15 septembrie 1944, m-am despărțit de Andronescu, la Breaza, unde am fost demobilizat, iar apoi m-am deplasat spre casă“, menționează domnul Aluneanu.

S-a născut într-o familie de negustori, cu patru copii, el fiind al doilea. „*Tatăl meu a fost foarte bun cu mine! Mă ajuta ori de câte ori aveam nevoie, îmi dădea bani! Am fost atașat mai mult de dânsul, iar eu, la rândul meu, eram preferatul lui. Când am fost luat pe front, toate mămicile plângăreau după copiii lor, numai după mine n-a plâns nimeni*“, relatează cu humor distinsul veteran.

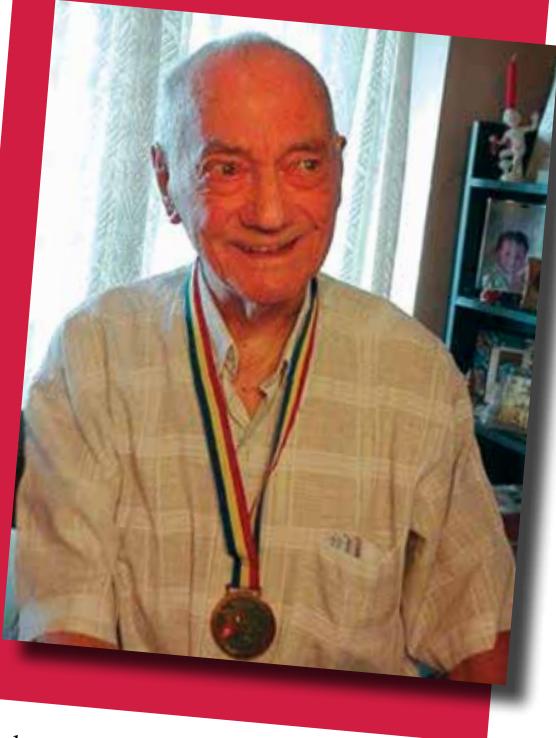
„*Eram student la București și mă cunoșteau toți. Mi se spunea băiatul cu cartea, pentru că aveam la mine, în permanență, o carte. Atunci am cunoscut-o pe soția mea, o femeie foarte frumoasă, care avea pasiunea dansului. Știa să danseze foarte bine vals. Nici o fată nu era ca ea! Am întâlnit-o la Galați, unde a și rămas cu mine. Pentru că am luat o fată fără avere, părinții m-au dezmoștenit, dar eu nu m-am lăsat și am mers mai departe. Am avut o căsnicie frumoasă, care a durat peste 50 de ani.*“

Domnul Corneliu Aluneanu a urmat cursurile Școlii de subofițeri de rezervă din Bacău, în anul 1940, iar, după război, a absolvit Academia de Înalte Studii Economice, devenind expert contabil. A activat 3 luni ca ofițer și a lucrat apoi la Școala superioară de comerț — Agenția de import-export, ocupând funcția de șef serviciu comercial, până în anul 1980, când a ieșit la pensie.

Chiar și la această vîrstă, este foartemeticulos. Are o bibliotecă ordonată după diferite criterii (autor, lucrare) și un OPIS în care sunt trecute toate cărțile. De asemenea, a scris și un jurnal în care a menționat numeroase momente și întâmplări petrecute și observate pe front sau în viața de zi cu zi.

Acum se bucură de o sănătate bună, chiar dacă până la vîrsta de 42 de ani a fumat câte două pachete de țigări pe zi. Medicul i-a recomandat să le lase și dumnealui a renunțat la acest viciu. E văduv de peste 20 de ani, dar este înconjurat de copii, nepoți și străniepoți, care sunt la fel de joviali și optimiști ca și distinsul veteran de război.

— MIRELA FLORIAN

Constantin IONESCU

Constantin IONESCU este unul dintre puținii gălățeni aflați încă în viață, care au trăit din plin experiența celui de-Al Doilea Război Mondial. Joi, 7 septembrie 2017, el a împlinit 100 de ani.

Înconjurat de familie, de vecini, dar și de militari activi și în rezervă, precum și de reprezentanți ai Primăriei Galați, veteranul, erou de război, a răspuns întrebărilor invitaților legate de secretul longevității sale. La un moment dat, aşa cum era și firesc, discuțiile au alunecat către amintirile rămase din cumpliții ani de război.

Constantin Ionescu s-a născut în satul Cuza Vodă, din comuna Slobozia Conachi. Pe atunci, comuna făcea parte din județul Covurlui. În 1939, cu doar câteva luni înainte de izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial, se afla în armată. Având în vedere situația tensionată de pe continent, Tânărul a hotărât să meargă la școala de subofițeri din Făgăraș, chiar în primii ani ai conflagrației. Imediat după absolvire, în vara anului 1942, a fost repartizat la Regimentul 33 Infanterie, adică direct pe Frontul de Răsărit. Armata română lupta atunci cot la cot cu cea germană, în ofensiva împotriva Uniunii Sovietice.

Lunile calde au fost însă prea curând urmate de temuta iarnă rusească. Echipați adesea neadecvat pentru frigul extrem, soldații români au fost nevoiți să lupte împotriva a doi inamici: Armata Roșie și gerul năprasnic. În martie 1943, când iarna era încă povestește că a fost chemat tului, care i-a spus că va recunoaștere. Astfel, a fost limită, din care a scăpat ca

„Ne aflam pe teritoriul balneară de pe țărmul caucasic, un grup de 12-13 soliștine noastră era să descoperă. La un moment dat, am zărit focuri de armă. Am simțit o Am pus mâna dreaptă pe locul respectiv și am observat că aveam sânge pe degete. Am încercat instinctiv să ridic brațul stâng, însă acesta nu mă mai asculta. Când m-am uitat la mâna care stătea atârnată, am văzut sângelul care picura de pe degete. M-am uitat apoi spre ofițerul care ne însoțea, iar acesta se zbathea pe jos, doborât de gloanțe“, își amintește veteranul gălățean. Norocul său a fost că un brancardier l-a tras într-o groapă și l-a pansat. Trei gloanțe îl nimeriseră în brațul stâng, la doar câțiva centimetri de inimă. Ajutat și de către alți camarazi, nemți și români, a ajuns la o ambulanță germană, de unde a putut fi dus în locul unde era amenajat spitalul de campanie. După ce a fost operat, a fost trimis la Simferopol, alături de alții răniți. De aici, în urma unei trieri, a fost trimis cu un tren al Crucii Roșii în țară. „După zilele de concediu medical, îmi aduc aminte că eram la Tulcea, iar o fetiță a venit și mi-a dat o iconiță. Gestul ei m-a emoționat profund“, ni se destăinuie Constantin Ionescu.

Războiul își continua însă cursul absurd, tocând viețile a sute de mii de militari, mulți dintre ei tineri. În decembrie 1944, alături de ruși, deveniți între timp aliați, militarii români au pornit către Frontul de Vest, împotriva nemților. Astfel, Constantin Ionescu a ajuns în Ungaria și pe teritoriul de atunci al Cehoslovaciei. „În Vest, nu a mai fost atât de cumplit ca pe Frontul de Răsărit. Ajunși în Cehoslovacia, am rămas cu toții uimiți de bunătatea oamenilor de aici. Mulți camarazi și-au găsit fete acolo, alături de care, după război, au venit și și-au întemeiat familiile în România.“

Chiar și după ani și ani de la terminarea războiului, Constantin Ionescu, devenit apoi militar de carieră, nu a abdicat de la disciplina cazonă. „Până acum câțiva ani, se trezea dimineața la 05:00, făcea un duș cu apă rece și apoi exerciții de înviorare. Este un om calm și mereu spune că trebuie să privești cu o oarecare detașare întâmplările vieții, orice s-ar întâmpla. A fost foarte corect și nu știi să se fi certat vreodată cu cineva“, îl descrie fiica lui, Maria Andrei.

PATRU ANI AM STAT PE FRONT. NU AM AVUT NICI MAMĂ, NICI TATA. ÎN RĂZBOI, STAI NUMAI ÎN TRANȘEE. ACOLO AȘTEPTI ORDINE, URMĂREȘTI MIȘCAREA INAMICULUI, ACOLO MĂNÂNCI.

”

în putere, veteranul nostru de comandanțul regimentelor face parte dintr-un grup de pus în fața unei experiențe prin minune.

inamic, la Anapa (stațiunea zian al Mării Negre - n.r.); dați, ofițeri și subofițeri. Mi-

perim unde se află inamicul.

niște soldați ruși și am auzit

fierbințeală în brațul stâng.

Vasile OPREA

.....

In luna martie a anului 2017, reprezentanți ai Direcției calitatea vieții personalului și din partea Trustului de Presă a Ministerului Apărării Naționale au avut plăcerea de a-l vizita pe domnul Vasile OPREA, veteran de război, continuând astfel șirul vizitelor organizate pentru realizarea albumului „100 de ani de viață, 100 de ani de istorie“.

La cei aproape 105 ani, veteranul este plin de viață și energie, petrecându-și cea mai mare parte a timpului pe bâncuța din fața porții, stând de vorbă cu vecinii și cu cei care trec pe drum. Chiar dacă nu vede bine la distanță, el îi recunoaște după glas și vorbește cu toată lumea despre tot felul de lucruri.

S-a născut în comuna Roata de Jos din județul Giurgiu, la data de 27 octombrie 1912. El provine dintr-o familie de agricultori, cu 6 frați. Când avea vîrstă de 12 ani, i-a murit tatăl, rămânând astfel doar cu mama, care i-a crescut singură pe toți cei 6 copii. Aceasta s-a stins la 80 de ani. Pe doi dintre frații lui i-a pierdut în Al Doilea Război Mondial.

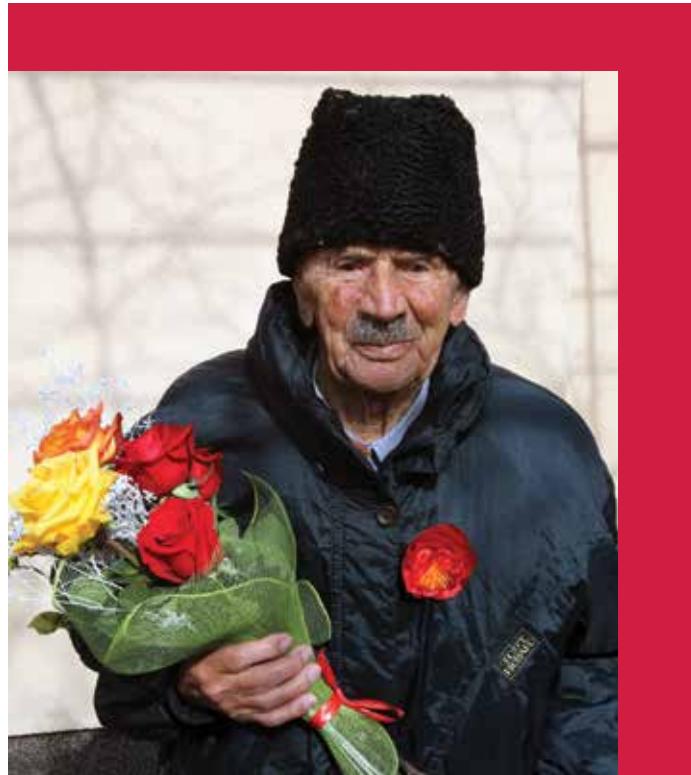
Vasile Oprea a participat pe front, în perioada 1941-1945, cu Regimentul 11 Dorobanți de la Galați. „*Nu eram instruit pe vremea aia, așa că mi-au dat o căruță în primire cu care transportam alimente și alte lucruri necesare militariilor pe front, în Galați sau Brăila.*“ La un moment dat, unitatea din care făcea parte a fost dislocată în Roman. De acolo, a plecat pe jos până acasă, făcând o săptămână pe drum. Apoi, a primit o telegramă prin care era chemat să se prezinte la Turnu Măgurele, în comuna Olteanca. A plecat iar pe jos, ajungând în 3-4 zile la destinație. A stat o perioadă în comuna Olteanca, iar de-aici s-a dus cu unitatea pe Valea Oltului, unde s-a ocupat de dogărie, meserie învățată de mic copil de la părinții săi. A fost repartizat și în zona Galațiului, unde a încărcat și descărcat

vagoane pentru trenurile ce aveau ca destinație Rusia. În anul 1945, când s-a încheiat pacea dintre Germania și Rusia, a fost lăsat la vatră. A terminat războiul, cu gradul de sergent, fiind avansat locotenent prin cele 7 ordine generale de avansare.

După război, a prestat mai multe meserii; a fost tâmplar, dulgher, rotar. A lucrat și în domeniul petrolierului, ca spălător-gresator și paznic, de unde a ieșit la pensie.

A avut 4 copii, dintre care doi au murit de mici, iar un băiat la vîrstă de 64 de ani. Îi mai trăiește doar fata, care are acum 74 de ani. Ea îi poartă de grijă, pentru că este văduv și locuiește singur. Are cinci nepoți, trei strănepoți și o stră-stră-nepoată. A fost foarte încântat de vizita reprezentanților Ministerului Apărării Naționale și, la plecarea acestora, i-a invitat să-i mai treacă pragul casei și cu alte ocazii.

— MIRELA FLORIAN

Sublocotenent de jandarmi (rtr.)

Vasile CRETU

In ziua de 15 martie 2017, la Brad, a fost sărbătorit veteranul de război, sublocotenent de jandarmi (rtr.) Vasile CRETU, la împlinirea vîrstei de 100 de ani.

La ceas aniversar, bătrânul ostaș a îmbrăcat din nou uniforma bleumarină jandarm, ca în urmă cu 76 ani, când a intrat pentru prima dată în rândurile „oamenilor de arme“. Însă, de această dată, combatantul din cel de-Al Doilea Război Mondial a purtat gradele de ofițer, dar și povoara grea a trecerii anilor.

Veteranul jandarm și-a sărbătorit centenarul într-un cadru festiv, la Casa de Cultură din municipiul Brad, în mijlocul familiei, alături de militari în activitate și de reprezentanți a autorităților locale.

La acest moment deosebit din viața lui, sublocotenentului (rtr.) Vasile Crețu i-a fost înmânată o diplomă și o placetă aniversară din partea conducerii Jandarmeriei Române, „*în semn de respect pentru patriotismul cu care și-a servit țara și pentru demnitatea cu care a reprezentat instituția noastră*“.

De asemenea, odată cu împlinirea unui secol de viață, veteranul de război a devenit Cetățean de Onoare al municipiului Brad, localitate în care trăiește.

Povestea lui a început acum 100 de ani... S-a născut pe 15 martie 1917, în comuna Mihăileni (din Republica Moldova). A intrat în rândurile jandarmilor la data de 1 iulie 1941, fiind concentrat în Legiunea de Jandarmi Cernăuți, cu gradul de soldat. În anul 1942, a fost avansat caporal, iar pe 1 decembrie 1943, a fost concentrat în Legiunea de Jandarmi Ismail, unde și-a desfășurat activitatea până pe 31 august 1944. Începând cu 1 septembrie 1944, a fost mutat în Legiunea de Jandarmi Argeș, unde a stat până pe 22 februarie 1945, când a fost lăsat la vatră.

A fost avansat în gradul de sublocotenent (rtr.) la data de 24 aprilie 2014.

A luptat pe front, în perioada 28 mai 1944 – 31 august 1944, cu Legiunea de Jandarmi Ismail și a fost decorat cu Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

— A. NĂSTASE, Publicat în „Mesagerul Hunedorean“

Constantin ZAHARIA

In drumul nostru pe urmele veteranilor de război centenari, am poposit, pentru o vreme, la domnul Constantin ZAHARIA, care pe 26 februarie a împlinit 101 ani. S-a născut în comuna Boroaia din raionul Fălticeni, regiunea Suceava.

În anul 1938 a avut primul contact cu armata, încorporat fiind pentru satisfacerea stagiu lui militar ca ordonanță a unui căpitan. Lăsat la vatră în anul 1940, nu s-a bucurat multă vreme de libertate, pentru că a izbucnit cel de-Al Doilea Război Mondial. A fost mobilizat cu Regimentul 53 Infanterie, cu care a trecut în Basarabia și apoi, a intrat în luptele din zona Odessei și Stalingradului. Împreună cu camarazii, avea de apărat litoralul Nikolaevului.

Războiul este crud. În timp ce lupta împotriva rușilor, a primit vestea morții mamei sale. Ar fi plecat imediat, dar situația operativă nu i-a permis o astfel de călătorie. Mai târziu, la ordinul care-i viza doar pe cei care se aflau pe front de mult timp, a beneficiat de o permisie și s-a dus acasă. Dar războiul are și aspecte pozitive - scurtează timpul de decizie! Venit în permisie pentru câteva zile, domnul Zaharia s-a însurat. O pierduse deja pe prima femeie pe care a iubit-o în viață sa, pe mama lui, căreia a mai putut doar să-i aprindă o lumânare în fața unui mormânt rece și anost, dar acum era mai hotărât ca niciodată ca femeia pe care o iubea la fel de mult să-i devină soție pe viață. Rodul iubirii grăbite a fost o fetiță, care nu și-a cunoscut tatăl decât târziu, după terminarea războiului.

În august 1944, la Odessa, a căzut prizonier la ruși și a fost dus în lagărul de la Zaporojie. „Viața în lagăr depindea de cât erai de deștept. Mai rău era cu fumătorii. Porția de pâine însemna patru țigări, iar cea de ciorbă, două. Cu șase țigări luam o porție întreagă, pentru că eu nu fumam“, își amintește Constantin Zaharia. A împărțit pâinea amară a lagărului cu un cumnat și s-au întors în țară împreună. Pe 25 octombrie 1945, a fost eliberat din lagăr și, arzând de nerăbdare, a venit cu vaporul până la Constanța, apoi, cu trenul, până acasă, unde și-a văzut pentru prima dată fetița ce împlinise, deja, doi ani.

După război, a lucrat ca zidar. Din păcate, soția s-a grăbit să plece la cele veșnice. Însă, viața i-a surâs din nou și a cunoscut-o pe cea de-a doua soție, care i-a dăruit alți cinci copii, trei fete și doi băieți.

La 101 ani, Constantin Zaharia are gradul de sublocotenent în retragere și ne spune că „secretul longevității este nu numai cumpătarea, ci și dragostea și iubirea aproapelui“.

— Locotenent-colonel ADRIAN GÂTMAN, colonel CRISTINA SĂNMĂRGHITAN

“

**SECRETUL LONGEVITĂȚII ESTE NU NUMAI CUMPĂTAREA,
CI ȘI DRAGOSTEA ȘI IUBIREA APROAPELUI**

”

Căpitán (rtr.)

Gheorghe V. HÂRCĂ

Gheorghe V. HÂRCĂ s-a născut pe 19 septembrie 1912, în comuna Țibănești din județul Iași și, în prezent, locuiește în Glodenii Gândului, un sat ce aparține de aceeași comună.

Primele șapte clase le-a făcut în locurile natale. S-a dus apoi la Iași, unde a urmat școala de ofițeri sanitari, calificându-se într-o meserie pe care a îmbrățișat-o mai bine de 50 de ani, atât pe timp de pace, cât și în anii războiului. Calitățile sale morale au făcut ca mulți ani să fie consilier la biserică din sat.

La 23 de ani, a terminat stagiul militar și s-a întors acasă, unde s-a căsătorit cu o Tânără din partea locului, Elena. Împreună au avut șapte copii, patru băieți și trei fete, care le-au dăruit nepoți, iar aceștia, la rându-le, strănepoți „câtă frunză și iarbă“, aşa cum spunea cineva din familie.

În anul 1936, a fost concentrat. „Am făcut vreo doi ani de pregătire, după care am devenit instructor pentru cei noi care veneau. În '39, când a sunat alarma că a început războiul, au concentrat pe toți“, își amintește domnul Hârcă.

În iunie 1941, a fost mobilizat în Regimentul 25 Infanterie. „Când s-a dat ordinul de trecere a Prutului, ce-au făcut rușii? Au oprit apa și Prutul s-a întins aproape patru kilometri încolo... La Țigana, s-a înecat un batalion, dar pe unde am trecut noi, era oleacă mai puțină apă. În sfârșit, am reușit să trecem și am ajuns până la porțile Odesei“, ne mai povestește veteranul de război.

După numai două luni de lupte, a fost rănit: un glonț în coapsa stângă. S-a vindecat repede și a revenit la datorie. În vara anului 1943, „a fost vîrsat la Regimentul 12 Infanterie“. Pe 23 august 1944, a fost dat dispărut fiind luat prizonier de către armata rusă și mutat din lagăr în lagăr. „Pentru că eram ofițier sanitar, în lagăr, ajutam să numere morții și răniții. Seară, veneau să vadă dacă mai murise careva, dar eu le ziceam că nu-s, că le-am dat pastile și că se odihnesc, dar ei, săracii, erau morți. Si aşa le dădeau porția de mâncare pentru fiecare dimineață, iar eu, în felul acesta, salvam mâncare pentru alții“, adaugă Gheorghe Hârcă.

Din prizonierat, a fost eliberat în aprilie 1945 și înrolat în Divizia „Horia, Cloșca și Crișan“. În septembrie același an, a fost trecut în rândul cadrelor armatei române, iar pe 3 noiembrie 1945, a fost lăsat la vatră.

În anii războiului, pentru faptele de arme săvârșite, i-a fost conferită Medalia „Bărbătie și Credință, cu spade, clasa a II-a“, printr-un Înalți Decret semnat de Rege, la 1 septembrie 1942. După război, s-a reînstorit acasă, unde și-a reluat meseria în comună, ca asistent medical. Pentru că doctorii nu prea veneau în zonă sau stăteau foarte puțin, domnul Hârcă a fost pentru mult timp singurul cadru medical de acolo: „Aveam, pe noapte, câte 4-5 nașteri... Numai din Glodeni aveam câte 70-80 de nașteri pe an“.

Povestea de viață a căpitanului în retragere Gheorghe Hârcă este una remarcabilă. Prin credință, bunătate și responsabilitate, a trecut peste toate greutățile vieții, ajungând astăzi la venerabila vîrstă de 104 ani.

General de brigadă (rtr.)

Titu STOICHECI

Titu Stoicheci s-a născut în comuna mehedințeană Hușnicioara, pe 9 ianuarie 1911. După Școala Normală de Învățători din Drobeta-Turnu Severin, a urmat Școala Militară de Ofițeri de Infanterie de la Ploiești, pe care a absolvit-o în anul 1933 și a fost avansat la gradul de sublocotenent trei ani mai târziu. Între 1936-1939, a lucrat ca învățător la Școala Zegaia din județul Mehedinți, iar în anul 1939, a fost concentrat în cadrul Legiunii de Jandarmi Dolj. După doi ani, a fost trimis pe frontul de la Odessa.

În 1942 s-a întors de pe front, iar în luna martie a anului următor a fost avansat locotenent și lăsat la vatră. În septembrie, același an, a fost concentrat în cadrul Legiunii de Jandarmi Gorj, având diferite etape de concentrare și desconcentrare, până în anul 1947, când a primit, pentru rezultate excepționale, gradul de căpitan și a fost trecut în rezervă. În perioada următoare, și-a continuat profesia de învățător la Școala de la Zegaia, unde a fost director până în anul 1971, când a ieșit la pensie. Între 1991-1995, a fost avansat major și, respectiv, locotenent-colonel, iar în 2008, cu ocazia Zilei Jandarmeriei Române, veteranul de război Titu Stoicheci a primit gradul de colonel în retragere.

Prin Decretul Prezidențial nr. 943 din 28 noiembrie 2013, începând cu la data de 1 decembrie 2013, a fost avansat la gradul de general de brigadă cu o stea, în retragere, primind astfel, recunoașterea națională, onoruri și prinosul de recunoștință al generațiilor actuale de jandarmi. Cu emoție și lacrimi de bucurie în ochi, veteranul a primit noile grade militare.

Generalul de brigadă în retragere Titu STOICHECI, cel mai longeviv veteran de război din Oltenia, a fost sărbătorit de jandarmii din cadrul Inspectoratului de Jandarmi Județean Dolj și de la Inspectoratul Județean de Jandarmi Mehedinți la împlinirea vîrstei de 106 ani. S-au prezentat la locuința dumnealui și i-au înmânat o diplomă de onoare, o plachetă omagială, un tort și o șampanie. Nu au uitat nici să-i transmită bravului jandarm cele mai calde urări de sănătate și multe bucurii alături de cei dragi sufletului. Sărbătoritul a evocat pentru toți cei prezenți la eveniment câteva dintre momentele care i-au marcat viața și câteva amintiri din anii petrecuți în rândurile Jandarmeriei Române.

La împlinirea vîrstei de 104 ani, Titu Stoicheci a fost sărbătorit la sediul IJJ Dolj, eveniment la care a participat și în cadrul căruia le-a vorbit celor prezenți — generația mai Tânără de jandarmi, familie, rude și jurnaliști, mai bine de zece minute, despre momentele importante din cariera sa, dar și despre bătălia de la Stalingrad. A fost cea mai grea înclăștare din cel de-Al Doilea Război Mondial, când a stat adesea cu moartea în față, fără a pune în balanță sacrificiul vieții. Nu a uitat să le dea celor mai tineri și câteva sfaturi pentru viață și sănătate, despre care spune că „nu este ceva care vine din afară; trebuie să respecti niște reguli“.

„Am participat în Al Doilea Război Mondial, cu gradul de sublocotenent până la căpitan, unde am depășit bariera dintre căpitan și major. Am fost pe front cu Compania 2 Poliție organizată de Legiunea de Jandarmi Dolj, atașată Diviziei 2 Infanterie din Craiova, care a luptat de la Odessa până la sfîrșitul războiului, divizie care a avut lupte grele de suportat (...). Aceasta a fost, în mare, istoria. Mă bucur că, la ora actuală, mă găsesc într-o adunare pestriță, ca să spun așa, din punctul de vedere al vîrstelor, și vă mulțumesc foarte mult“, a spus Titu Stoicheci.

Veteranul de război a mulțumit conducerii IJJ Dolj pentru organizarea evenimentului în cinstea sa și le-a urat mai tinerilor camarazi să ajungă la vîrsta lui, destăinuind și câteva dintre regulile de care a ținut cont în viață: „Vă mulțumesc tuturor pentru organizarea acestei manifestări cu caracter pur sentimental, pentru că este din cugetul dumneavoastră curat, ceea ce pentru mine face foarte mult. Mi-au spus doctorii așa: Dacă mintea te mai duce, poți să o mai duci încă zece ani. Vă doresc să ajungeți pe treptele cele mai înalte ale profesiei, fără Stalingrad, iar pe scara vîrstei, să mă depășiți cu înțelegere, răbdare, gândire corectă și cu sănătate. Să știți că sănătatea nu vine așa, din afară. Sunt niște reguli pe care trebuie să le respecti. Eu nu am consumat nici un fel de alcool, nu am fumat, nu am băut cafea și nu am pierdut nici o noapte“, a mai povestit veteranul de război, după o viață trăită frumos, cu demnitate și încredere pentru viitorul țării și libertatea generațiilor următoare.

— MARIA MITRICĂ

General de brigadă (rtr.) Policarp DOVÂNCESCU

O fițer al Armatei României timp de 33 de ani, la bine și la greu! Veteran al celui de-Al Doilea Război Mondial, la care a luat parte de la început, până la încheierea acestuia și trecerea pe sub Arcul de Triumf.

Domnul general Policarp Dovâncescu a împlinit, pe data de 15 iunie 2017, 101 ani de viață și de istorie. L-am întâlnit în mijlocul camarazilor de arme, la Asociația Națională a Veteranilor de Război, unde a fost chemat să ciocnească o cupă de șampanie de ziua sa.

Fişa biografică a veteranului nostru este bogată. A luptat pe frontul de Est, din iunie 1941, până în noiembrie 1942, când a fost luat prizonier la ruși, până în luna noiembrie 1943. Alăturându-se Diviziei „Tudor Vladimirescu“, s-a îndreptat către țară, continuând, ulterior, campania împotriva nemților, către vest, până pe 9 mai 1945.. A fost rănit pe frontul de Vest, atunci când a călcat pe o mină, însă, Dumnezeu l-a apărat și, nefind grav rănit, a refuzat îngrijirile medicale, continuând luptele. În 1944, a intrat în corpul ofițerilor activi, făcându-și datoria până la pensionarea sa, în anul 1977.

Pentru impresionanta sa activitate militară, a fost decorat cu Ordinele „Coroana României“, „Steaua României“ și Medalia „Crucea de Război Cehoslovacă“.

Provine dintr-o familie numeroasă, de 12 frați, fiind penultimul născut. La război, au participat toți cei 6 băieți ai familiei, dar mezinul a pierit în vâltoarea luptelor. De la frați, are 52 de nepoți.

Acum este sănătos, având în vedere vîrstă respectabilă. Ne-a spus că întreaga sa familie a fost puternică, cu oameni rezistenți. S-a bucurat foarte mult de prezența reprezentanților Ministerului Apărării Naționale, de mesajul primit și de aprecierile adresate tuturor veteranilor de război.

Ştefan PETRESCU

S-a născut pe 15 noiembrie 1917, în localitatea Costești Vale, județul Dâmbovița. În prezent, locuiește împreună cu un nepot, într-o căsuță la curte, în condiții modeste.

A participat pe front cu Regimentul 13 Artillerie, în luptele de la Odessa.

Cu ocazia împlinirii unui secol de viață, a primit cele mai calde urări de sănătate și liniște sufletească din partea reprezentanților Direcției calitatea vieții personalului, Centrului Militar Județean Dâmbovița și ai Comanduirii Garnizoanei Târgoviște.

Ilie MORARU

.....

M-am născut la Olt, în Băbiciu, satul Preajba, cum îi ziceam noi de la primărie încoace. Am fost 5 copii, 4 băieți și o fată, iar eu eram al treilea. Cel mai mare, Paul, a murit pe front, cu Regimentul 1 Craiova. Eu am fost la Regimentul 19 din Caracal.

Armata am făcut-o, între 1937-1938, la Caracal, după care am fost pentru 2 ani de zile la Regimentul 86 Infanterie de la Oradea Mare. Ordinul de recrutare a venit pe 1 aprilie 1937 și am mers cu un băiat Traian, pe care-l știam demult. Amândoi speram să cădem în aceeași companie. Am mers cu trenul până la Caracal, iar de acolo mai departe, cu încă vreo 50 într-un vagon, până la Oradea. Nu mai mersesem niciodată cu trenul... Când am ajuns la destinație, a venit un sergent-major, care m-a trimis la 86 Infanterie.

Într-o dimineață, când mergeam la câmp, m-a chemat comandantul nostru la el; era cu doi ofițeri. Pe Vlad Florea îl știam, pentru că îi tăiam lemne, îl ajutam să dea de mâncare la oi și la pui. Era bogat. Pe celălalt nu-l cunoșteam, însă am dat mâna cu amândoi.

Am stat la Oradea doi ani, dar nu numai acolo. Am fost și la cazematele de la graniță, unde făceam pază. La un moment dat, eram în anul 1939, un căpitan mi-a luat datele și m-a întrebat unde vreau să merg, la Craiova sau la Slatina. Eu aparținând de Slatina, m-au vărsat la 19 Infanterie din Caracal și, de aici, am plecat în război, pe front. Am ajuns cu trenul la Brăila, unde am stat până a început războiul. Într-o seară, ne-au dus în Vrancea și ne-au așezat pe graniță. Aici au venit Antonescu și Hitler, cu unitățile lor. Antonescu a dat ordinul ca, de la el în jos, toată lumea să treacă Prutul și aşa am făcut. Întâi Divizia 6 Mihai Viteazul, apoi Divizia 11. Eu am fost la compania de armament și aveam în primire Brandt-ul. Am intrat în armată cu el și cu el m-am eliberat.

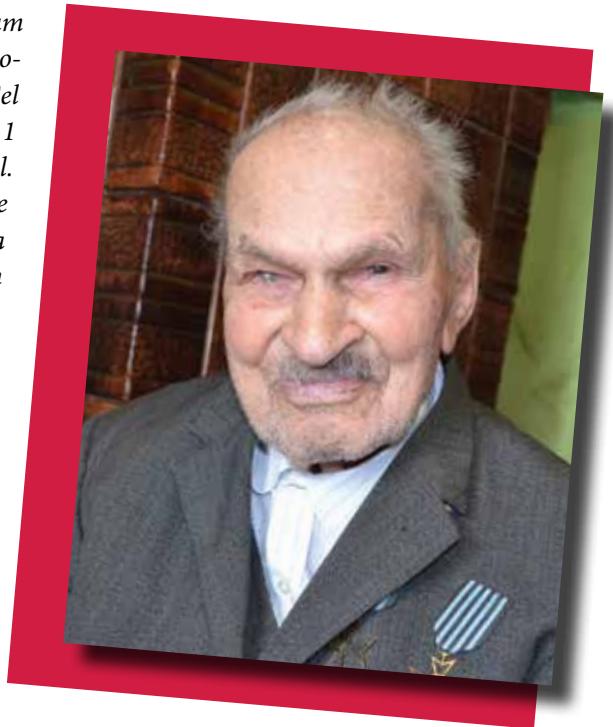
După ce am trecut Prutul, am mers până la Chișinău și am ajuns dincolo, la Cetatea Albă. Dimineața, un ofițer ne-a luat să trecem podul cel mare și să mergem la ruși, în partea cealaltă. Am mers, am mers..., eu eram mai în spate, fiindcă trăgeam cu Brandt-ul, care bătea cam 6 kilometri. La ucrainieni, am intrat într-o comună, apoi într-un oraș, în care mergeai pe sub pământ, unde erau numai beciuri pline cu butoiae de vin și de țuică. Însă, nu te lăsau să iezi nimic, nici măcar struguri sau mere.

În ziua de 15 iunie 1941, a venit locotenentul și ne-a zis să fim cuminți, să nu bem și să nu mâncăm nimic, pentru că suntem otrăviți. Mai aveam vreo 20 de kilometri până la Odessa, dar în ziua următoare am ocupat-o și am stat pe poziție până au venit rușii. La comandă, aveam un locotenent care nu era activ, ci concentrat, dar foarte deștept. El ne-a dus la gară și am venit cu toții la 19 Infanterie. Ne-am spălat, ne-am curățit armele, apoi ne-au chemat în birou și ne-au spus să ne ducem acasă. Ne-am luat pe noi hainele civile, după ce le-am predat pe cele militare, și aşa am stat o lună acasă. Eram în 1941.

Fiind în permisie, am venit într-o seară la mama și i-am spus că vreau să mă însor cu fata de care mă simțeam mai apropiat încă de pe timpul școlii. Mama și cu fratele mai mare, cel care a murit pe front, au venit cu mine și am cerut-o de nevastă. Atunci am stabilit și nunta. În același an, pe 1 aprilie, am fost trimis într-un ordin la o școală, unde am învățat să tragem pe alte Brandt-uri. Instrucția asta a durat până pe 1 august.

M-a făcut caporal pe front, la Odessa, și aveam o echipă de 12 oameni, toți sub comanda mea. A venit apoi pacea de la Iași cu rușii. M-am întors acasă cu un om din Dăbuleni. De la Bârlad, am venit cu trenul la București, apoi cu un vagon plin de răniți până la Caracal și la Piatra Olt. De acolo, am mers pe jos până acasă. Nu mi-a fost greu, pentru că eram antrenat. După numai 7 zile, m-am întors la Caracal. M-a așteptat un căpitan, care a fost la companie la noi, chiar comandanțul plutonului meu. Fusesese rănit și acum era la birou. I-am povestit cum am plecat, cum s-a spart frontul.

Am fost și rănit... A venit căpitanul într-o zi la mine și mi-a spus să mergem pînă unde erau mulți ruși. Dacă dădeam cu Brandt-ul o dată, pe toți îi distrugeam. Însă noi, am plecat în 15 ianuarie 1942, pe o zăpadă mare, cu cai, cu căruțe cu tot. Săracii cai mureau pe capete, neînvățați

cu aşa ceva. Am ajuns într-o vale, unde apa era înghețată. Când am încercat să trecem, s-au scufundat inclusiv tunurile. Dintr-o parte venea o coloană de 200-300 de ruși. Căpitanul a spus că dacă stăm, rușii ne iau tot, aşa că am plecat la vreo 2 kilometri și ne-am așezat pe poziție. Am stat până la 09:00 dimineața. Se topea zăpada de parcă ar fi topit-o cineva cu focul. Am vrut să plec de acolo într-un loc mai uscat, la vreo 2-3 metri de mine, dar nu am mai apucat. Am simțit că nu mai puteam să-mi mișc piciorul drept și am băgat mâna în cizmă... Era plină de sânge. Trăsese cineva cu arma, dar nu știu de unde, pentru că nu văzusem nici un soldat.

Căpitanul mi-a dat doi oameni care să mă ducă până la primul post de ajutor. Acolo era un sergent, cu căruțele de la 2 Călărași, 2 Vâlcea și 3 Olt. Eu fiind de la 19 Infanterie, nu a vrut să mă preia. Tot căpitanul m-a ajutat, spunându-le că suntem toți români. M-au suiat în căruță și am plecat. Într-un sat, m-au băgat într-o clădire de școală, unde era lucernă pe jos, semn că acolo dormiseră soldații. A doua zi, a venit un neamț și ne-a dat câte un bilet și o cană cu ceai. Eu am avut biletul cu numărul 9. Trebuia să ajungem cu toții la gara care se afla la 1,5-2 kilometri depărtare, însă eu nu puteam să mă deplasez. M-am rezemnat de un plop gros până am văzut doi soldați, pe care i-am rugat să mă ia înălță prin zăpadă, numai să scap de acolo. Am ajuns la un spital din Rusia și în alte vreo alte 3 părți am ajuns în Polonia, la Lemberg. Am stat o lună de zile acolo, de la 1 ianuarie până la 1 februarie 1943. Glonțul mi-a trecut prin pulpă și a ajuns în genunchi. Nu puteam să îndrept piciorul, dar doctorul din Polonia mi l-a scos. La 1 februarie, am plecat spre București. Maria Antonescu era la gara Floreasca și îi împărtea pe răniți către spitalul. Eu am fost repartizat la Așezăminte Brâncovenesci, un spital care nu era departe de centrul Bucureștiului. Am stat acolo 15 zile. La 8 zile de la sosirea mea, a venit Maria Antonescu cu diferite cadouri. Într-un salon, erau 4 ruși, pe la care a trecut și Maria Antonescu, dar nu le-a dat nimic, nici măcar o țigără. Așa că eu și cu un băiat din București, Gheorghe, la care venea soția și îi aducea colete zilnic, am umplut o pătură plină de bunătăți și le-am împărțit-o, că erau și ei tot suflete.

Pe 15, seara, colonelul din spital mi-a dat biletul de trimis acasă. Nu știam cum pot ajunge, aşa că am primit de la tâmplărie două cărje pentru a putea merge până la gară. M-a ajutat un soldat să urc în tren. și la coborâre m-au luat pe sus trei băieți care veneau de la recrutare. L-am rugat apoi pe șeful de stație să mă lase să-l sun pe tata să vină cu o căruță să mă ia sau cu o sanie, pentru că era zăpadă. Am plecat cu el și cu căruțașul. Am ajuns acasă, unde am stat până în 1943.

Ne-au chemat iar la Caracal, ne-au îmbrăcat și a trebuit să mergem din nou la război, tot cu Regimentul 19. Ne-au dus la o gară departe de Caracal, la Fărcașele. Am stat în comuna aceea 15 zile, după care ne-a venit ordinul să ne îmbarcăm pe vapoare, la Corabia. Aveam acum un locotenent, care venise în locul căpitanului, de la 8 Grăniceri. Ne-au îmbarcat pe vapoare, când au venit trei avioane rusești. Acestea nu au bombardat vasele, dar ai noștri au fugit prin apă, prin pădurice. Am debarcat la Galați, de unde trebuia să mergem pe jos până la Iași. Acolo era încă război. Pe mine mă dorea piciorul, dar nu aveam ce să fac. Am ajuns, în 1944, la nemți. Am mers prin Ungaria, Cehoslovacia, până în Germania. Apoi a venit pacea. Am ajuns în țară, iar de la Deva, am plecat la Orăștie, apoi la Sibiu. Aici, am predat doar armamentul, pentru că ținuta a rămas la noi. De la Sibiu, am trecut la Vâlcea și am luat-o, pe lângă o strugurime, prin Drăgășani și am ajuns la Piatra Olt. De la Caracal până la Băbiciu, am mers pe jos. Nici nu am apucat să intru în casă, că toată lumea a venit să mă întrebe despre ai lor.

Cât despre familia mea, eu am făcut 3 băieți, primul în 1946, Paul, al doilea, Marin, în 1948, și al treilea, Ionel, în 1950. Pe soția mea o chema Floarea și a murit înaintea Revoluției, în 1988. Am lucrat în agricultură. Nu m-am dus nicăieri în altă parte, pentru că aveam animale, aveam boi. Am lucrat și la C.A.P. Pentru că am luptat pe front, am primit decorația „Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

Locotenent (rtr.)

Ion NUTĂ

S-a născut în data de 23 noiembrie 1913, în comuna Scorțeni din județul Prahova, într-o familie cu 7 copii. A participat pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial cu Batalionul 2 Vânători de Munte din Brașov, având gradul de caporal. Scenariul războiului și al vieții în sine l-a purtat până prin Rusia, dar destinul lui a fost să supraviețuiască.

Pe timp de pace, s-a angajat ca maistru sondor și și-a întemeiat o familie. A fost avansat la gradul de locotenent în retragere, prin Ordinul General nr. M34/ 2015.

Până nu demult, nu a avut mari probleme de sănătate, moștenind cumva din familie gena longevității. Tatăl lui a trăit până la vîrstă de 90 de ani și mama, până la 86 de ani.

Este văduv în prezent și, din nefericire, imobilizat la pat. Îi are alături, însă, sprijin la bătrânețe, pe cei 2 copii, 4 nepoți și 3 strănepoți.

Locotenent (rtr.)

Costel IOSUB

Veteranul de război, locotenent (rtr.) Costel IOSUB, a fost sărbătorit de întreaga comunitate din Tătărăuși, o localitate aflată în extremitatea de nord-vest a județului Iași, cu prilejul împlinirii vîrstei de 100 de ani! Așadar, a fost primit cu multă emoție în incinta Căminului Cultural de către reprezentanții Centrului Militar Zonal din Iași, militari din garnizoana Iași, autorități locale și județene.

Elevii din comună au susținut un spectacol de muzică patriotică, iar artiștii Cristinel Iordăchioaia, născut de asemenea în comuna Tătărăuși, și Georgiana Roșu i-au încântat inima și sufletul venerabilului veteran. Un moment cu adevărat emoționant a fost atunci când un strănepot al sărbătoritului a recitat o poezie, compoziție proprie, dedicată bătrânlui veteran.

În partea a doua a evenimentului, locotenentul (rtr.) Costel Iosub a fost înaintat onorific la gradul de căpitan în retragere. Bineînțeles, nu au lipsit tortul, sămpania și florile.

Gheorghe BACIU

Venerabilul Gheorghe BACIU, născut pe 18 decembrie 1912, este eroul care a trăit mai bine de un veac, experimentând în moduri diferite cele două războiuri mondiale, monarhia, comunismul și cădereea sa, venirea democrației. În semn de stimă față de un asemenea om, Ministerul Apărării Naționale i-a trimis un mesaj de felicitare cu ocazia împlinirii vârstei de 105 ani.

O întreagă istorie poate fi depănată pe filele vieții de veteranal de război Gheorghe Baciu. Firav la trup, dar încă verde în gânduri, acesta a povestit câteva amintiri din lunga sa viață și s-a bucurat sincer pentru darurile primite.

La loc de cinste, pe perete, familia a expus tricolorul pe care a pus numărul „105“, vârsta sărbătorită. Lângă drapel, se află acum și mesajul de felicitare venit din partea ministerului.

Sublocotenent (rtr.)

Dobre CLINCIU

Sublocotenentul (rtr.) Dobre CLINCIU a ajuns la vîrstă de 100 ani. Cu această ocazie, reprezentanții Centrului Militar Județean i-au trecut pragul casei pentru a-i înmâna un mesaj de felicitare din partea ministrului Apărării Naționale și pentru a-i transmite cele mai calde urări din partea comandantului garnizoanei Bacău.

Deși vizita a fost anunțată, veteranul a fost vădit emoționat la vedere oaspeților, dar a reușit să le povestească, cu o luciditate extraordinară, întâmplările care l-au marcat în vremea războiului.

A luptat, între anii 1939-1940, la cedarea Basarabiei și a Ardealului. Sanitar fiind, a făcut parte din Regimentul 1 Infanterie ușoară, iar, mai apoi, din Regimentul de Gardă al marelui domnitor Antonescu. Au pornit pe front de la Oarba de Mureș și a ajuns la Praga, de unde s-au întors, pe jos, până la Făgăraș. Nu a avut o viață ușoară, iar fantomele războiului încă îl urmăresc. „A fost multă suferință pe front“, le-a spus acesta. Le-a acordat îngrijiri medicale și ungurilor și nemților, de altfel toți victime ale războiului, fără a face diferență.

Are doi băieți și două fete care se mândresc cu tatăl lor și, încercând să-i calce pe urme, toți au urmat o carieră medicală.

În acest moment aniversar, familia i-a stat alături, iar cei care nu au putut ajunge, pentru că sunt „împrăștiati prin lume“, i-au transmis mesajul lor de suflet prin... curier.

— Colonel CEZAR COBUZ

Plutonier-adjutant principal (rtr.) Ion DUMITRĂȘCU

S-a născut în localitatea Ștefănel, comuna Gogoși, din județul Dolj, pe 16 februarie 1917. În prezent, locuiește împreună cu fiica lui și cu o nepoată, în Timișoara.

A fost încorporat în anul 1939 și a fost lăsat la vatră în 1945, cu gradul de caporal. A activat în cadrul Companiei 202 Jandarmi Timișoara, din Centrul Jandarmi Timișoara, Regiunea Jandarmi Lugoj. Din relatăriile veteranului, reiese faptul că, pe timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, unitățile în care și-a desfășurat dumnealui activitatea aveau principala misiune de a asigura cartiruirea trupelor. De asemenea, împreună cu aceste unități, a ajuns până pe frontul din Cehoslovacia, în Munții Tatra, cu Armata a 4-a, și în munții Caucaz, pe lângă Divizia 19. A venit de pe front, fără a fi rănit, și și-a continuat activitatea ca muncitor la Întreprinderea Electrobanat din Timișoara.

Chiar și acum, mânăt de o voiață de viață extraordinară, mai face câte ceva prin casă, însă neputință fizică, firească de altfel, îi reduce pe zi ce trece, sfera de activități.

Sublocotenent (rtr.)

Ioan Gheorghe MARIN

Vânătorii de munte dau onorul, de câte ori este cazul, veteranilor参ianți la cel de-Al Doilea Război Mondial. Așa s-a întâmplat și la aniversarea zilei de naștere a sublocotenentului (rtr.) Ioan GHEORGHE Marin, din municipiul Săcele, județul Brașov, care a împlinit 100 de ani, fiind născut în anul 1918, al Marii Uniri.

Comandantul Brigăzii 2 Vânători de Munte „Sarmizegetusa“, colonel Cristian Teglaș, a fost alături de veteran pentru a-i transmite mesajul nepotului său, caporal Raoul Raicof, aflat în misiune în Polonia, și pentru a-și arăta respectul și admirația, față de cei șase ani luptați pe front. La mulți ani!

Augustin IUGA

Intr-un ținut desprins parcă din povești, într-o zonă de munte, care te îndeamnă la visare, l-am găsit pe dl. Iuga Augustin, în vîrstă de 103 ani, sfidând parcă trecerea timpului, neavând probleme de sănătate. Locuiește împreună cu cei doi fii ai săi, la fel de plini de vivacitate.

Cu o delegație formată din reprezentanți ai Direcției calitatea vieții personalului, primarului comunei Ciceu-Giurgești și ai Brigăzii 81 Mecanizată, ne-am deplasat la domiciliul dlui Iuga, transmițându-i pe această cale sincere urări de sănătate, bucurii și împliniri alături de cei dragi.

Pe front a participat în perioada 12.06.1941-04.11.1942, ca soldat, în Ungaria și în Rusia.

„Am stat 3 luni în Ungaria. Apoi am mers cu trenul 11 zile la Odessa. Acolo am stat o noapte. Am trecut de munții Caucaz. Am ajuns la Cotul Donului. Aici erau și români, nemți, turci, unguri. După 3 zile s-a rupt frontul. De-acolo am plecat la Dezna, am făcut tranșee. Mâncarea ne era adusă de-abia la ora 11.00 noaptea, în rest nu era voie. Am stat o săptămână în tranșeele acelea.

Nu-ți era frică de moarte ci de batjocură. Dacă te prindeau îți tăiau mâinile, picioarele, nasul, îți scoteau ochii, te spăntecau pur și simplu.“

S-a confruntat cu greutățile și ororile războiului, foamete, frig, dar, cu ajutorul lui Dumnezeu a scăpat cu viață.

După război s-a ocupat de agricultură.

— MIRELA FLORIAN

Ioan COTUȚIU

Intr-o zi însorită de primăvară am fost întâmpinăți de dl. Ioan COTUȚIU din Cristești Ciceului, jud. Bistrița, într-o căsuță renovată recent și plină de căldura oamenilor care o locuiesc. Cu ocazia împlinirii celor 100 de ani de viață și de istorie, dl. Cotuțiu a primit mesaje de felicitare de la Direcția calitatea vieții personalului, de la Brigada 81 Mecanizată, de la un veteran care a participat în teatrele de operații precum și de la preotul Bisericii Militare din Garnizoana Bistrița. Cu acest prilej i-au fost înmânate diplome, cadouri simbolice, precum și o iconiță.

S-a născut în satul Dumbrăvița, raionul Bucovina, în data de 09 martie 1917. Provine dintr-o familie cu 6 copii, dintre care doar 3 au supraviețuit. Gena longevității o moștenește de la părinți, care au trăit până la vîrstă de 77 de ani.

A participat pe front în perioada 1941-1945, în Rusia, la Cotul Donului. Greutățile și vicisitudinile războiului s-au estompat în amintirea veteranului. Își mai amintește doar faptul că a fost rănit de două ori, la mâna și la picior.

După război a lucrat ca silvicultor până în anul 1977 când s-a pensionat.

Are 2 copii, doi nepoți și trei strănepoți.

În prezent locuiește cu fata și soțul acesteia.

Nu are probleme de sănătate, doar cele specifice vîrstei, nu ia medicamente și poate citi fără ochelari.

Ne-a condus bucuros până la poartă invitându-ne să-i mai trezem pragul și altădată.

Alexandru NICODINESCU

Când trebuia să ne întâlnim cu veteranul nostru, am aflat că este la Corabia. Dumnealui are obiceiul de a sta pe timpul iernii în acest oraș, la copii. Totuși, iată-ne în casa lui Alexandru Nicodinescu din comuna Gostavățu. Nici nu apucăm să ne prezentăm bine, că, nerăbdător, începe să ne povestească.

„M-au luat ca recrut, în 1937, la 2 Călărași din Caracal și am făcut doi ani de armată, după care m-au desconcentrat. Când am ajuns acasă, la nici două zile, am primit un ordin să ne ducem la Timișoara, la sârbi, care ne luaseră două județe. Am stat cam 6 luni acolo, pe graniță. Ne-am prezentat apoi la unitate, o structură formată din două-trei regimenter. Se pare că trebuia să ne deplasăm în Basarabia, pentru că ne atacau.

Am ajuns până în județul Tighina, aproape de Bălți, la marginea Nistrului. A venit acolo și regele Carol, care ne-a spus că rușii vor Basarabia, dar că noi nu o să le-o dăm, ci o să le dăm un război. Eu eram la un escadron de armament greu, care venise din Cehoslovacia. Aici, erau și vreo 3 sau 4 instructori. Un căpitan de la Chișinău, tânăr flăcău, îmi tot spunea să merg la el acasă să-mi prezinte o fată.

Avea o motocicletă neagră și zicea că a aranjat cu o fată. Eu l-am refuzat, spunând că nu vreau să părăsesc unitatea, dar el nu a renunțat la ideea. La 12:00 noaptea, am primit vestea că rușii ne-au luat Basarabia și că ne-au luat la goană. Totul se întâmpla între treieratul orzului și grâului și mulți au fugit la Cahul, însă eu nu puteam să plec, pentru că aveam armamentul.

Când am ajuns la Rădăuți, legionarii strigau: „Jos armata!“ Am mers cu căpitanul la bucătărie, la trenul inventar, și am luat o mitralieră. Din față, veneau legionarii, toți foarte tineri, cu coase, topoare și arme de vânătoare. El a zis să mă dau la o parte și a intrat la mitralieră. I-a întrebat ce vor și le-a explicat că suntem cu toții frați. A tras și câteva focuri ca să îi încurce. Din partea cealaltă, armata venea de la câmp și se auzise că legionarii omorâseră doi militari. Așa că... degeaba! Au intrat peste noi și atunci alți ofițeri de la escadroanele întâi și doi au început să tragă în ei. Seara, când am făcut socoteala, am văzut că au făcut prefectura și poșta praf, iar noi ne-am retras într-o cazarmă. Aveam 3 morți, iar ei, 10.

După asta, ne-au chemat la București. Mie nu mi s-a părut bine, pentru că eram sigur că o să ne bage în război cu rușii. Și am avut dreptate! Am ajuns la Țigana, unde și femeile lor erau îmbrăcate în militar, iar pe toți ai noștri îi duseseră la Stalingrad. A venit, la un moment dat, un ofițer german, care a spus că avem graniță de la Tulcea, până la polonezi. Noi, români, eram în față, iar în spatele nostru, nemții. În seara aceea, nu se mai dădea nici o comandă. Urma să se tragă cu trei rachete verzi și, după aceea, să fim atenți că intrăm în atac. Dănailea a ordonat ca toată lumea să scoată baioneta și să aibă lopata în mâna. Așa am făcut și aşa am trecut Prutul!

Apoi, am văzut o casă cu trei camere. Acolo, ne-a întâmpinat un om bătrân, cu barba albă, care ne-a spus în română: „Trăirăm să mai vedem și români aici. Eu sunt de la Războiul de la 1917.“ Ne-a zis că nu avem voie să intrăm în casă, pentru că sunt ruși, dar, de fapt, erau mulți copii români, fete de 13-14 ani și băieți de 15-16, speriați de poveștile rușilor.

Căpitanul a spus că toată armata merge pe jos la comandament. Acolo era un colonel care ne-a adunat într-o poiană și ne-a întrebat dacă cunoaștem ce este aceea curtea marșială. Apoi a continuat zicând că, dacă vreun soldat trage în copiii români, atunci acel soldat o va cunoaște. Ni s-a dat să mâncăm și ni s-a spus să mergem la casa omului bătrân. A intrat aşa o frică în noi!

Pe cei de la Tulcea îi duse la Odessa, iar noi eram mai în spate. Am ajuns la Moscova cu nemții, care au ocupat imediat capitala. Nimici nu avea voie să intre sau să iasă de acolo. Un an și jumătate am luptat, până am ajuns la Stalingrad. Dar, rușii ne-au forțat să ne retragem, aşa că nemții s-au predat și rușii au venit peste noi.

De la mine din sat, eram vreo 10-15 persoane și toți auziseră că vom da nemții afară din țară. Ne-au dus la Cluj și ne-au împărțit pe margine, la Târgu-Mureș. Ne-au spus că nemții sunt cu ungurii și că o să intre în luptă Regimentul 2 Roșiori, 19 Infanterie și unul de la Râmniciu Sărat. Când ne-am întors pe Mureș, devenise roșu, plin de oameni și de cai.

Eu aveam un general, Pantazi, de la Divizia numărul 8, pe care a băgat-o în luptă în locul nostru. Dimineața, nu au mai fost nici 5%. După asta, generalul a fost împușcat.

Când am ajuns la Tisa, armata română nu a vrut să treacă dincolo, dar a venit un ordin, care preciza ca unul din doi unul să treacă. Unguri, bineînțeles, că nu ne lăsau. În zori, s-a auzit că vine un regiment de tunuri de la Tulcea; podul de la Tisa deja nu mai era. Au venit cu tunurile și toată armata a ajuns până la Budapesta. Acolo, aduseseră contingentul 45, format din oameni care nu făcuseră nici armata. Într-o oră, ne-au omorât, pe podul de la Budapesta, vreo 2.000 și ceva de ostași, dar noi tot l-am trecut. Am ajuns până în Cehoslovacia. Începuse zăpada în munții Tatra și mulți dintre ai noștri au murit acolo, dar rușii au ocupat totul până la Berlin.

Apoi, am aflat de la niște ofițeri că s-a dat ordinul de pace. Chiar din prima zi au început să ne scoată de acolo, fiecare plecând la casa lui. În drumul meu spre casă, în 1945, am trecut prin Ungaria, prin Debrețin, prin locul unde am fost rănit. Când am ajuns, m-au întâmpinat mai multe femei care mă tot întrebau ce se întâmplase cu bărbații sau copiii lor. Mi-am ars toate hainele pentru că eram plin de păduchi. Am fost chemat apoi la primărie, unde le-am spun cine a mai rămas și cine a mai murit. Cei care nu mai aveau nimic, au primit 15 ari de teren pentru casă și între 1 și 5 pogoane de pământ. Eu aveam 10 pogoane.

Fiind rănit la genunchi și la capul plămânlui, m-au trimis la Calafat, într-un spital unde se afla un medic bun. Mă dusesem acolo trimis de la Sanatoriul din Poiana Mare. M-au examinat doctorul-șef, ca să nu mă taie, mi-a dat un tratament pe care trebuia să-l urmez sub observație, așa că nu aveam voie să plec până ce nu mă vindec. Apoi, m-am întors acasă.

Acum vreau să vă povestesc o altă întâmplare. La primărie, au venit, într-o zi, 65 de femei, 25 de invalizi și foști prizonieri care îmi cereau ajutorul să construiască un monument în memoria celor care au pierit în război. Le-am promis că îi ajut, dar aveam nevoie de bani. Vreo 28.000 de lei. Asta se întâmpla în 1946. Am vorbit cu meșterul, dar, din păcate, se strânseseră doar 1.400 de lei. Am încercat cu ajutorul preotului să mai adunăm ceva, dar nu am reușit. Așa că, am mers din poartă-n poartă, iar mie lumea îmi dădea bani pentru că mă cunoșteau toți. Am vrut să punem monumentul lângă cămin, care era făcut tot de mine împreună cu meșterii. Am mers după aprobări la protopopul de la Corabia, la episcopul de la Vâlcea și am ajuns până la județ, la primul secretar. Era acolo unul Sandu lui Constantin care m-a băgat primul. Tremuram de frică. Mi-a dat o ingineră care să mă ajute, dar nu m-a lăsat să-l pun acolo unde voi am eu, ci în curtea bisericii. Prima pomenire a morților am făcut-o într-o zi cu soare, în care s-a adunat toată lumea. La îndemnul învățătorilor, le-am vorbit tuturor celor prezenți despre ceea ce fusese pe front.

M-am născut pe 1 iunie 1915 și m-am căsătorit în 1933, iar când am plecat în armată, aveam deja trei copii, doi dintre ei, Vasile și Ștefan, trăiesc și astăzi, dar fata, Caterina, a murit. Pe tatăl meu îl chesa Marin și pe mama, Maria. Am avut 60 de ani de căsătorie, o căsnicie frumoasă, pe care nici nu o meritam! Sunt un om credincios și merg de câte ori pot la biserică. În război, am fost sergent-major. Când am împlinit 101 ani, mi-au făcut o ceremonie frumoasă, la care a venit și domnul locotenent-colonel Radu. Mi-au pus decorații în piept, iar primarul mi-a citit biografia. Apoi, toți s-au prins în horă.“

Colonel (rtr.) Grigore DIACONU

.....

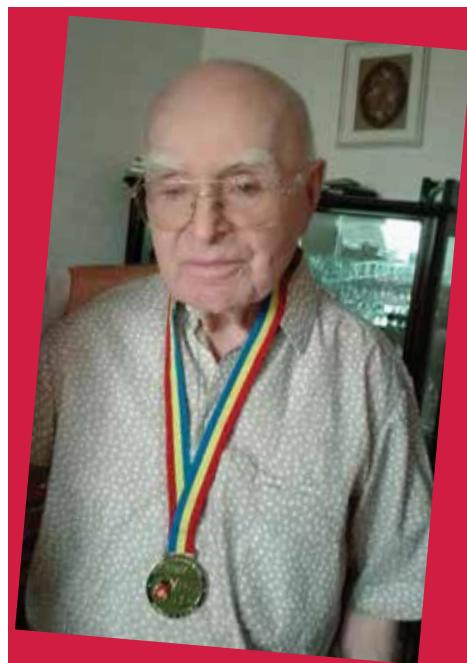
Veteranul de război Grigore DIACONU a fost vizitat cu drag, la împlinirea vîrstei de 103 ani, de către reprezentanți ai Direcției calitatea vieții personalului și ai Asociației Naționale a Veteranilor de Război, în cadrul proiectului „Acasă la veterani“.

Domnul Diaconu, acum colonel în retragere, este încă un om plin de viață și foarte jovial, care ne-a întâmpinat cu bucurie, vîrsta înaintată nepunându-și amprenta pe chipul acestuia. Distinsul veteran de război a participat pe front, în perioada 1941-1945, atât în Campania de Est, cât și în cea de Vest, în Rusia, Ungaria și Cehoslovacia, în muntele Tatra. „Aveam gradul de sublocotenent. La un moment dat, a venit o bombă și podul de pontoane s-a rupt în două. Eu am rămas într-o parte, iar plutonul meu, pe care-l comandam, în cealaltă. N-am pierdut nici un om acolo. Am intrat în Ungaria și apoi, mai departe, în Cehoslovacia. Am fost lovit la picior de o schijă a unui Brandt. Am fost și comandanț de companie, dar doar pentru câteva zile, pentru că cel mai vechi în grad succeda la comandă“, ne relatează bravul ostaș, răscolind printre amintiri.

După război, a lucrat, timp de 20 de ani, la Ministerul Muncii, în Direcția socială de pensii, ocupând o funcție de şef de secție. Din nefericire este văduv de peste 20 de ani și nu are copii, dar, cu toate acestea, nu se plângе de nimic. Are un program riguros și ieșe la cumpărături de câte ori are nevoie sau pentru a-și face ședințele de fizioterapie.

Acum, la cei 103 de ani, se bucură de o sănătate foarte bună și își ocupă întreaga zi citind sau plimbându-se. A fost plăcut impresionat de atenția acordată din partea structurilor Ministerului Apărării Naționale și ne-a spus că ne așteaptă și cu altă ocazie.

— MIRELA FLORIAN

Haralambie SAVA

.....

S-a născut pe 28 februarie 1917, în localitatea Plopeni, comuna Salcea, din județul Suceava. A făcut parte din Regimentul 4 Artilerie Roman al cărui comandant era, la vremea aceea, colonelul Iliescu. „*Am fost încorporat în 1939 și am rămas singurul în viață dintre toți cei cu care am fost la război.*“ Ca servant la tunuri, a luptat în Crimeea din 1941, până pe 24 august 1944, când a fost luat prizonier pentru doi ani de zile, în orașul Orsk din munții Ural. „*Cel mai greu a fost aici, în munții Ural, în prizonierat. Era foarte frig, iar noi aveam bocancii cu talpa din lemn. La un moment dat, când s-a dat drumul prizonierilor spre România, pe mine m-au eliberat pentru că eram foarte slab. De atunci, timpul a trecut foarte repede, iar eu nu mi-am dat seama de acest lucru! Muncă, muncă și iar muncă!*“

După război, a lucrat 21 de ani ca funcționar la Căile Ferate Române și, apoi, în agricultură. S-a căsătorit și are, în prezent, o fată, o nepoată și un strănepot, Adrian Florescu, care a absolvit Colegiul Militar Național „Ştefan cel Mare“ de la Câmpulung Moldovenesc și este student la Institutul Medico-Militar. Adrian este cel care îi oferă satisfacția unei vieți cu adevărat împlinite, prin alegerea carierei militare. Lui i-a împărtășit cele mai multe detalii despre experiența unui război trăit pe viu, fără a face uz de sintagme poetice. Și, totuși, despre perioada din Crimeea, a avut puterea de a memora, dintr-o pustietate întinsă, fără urme, fără drum, imaginea lanurilor de trandafiri!

În semn de recunoaștere a tributului plătit pe front, bravul oștean a fost decorat cu Medalia „Bărbătie și Credință, cu spade, clasa a III-a“, în anul 1943, și cu Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“. La împlinirea unui secol de existență, veteranului de război i s-a înmânat o diplomă aniversară din partea Ministerului Apărării Naționale, în cadrul unui eveniment care s-a desfășurat la primăria orașului Salcea.

— Colonel CEZAR COBUZ

Marin ȘERBAN

.....

Oechipă formată din reprezentanți ai Direcției calitatea vieții personalului și ai Trustului de presă a Ministerului Apărării Naționale l-a vizitat pe veteranul de război Marin ȘERBAN, în cadrul proiectului „100 de ani de viață, 100 de ani de istorie“, în vara anului 2017. Din nefericire, la puțin timp după întâlnirea noastră și înainte de a împlini venerabila vîrstă de 102 ani, bravul ostaș a trecut la cele veșnice. Dumnezeu să-l odihnească în pace! Însă, povestea lui va rămâne pentru totdeauna, dincolo de spațiu și timp, în memoria colectivă a neamului nostru.

S-a născut pe 28 decembrie 1915, în comuna Pleșoiu din județul Olt, într-o familie modestă de agricultori. A avut 3 frați, iar tatăl lor a murit în campaniile Primului Război Mondial, la Nămoloasa, pe când el avea doar 2 ani. Din cauza greutăților, nu a reușit să termine cele 4 clase primare, dar și-a ajutat cum a putut familia greu încercată. În perioada 1938-1940, și-a satisfăcut stagiu militar la Regimentele 36 Infanterie și 3 Dorobanți: „Am plecat la armată cu fanfara. Eram 18 din comună. Am mers cu trenul din Slatina până la Arad“.

Pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, a participat în două perioade, între iunie 1941 – octombrie 1941 și aprilie 1944 – august 1944, cu Regimentul 3 Dorobanți, având funcția de comandant de grupă și gradul de sergeant-major.

„Am fost în linia întâi. Eu aduceam și de mâncare la trupă.“ A luptat la Odessa și Tiraspol, pe vremea când eram aliați cu nemții.

Fiul domnului Șerban completează, din când în când, povestea tatălui pentru a nu se pierde nimic, pentru a nu dispărea în uitare nici un amănunt: „După o noapte de vară extenuantă, toată trupa se odihnea. La un moment dat, plantonul vine la comandantul de grupă, la tata, și îi spune: «Domnule sergeant, rușii ne omoară oamenii. Au intrat în zona mitraliorilor.» Atunci, tata a început să tragă înspre ruși, aproximativ 11.000 de cartușe. După acest val de trageri, rușii nu au mai atacat.“

Această faptă de bravură a fost recompensată cu o permisie de 12 zile și cu o sumă în valoare de 500 de lei. La câteva zile după ce a ajuns acasă, domnul Șerban a aflat că s-a rupt frontul. Ca urmare, s-a întors la unitate. În această permisie din '42, s-a căsătorit, deși, numai după trei zile, a plecat din nou la război. Soția dumnealui are acum 95 de ani.

„Nu s-a vătit niciodată de mâncare. Aceasta era repartizată, de obicei, la comandanții de grupe, care, la rândul lor, o împărțeau cu rația soldaților în gamelele pe care le purtau tot timpul cu ei la brâu. Fiecare era mulțumit cu ceea ce primea“, ne povestește mai departe fiul.

Acum vine rândul veteranului de război să-și amintească, din negura timpului, ororile pe care le-a îndurat: „Viața pe front nu a fost deloc ușoară. Când mergeai la atac, nu aveai pe unde să calci de morți, iar setea și-o potoleai din băltoace, din care puteai bea apă amestecată cu sânge. Vedeam cu ochii mei cum colegii de trupă erau sfârtecați de Brandt-uri“.

A fost rănit doar ușor la un deget, de o schijă rătăcită a unui Brandt. Pentru că mama rămăsese văduvă și o născuse pe sora lui, în anul 1943, domnul Șerban a primit o dispensă și nu a mai plecat pe front, în Ungaria și Cehoslovacia.

“
DE MULTE ORI, CÂND ÎNAINTAM,
NU AVEAM LOC DE CADAVRE!
”

Ştefan ȚUICĂ

.....

Au mai rămas în viață doar câțiva dintre eroii celui de-Al Doilea Război Mondial, pentru că au avut puterea și norocul să supraviețuiască conflagrației, dar și trecerii nemiloase a timpului. În memoria lor, încă stăruie ororile pe care le-au trăit, dar și acestea vor dispărea încet-încet în negura uitării. Poveștile lor par ireale, desprinse parcă din filme, și trebuie să faci un efort pentru a-ți imagina cum scrisorile către cei dragi erau scrise pe scoarță de copac, ce trebuia să mănânci pentru a supraviețui în lagăre sau cum cei care luptau alături de tine azi umpleau gropile comune a doua zi. Și, totuși, știu cum să trăiască frumos în prezent, cu această grea povară în suflet.

Veteranul de război Ştefan ȚUICĂ este un astfel de suflet de erou, care s-a bucurat enorm să ne vadă. Ne-a întâmpinat cu drag în pragul casei lui și, nerăbdător, a început să-și compună povestea, o istorie încă nescrisă și cât se poate de reală.

„Am fost căsătorit cu Elena, care, din nefericire, a plecat dintre noi acum 7 ani, la vîrstă de 93 de ani. Am 3 copii, nepoți, străniepoți și stră-străniepoți. Fata mea cea mare, Elena, are acum 79 de ani, băiatul, Dumitru, 76, și cealaltă fată, Cătălina/ Corina, 72 de ani.

În armată, am fost sergeant-major, pușcaș la Regimentul 4 Grăniceri. Am participat și la război, din 1941 până în 1944, cu Regimentul 85 Infanterie.“

Cumva ironic, veteranul nostru continuă zâmbind: „Nemții, o mare putere, au plecat să cucerească un imperiu, pe Uniunea Sovietică. Ca urmare, noi am mers pe front, prin Ucraina și ne-am dus dincolo de Cotul Donului. Am venit de acolo, când am fost rănit, în anul 1942“.

Cuvintele curg, înșiruite de firul memoriei, realizând un tablou pe care doar unii îl pot înțelege cu adevărat: „Nu am putut omori pe nimeni în război, fiind un om credincios. Cuvintele care m-au călăuzit au fost: «Cine va da cu sabia de sabie va pierd!» Îmi aduc aminte de un plutonier cu suflet bun, care mă învăța cum să reacționez la o armă automată, cum să nu stau aproape de ea, să fac salturi și să mă îndepărtez. Eu am scăpat de moarte cu ajutorul Domnului! A căzut, la un moment dat, o bombă de la ruși aproape de mine, sufletul m-a aruncat la pământ, dar nu m-a lovit. Prin Rusia, femeile erau miloase și ne dădeau de mâncare. Dar, bărbății... Odată, îndemnat de camarazii mei, m-am dus cu grupa la biserică. La ușa așezământului, au venit doi ruși care nu se bărbieriseră niciodată în care mergeau în genunchi și le curgeau lacrimile. Noi am crezut că de atâtă credință se rugau plângând, dar ei, de fapt, ne blestemau.“

Am fost în Ucraina, la Kiev, am trecut Donețul, Donul până aproape de Stalingrad. Am trecut prin orașele Stalino și Kotelnikovo. La Cotul Donului, m-a rănit un glonț la umăr. Am fost primit într-un spital din Nifropetroschi, unde am fost îngrijit bine, chiar dacă eram român. Nu am stat mult acolo... aproximativ o săptămână. Mi-au făcut operație, deși eu nu prea voiam, dar am rămas cu mâna moale. Un căpitan doctor îmi spuse că, dacă un an stau asa, aşa o să rămân, dar mi-am revenit. După aceea, ne-au luat cu trenul și ne-au dus în Polonia, la Lemberg. Cineva mi-a spus că o să stăm aici până când o să ne aducă în țară. Și aşa a fost! Am ajuns cu trenul la Iași, în Spitalul Sfântul Spiridon.

Aș vrea să vă povestesc acum o întâmplare care mi-a lăsat în suflet multe regrete. Este vorba despre un consătean, pe numele lui Marin Graure, cel cu care am plecat împreună la război. Și în ziua de azi îmi pare rău că, atunci când trebuia, nu i-am zis să vină cu mine pe marginea, pe lângă pădure, că, poate așa, nu murea.

Rușii aveau aruncătoare puternice. Erau dotați cu o armă proprie, Katiușa; când cădea proiectilul, lua foc pământul. Însă, când au ajuns cu armata în Germania, la Berlin, americanii erau deja acolo. Eu cred că, de aceea, au pierdut nemții războiul.“

Privind la toată viața lui în urmă și analizând, domnul Ștefan ni se confesează: „Am trecut prin trei faze: fascism, comunism și, acum,

democrație. Ne-am dus pe jos, că ne luaseră nemții cu ei să cucerească Uniunea Sovietică, cea mai mare țară și cea mai bogată. Noi pe jos, nemții cu mașinile! Nu era bine nici la ei, dar nici la Colhoz-ul rușilor! Cel mai bine este acum, în capitalism! M-am căsătorit în 1938 și am făcut doi copii. Am rămas văduv în 2010.“

Și evenimentele se succed mai departe, într-o ordine aleatorie în dorința de a ieși la suprafață, în dorința de a nu fi uitate: „O rusoaică l-a vrut pe Gheorghe, fratele meu mai mare cu trei ani decât mine, care se afla în lagăr. S-a dus și l-a cerut paznicilor. De atunci, nu mai știu nimic despre el. Fratele meu a plecat cu ea și a renunțat la familia lui din țară, la soție și la copii.“

Familia lui îl consideră un om încă ambițios, deși, pe 15 mai 2017, a împlinit 100 de ani. După război, a lucrat pe șantierele din țară, paznic la Întreprinderea de Osii și Boghiuri de la Balș, dar în mare parte, în agricultură. Este cunoscut în sat drept Fane Tuică. Este pasionat de citit și are două cărți de geografie după sobă. Nu trece nici o zi, fără să citească măcar un ziar. De asemenea, nu poate renunța la o pelerină primită de la ginerele lui, fost cadru militar, acum trecut în rezervă. Are un secol de existență pe acest pământ, a trăit cât alții într-o sută de vieți și... nu se termină totul aici!

Sublocotenent (rtr.)

Dumitru DUCA

S-a născut pe 16 octombrie 1916, în localitatea Breaza din județul Prahova.

„Am intrat pe front, în anul 1941, la Botoșani. Am fost caporal, trăgător la pușca-mitralieră, până în anul 1943.

Am plecat de la Prut până la Ripiceni, Cocorăștii Noi, Cocorăștii Vechi, apoi în Rusia, Meritopol, Krasnodar, Kabul, Crimea. Am fost în detașamentul Cornea Cornel, eșalonul de recunoaștere, condus de căpitanul Florescu, un foarte bun organizator, ce nu intra în luptă fără să studieze poziția inamicului.

Am avut de înfruntat gerul năprasnic și am degerat așa de rău la piciorul drept, încât nu am mai putut să mă încaleț. Așa am mers, cu piciorul drept în prelată.

Am ajuns cu trenul până la Rostov și m-am trezit la Kiev, într-un spital german, unde mai erau români. Fetele sanitari mă rugau să dau cafea celor răniți, care nu puteau să se miște deloc.

Între timp, mareșalul Antonescu a dat un ordin ca toți răniții români din spitalele Kievului (Ucrainei) să se retragă. Astfel am ajuns în Transnistria, unde am fost operat pe viu...! Am avut dureri foarte mari. Apoi am ajuns la un spital din Buzău.

După ce m-am vindecat, am trecut cu eșalonul în Sighișoara, iar de-acolo m-au repartizat la Centrul de Instrucție Cavalerie din Sibiu. De aici, am fost dat la Regimentul 7 Călărași din Sebeș, Alba. Acasă o aveam pe mama și trei frați. Tatăl meu a participat pe front în Primul Război Mondial. La câteva zile, s-a făcut pace și, astfel, am scăpat să mai merg în Cehoslovacia. Am fost lăsat la vatră când s-a terminat războiul, în anul 1945.“

— MIRELA FLORIAN

Sublocotenent (rtr.)

Nicolae TUDOSE

S-a născut pe data de 7 martie 1915, în comuna Mănești din județul Prahova, într-o familie simplă de agricultori care a avut 6 copii.

A participat, ca pușcaș, pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, în perioada 1941-1943, în campaniile din Est, cu Regimentul 7 Infanterie Dorobanți. A luptat la Cotul Donului, în Caucaz, alături de germani.

În 1942, a fost rănit la mâna și la picior. A fost internat în spitalele din Rusia, Polonia și la Viena, în Austria.

În cadrul regimentului, a avut funcția de observator. „În timp ce stăteam pe brânci să observ inamicii, a venit la mine un domn colonel care mi-a cerut arma. Eu i-am zis că arma din mâna nu se dă. A plecat înapoi. Mă verificase.“

Rușii erau foarte bine înzestrați. Aveau pistoale automate, cu care te ocheau de la depărtare. Noi n-aveam decât arma.

A fost și comandant de grupă. „În minte că, odată, am fost pedepsit și am fost închis o oră în carceră, pentru faptul că un soldat din grupa mea a dezertat. Dar s-a întors și, astfel, am ieșit din carceră.“

A fost clasat ca invalid de război, gradul 2.

A fost decorat cu Medaliiile „Serviciul Credincios“, „Virtutea Militară“ și „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

“

În război, mureau soldați,
Erau toți nevinovați,
Nebăuți și nemâncați.
Acasă așteptau să vie
La părinți și la soție,
Mulți din ei n-au mai venit,
Căci în lupte au murit.
Mureau unul, câte doi,
Pentru patrie eroi.
În război, când am plecat,
Eram tare supărăt,
C-am lăsat pe mama mea,
Care-ntr-una mă plângea.
Și eu plec peste hotare,
Unde se dau lupte grele,
Cu-avioane, bombardiere,
Tunuri și mitraliere.
Cum să scap, Doamne, de ele?
Donule, cu ape line,
Am venit din țări străine,
Am venit pe malul tău,
Aici este foarte greu,

Să veghezi ziua și noaptea,
E pericolul cu moartea!
Donule, cu apă amară,
Du-mă dar la mine-n țară,
Să mai văd și eu o dată
Pe-a mea mamă, și-al meu tată!
Până mai acum o lună,
Mă răniră la o mâna,
La o mâna și un picior,
Credeam, Doamne, c-o să mor!
Am avut durere mare,
Am trecut prin trei spitale,
În Rusia, Polonia și Viena.
M-am rugat la Dumnezeu
Să vin acasă și eu
Și când mă făcui mai bine,
Venii acasă la mine.
Mama mea, când m-a văzut,
Tare bine i-a părut,
C-am scăpat de la război
Și-am venit acasă înapoi!

”

Nicolae POPA

Aparticipat pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial pe teritoriul Rusiei, în perioada 10 septembrie 1941 - 25 decembrie 1945, fiind încadrat la Regimentul 20 Dorobanți. A avut funcția de comandant al Companiei de mitraliere și își amintește faptul că avea în depozit zeci de mii de cartușe și că, neavând altceva mai bun la îndemână, dormea pe lăzile goale de muniție.

În timp ce se afla la 80 de kilometri de Stalingrad, pe 25 decembrie 1943, a fost rănit în luptă. Ca urmare a acestui fapt, a fost internat în spital până pe 24 februarie 1943. După ce s-a recuperat, a ajuns cu regimentul până în Transnistria, unde erau în subzistență germană. „*Nemții ne aprovizionau cu alimente. Primeam zilnic câte un pachet de unt sau margarină, paste, gem, 2-3 conserve de pește sau 2-3 cutii cu pateu de ficat. De asemenea, mai aveam și o cutie de 1 kilogram cu mușchi de porc, porție care era destinată pentru două persoane, timp de 3 zile. De aceste condiții beneficiam toți, de la ultimul soldat, până la general. Din 3 plicuri cu praf de ouă și câteva bucătele de slănină afumată, făceam o omletă în gamelă, pe focul de la câteva bețe.*“

Am ajuns până în Doneț, unde am văzut singura pădure pe care am întâlnit-o în Rusia. Acolo nu existau curți, iar casele erau construite din pământ. Aveau doar două camere, cea de la intrare fiind fără ușă. Oamenii se încălzeau la un cuptor, în care ardeau coji de floarea-soarelui. De asemenea, nu am văzut și cred că nici nu existau pomi fructiferi.“

Pe 15 iunie 1942, pentru faptele de arme săvârșite pe câmpul de luptă, domnul Popa a fost decorat cu Ordinul „Coroana României în grad de Cavaler și panglică de Virtute Militară“.

După război, a urmat cursurile Școlii de Impegați de Mișcare, la Arad, și a lucrat, mai apoi, ca inspector de bancă.

Sublocotenent (rtr.)

Iosif DAVID

L-am vizitat pe domnul sublocotenent în retragere Iosif DAVID, născut la 23 martie 1916, la împlinirea celor 101 ani.

Un om simplu, modest, trecut prin multe încercări, după cum ne-a povestit cu multă însuflare veteranul. Mama i-a murit când avea doar 5 ani și nu-și mai amintește suferința provocată de această pierdere. A fost crescut însă de mama vitregă. Avea 3 frați buni și încă 2 doar de tată. Cel mai mic dintre ei a căzut în luptele din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial și nimenei nu a reușit să afle unde a fost îngropat: nimenei nu a putut să-i aprindă o lumânare la căpătâi. A urmat patru clase primare și, în anul 1939, a fost încorporat la Regimentul 1 Infanterie, pe o funcție de comandant de grupă.

În luna iulie 1941, a pornit în lupta împotriva rușilor, care ocupaseră Basarabia, sub îndemnul mareșalului Antonescu: „Ostași, vă ordon, treceți Prutul!“. De la Brăila, au trecut Prutul și au înaintat către Nistru, unde au primit ordinul de a limita trecerea trupelor sovietice. Trei săptămâni au durat luptele în zona aceea, timp în care erau alimentați, rar, cu bărcile, doar în momentele de relativă liniște. Apoi, au ajuns la Cotul Donului, de unde s-au și întors în țară. România întorsese armele împotriva nemților și, în zona Iașului, domnul David a fost luat prizonier și trimis în lagăr, în apropierea Odessei, unde a fost ținut mai mult de un an. Mâncau doar coji de crumponi (cartofi, n.a.) și crumponi putrezii sau înghețați. Dormeau pe beton, afară, în ger. „Mureau pe capete și erau cărați cu camionul la gropile comune“, ne-a povestit. Deținuții erau puși să ducă grâne la moară, cu carele, dar, când se apropiau de moară, erau împușcați pentru a nu ajunge să se poată hrăni.

Odată eliberat din lagăr, a fost trimis în țară cu trenul, la Iași, și, de acolo, la Brașov, apoi a ajuns acasă. Șase ani au durat pregătirea militară, războiul și prizonieratul în Uniunea Sovietică.

Are o familie frumoasă, cei doi copii ai lui dăruindu-i nepoți, de la care are 9 străniepoți.

Colonel (rtr.)

Iosif RUS

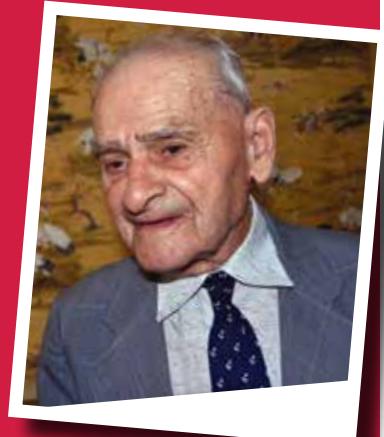
Vitalitate, eleganță, luciditate, generozitate, erudiție și o permanentă pasiune de a cânta la vioară, toate acestea se pot spune despre colonelul (rtr.) Iosif RUS, la venerabila vîrstă de 102 ani!

S-a născut pe 28 octombrie 1915, în localitatea Ghiolt, comuna Taga, județul Cluj, și a practicat meseria de învățător timp de 43 de ani.

În 15 mai 1940, venerabilul veteran a fost concentrat la Regimentul 81 Infanterie Dej, structură în care a desfășurat activități de pregătire până la data de 15 octombrie 1940 (perioadă în care a urmat cursurile unei școli de ofițeri de rezervă).

Dictatul de la Viena (1940) l-a determinat pe învățătorul Iosif Rus să se prezinte la postul din comuna Baciu, unde a urmat un program de instruire până în anul 1942, ulterior fiind concentrat la Regimentul 95 Infanterie din Turnu Severin, ca sublocotenent în rezervă. De aici, a fost trimis pe frontul de răsărit în Peninsula Crimeea, unde a luat parte la luptele de la Krimskaya și Moldovanskaya. În anul 1943, în urma participării la aceste lupte, veteranul a fost rănit. A fost internat în spitalul din Nicolaev, după care a fost transferat la Spitalul Militar din București, unde a primit îngrijiri medicale timp de 8 luni. După vindecare, militarul a fost concentrat din nou la Regimentul 95 Infanterie, unde a rămas până la 1 iulie 1945, când a fost lăsat la vatră.

Pentru faptele sale de arme desfășurate pe frontul de Est, veteranul Iosif Rus a fost decorat cu Ordinul „Steaua României, clasa a V-a“.

Locotenent (rtr.)

Ioan TRIF

Locuitorul comandantului Batalionului 317 Cercetare „Vlădeasa“, locotenent-colonel Călin BĂRBUŞ, reprezentanți ai Centrului Militar Zonal Cluj și ai Filialei Cluj a Asociației Naționale a Veteranilor de Război s-au deplasat la domiciliul veteranului de război, locotenent (rtr.) Ioan Trif, cu ocazia împlinirii venerabilei vîrste de 103 ani.

Pe timpul întâlnirii, bravul veteran le-a povestit celor prezenți despre perioada în care și-a efectuat stagiu militar (între anii 1934 și 1936) la Regimentul 2 Pionieri și despre cum a luptat în cel de-Al Doilea Război Mondial (între 1940 și 1945), pe fronturile de Est și de Vest. A fost foarte bucuros să citească personal mesajul de felicitare care i-a fost înmânat din partea Ministerului Apărării Naționale.

Domnul locotenent (rtr.) Ioan Trif le-a mulțumit din suflet celor prezenți pentru vizita făcută și, cu ochii înlácrimați de bucurie, a transmis la rândul său un mesaj: „Să le dea Dumnezeu sănătate militarilor Armatei României!“

La cei 100 de ani, împliniți pe 8 aprilie, veteranul de război Dumitru COCA, din Sibiu, încă mai are puterea să povestească, cu mult haz, despre soartă și noroc.

Mijloc de primăvară, cu parfumuri care te îndeamnă la reverie... Însă, nu avem timp de aşa ceva, fiindcă păşim într-o casă țărănească cu tavanul înalt, doavadă clară a omului gospodar, care a fost odată personajul nostru de azi, Dumitru Coca.

Singura lui fică ne întâmpină și ne conduce în camera veteranului.

— Domnul Coca Dumitru?, întreabă un coleg când intrăm.

— El e!, spune sprinten bătrânul și se prende cu mâna de mânerul improvizat deasupra patului, ca să se ridice.

Sărim să îl ajutăm.

— Nu, nu, spune hotărât.

— Nu îi place să îl ajuți, explică fica.

Se aşază pe marginea patului și începe să ne studieze. Se uită atent la grade, să știe cu cine stă de vorbă, cine e șeful. În casă este rece și, în pofida acestui aspect, Dumitru Coca stă cu picioarele goale. Fata îi aduce papuci. Nu-i vrea. Lui nu îi e frig și nouă ne îngheață mâinile!

„Am fost recrutat în Batalionul de Gardă Regală. Când o venit primăvara lui 1939, o venit și ordinul să mă prezint în Sinaia“, începe veteranul. „Eu îs bucovinean de origine“, adaugă imediat, citind uimirea de pe fața noastră când am auzit grai de moldovean.

„Batalionul se compunea din patru companii. Ați învățat la școală, nu? Două la Sinaia, pentru paza castelului, și două la București, pentru paza regală... Eu, țăran de prin Bucovina, am ajuns la Sinaia.“

Cei mai arătoși și mai înalți tineri erau recrutiți în Garda Regală. La unitate au stat o zi, două, apoi au fost împărțiți pe grupe și plutoane și au început instrucția la Poiana Țapului. „O luam de la castel prin pădure, ieșeam în șoseaua principală, unde, după vreo doi kilometri, ajungeam în poiană. Acolo am învățat orientarea topografică. Noi habar nu aveam de nimic. Trăiți la țară.“

Au făcut instrucție și pregătire militară la Sinaia până la 10 mai, când era Ziua Națională. I-au dus apoi la București și au unit cele patru companii, să sărbătorească evenimentul. La Cotroceni, au venit regele Mihai și tatăl lui, Carol al II-lea. Garda Regală stătea vizavi de tribuna oficială. „La final, noi am deschis defilarea. Era comandant al batalionului maiorul Ilie Radu.“

De la instrucție, căpătase o hernie. A ieșit la raport, însă plutonierul l-a sfătuit să reziste până la 10 mai și apoi să meargă la spital, la București. După marele eveniment, a fost dus la infirmeria unității, după care l-au internat și operat. A stat vreo 10 zile la recuperare, în spital. În această perioadă, a fost mutat de la Garda Regală la unitatea de grăniceri din Cernăuți, mai aproape de casă. „Eram din Câmpulung Moldovenesc. Înainte să mă prezint la Cernăuți, am dat pe acasă, să îmi văd neamurile. Apoi m-am prezentat la Regimentul 3 Grăniceri. Ne făcusem prieteni cu nemții și unitățile militare erau instruite pe sistem nemțesc.“

N-a stat prea mult pe front. La începutul războiului, în 1942, era la o companie de pază de frontieră. „Am nimerit la Compania 6 Grăniceri din Seletin, lângă Rădăuți. Am fost primii pe care i-au atacat rușii. Eram aproape de ei, ne despărțea doar un pârâu. Mai departe puțin erau pichetele.“

Așadar, începutul războiului l-a prins pe frontieră. Postul era pe un deal, iar rușii îl aveau ca punct de reper. „Fusesem sântinelă într-un punct de observație. Îmi venise schimbul și ne-am retras, împreună, către pichet. Pichetul avea 20-25 de soldați, comandanți de un sergent. Mergând către acolo, am urcat un deal și numai ce aud bum, bum, de la ruși. Ne văzuseră și ne încadraseră cu obuzele de Brandt. Explozie în stânga, explozie în dreapta; cum ne depărtam, prelungeau traectoria, dar am scăpat.“

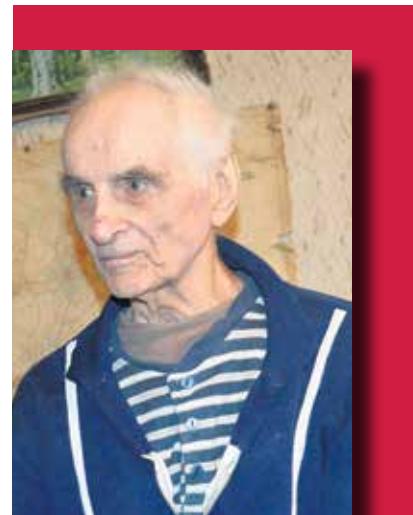
Au ajuns la pichet, unde a rămas numai telefonistul care ținea legătura cu comandantul de pluton. Toți ceilalți ne-am retras la gospodăria unui țăran care creștea vite și oi. „Aveam o țără de adăpost. Noi, neobișnuiați cu războiul, ne instalasem în șura țăranului și, pentru că făceam focul acolo, ne-au descoperit rușii. Când a început să se întunecă, au început și bombardamentele. A căzut un obuz pe țarcul cu oi al țăranului și în aer era un miros de carne crudă și balegă de oaie. Dar pe noi, nu știau cum, nu ne-au nimerit.“

Sergentul a dat comandă să se retragă printr-o pădure. Așa au ajuns la Suceava. „Dar... Rușii au ajuns înainte să ne retragem noi. Aveam hrana rece, dată de la unitate pentru retragere, iar ei ne-au căutat în ranițe și ne-au luat toată mâncarea, deși convenția era ca militarii români să se retragă în mod pașnic și rușii să nu se atingă de ei.“

În război, veteranul Dumitru Coca a fost fruntaș. Pentru că a făcut parte dintr-o unitate de pază, nu a înaintat pe front. Ei erau retrași și înlocuiți cu unități luptătoare când începea lupta. „Am stat câteva luni pe front, la începutul războiului. Am rămas apoi în unitate până în 1945, când ne-au dat drumul acasă. Am fost șase ani militar.“

Tatăl lui a murit pe front în Primul Război Mondial. Nu a apucat să îl cunoască. Și mama a decedat când el era adolescent. Ca urmare, întreaga gospodărie a rămas pe mâna lui, a celor doi frați și a surorii lor. Frații, din fericire, nu au fost pe front. Dar, pe unul dintre ei, tot l-au atins consecințele luptelor. Când s-au retras, trupele nemțești, au minat toate trecătorile. În satul lor, era un pod care trecea peste râul Moldova spre Câmpulung Moldovenesc. Podul acela fusese minat pe ambele părți. „Când au venit rușii, s-au dus la primărie și au cerut oameni din sat care să curețe minele și să repară podurile. Fratele meu era acasă, așa că l-au luat. Umblând pe acolo, a călcat pe o mină. I-au amputat piciorul de la genunchi în jos. Am umblat de unul singur să îi obțin drepturile.“

În 1945, Dumitru Coca s-a întors la gospodăria părintească. Își făcuse prieteni apropiati printre militarii ce i-au fost ca frații timp de șase ani. „Mă trezesc în una din zile cu un coleg de armată la mine acasă. Pentru că aveam vite și brânzeturi și dăduse foamea în Moldova și Muntenia, în '46-'47, mi-a propus să colectăm brânzeturi, lapte, unt și să le ducem la București. S-a apucat de negustorie și a strâns ceva bănuști.“

Un alt prieten l-a sfătuit să cumpere, de la evreii care plecau în Palestina, o mașină de tricotat. 25.000 de lei a dat pe ea. „Lumea m-a văzut când am dus-o acasă, în căruță. Mi s-a dus vestea în sat, însă eu am pus-o într-o șură. Ce să fac cu ea?“ Un sergent-major de la cercul de recrutare din Câmpulung Moldovenesc a auzit despre mașina lui Dumitru Coca. Nevasta lui lucrașe pe aşa ceva în Sibiu. Însă, veteranului i-a fost frică să le dea mașina, pentru că era în perioada colectivizării. Dar nevasta militarului nu a renunțat. A venit, iar și iar, să îl roage. Până la urmă, a acceptat. Nu i-a luat nici un ban pe ea.

„Mi-am cunoscut soția datorită mașinii de tricotat“, își amintește zâmbind. Nevasta sergentului-major și-a cheamat sora să o ajute la lucru. I-a făcut și veteranului cunoștință cu ea. „Venea pe la mine pe acasă și, vezi Doamne, m-am îndrăgostit de ea. Era după război, muriseră atâtia bărbați... îmi făceau mie fetele curte!“ (râde).

S-au căsătorit în 1948 și s-au mutat în Sibiu, în 1950. Aici îl găsim și astăzi, dar fără soție... La 90 ani, l-a lăsat în grija fiicei, trecând la cele sfinte.

Gheorghe BENEÀ

Veteranul de război Gheorghe BENEÀ s-a născut pe 13 martie 1917. Împlinirea unui secol de existență a fost sărbătorită în data de 10 martie 2017, ocazie cu care bravul ostaș a primit o diplomă aniversară din partea Ministerului Apărării Naționale. Evenimentul s-a desfășurat chiar la domiciliu venerabilului veteran din municipiul Rădăuți și a adus în prim-plan întreaga experiență de război a celui care a luptat, între anii 1939 și 1945, pe teritoriul de azi al Ucrainei, în zona Cernăuțiului. Unitatea din care a făcut parte veteranul nostru, cu gradul de plutonier-major, în arma geniu, a fost Regimentul 4 Pionieri „Petru Rareș“.

După război, și-a câștigat existența ca tehnician, în construcția mobilei, și ca agricultor. A crescut 2 copii în spîrful același patriotism care l-a caracterizat toată viața, patriotism care a fost insuflat și celor 2 străniepoți.

La momentul recunoașterii faptelor sale de arme, domnul Benea a fost decorat cu Medalia „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

Colonel (rtr.)

Emil Petru GHIBU

Veteranul Emil Petru GHIBU, din Sibiu, a împlinit 101 ani pe 10 februarie 2017. Și-a pierdut soția, prietenii, auzul, dar amintirile i-au rămas intacte. Și ce amintiri! A luptat alături de nemți și, paradoxal, viața i-a fost salvată de un rus.

Colonelul (rtr.) Emil Ghibu se trage din neam de eroi. Poate și de aceea pare firesc ca viața lui să fie o lecție de omenie și patriotism. Cu toate atrocitățile războiului, el a rămas om și s-a purtat la fel cu toții, indiferent dacă erau aliați, dușmani, prieteni sau prizonieri. Mai târziu, a venit și răsp plata.

S-a născut la 10 februarie 1916, în localitatea Cenade, județul Alba, din părinții Dumitru și Ana, fiind al șaselea din cei opt copii ai familiei. Este nepotul marelui cărturar și patriot român Onisifor Ghibu. Tatăl acestuia a participat la Marea Adunare Populară de la Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918, amintindu-și că, deși avea numai 3 ani pe atunci, la acel eveniment au mers cu căruțele împodobite cu steaguri tricolore, iar când s-au întors de acolo, erau plini de bucurie că: „*Ne-am Unit cu Țara!*“

Am ajuns la casa dumnealui după orele prânzului. Era vesel, entuziasmat de vizita noastră și parcă nu mai avea răbdare să înceapă să-și depene amintirile. Din păcate, nu mai aude, așa că nu puteam să îi punem întrebări, dar se pregătise să depășească acest inconvenient și a povestit, pe nerăsuflare, tot ce a trăit din prima până în ultima zi, pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial.

Povestea e lungă. „*Prin căte am trecut...*“, ne introduce colonelul în atmosferă. După absolvirea facultății, l-au repartizat la Regimentul 6 Artillerie Greu, din Timișoara, ca sublocotenent. Cu unitatea acesta a mers în nordul Dobrogei, la Sulina, cu două luni înainte de a începe războiul. În Deltă, era un alt regiment de infanterie, care trebuia să treacă în Ismail.

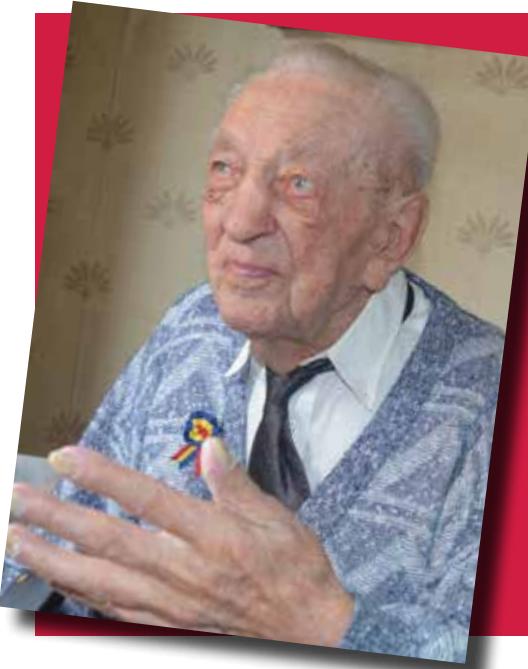
„*Eu aveam două tunuri de calibră 150 mm și trebuia să pregătesc terenul. Și, în noaptea respectivă, la trei fără un sfert, a început războiul. Eu am tras primul foc*“, spune, mândru, veteranul. Și a tras până când infanteria a cerut să se oprească, pentru a putea trece Dunărea. Infanteria a trecut, artleria a rămas.

„*De dimineață, au apărut patru avioane rusești. Nu ne-au găsit și au lansat bombe în toate părțile. Noi așteptam. Nu știam ce să facem. Normal, ar fi trebuit să treacă și ei. Dar nu au avut cum. Au așteptat tehnica necesară pentru traversarea cursului de apă și au stat până au constatat că infanteriștii s-au dus înainte fără ei. Au așteptat două zile. Și nimic. Nici un ordin, nici o indicație.*

„*Ne-am dus la tren și înapoi, la Timișoara, unde am stat iar vreo două zile și tot nu venea ordinul.*“ Atunci, maiorul care comanda unitatea, în lipsă de alternative, le-a dat drumul acasă.

Înțial, a mers la bătrâna lui mamă, la Săliște. Fratele lui era inspector sanitar, mobilizat la Chișinău. Au luat legătura și l-a chemat alături de el. A găsit de lucru la o fermă, care trimitea mâncare pe front. Nu avea cine să o conducă și venirea lui a picat la țanc. „*Imediat s-a dus un delegat la București și mi-a adus mobilizarea pentru lucru. Am stat la fermă până când au venit rușii la Nistru.*“

Când rușii au ajuns la Nistru, Tânărul sublocotenent a venit la Caracal. „*Am stat doar câteva zile și directorul m-a trimis iar la fermă. Avea magaziile pline de porumb, gata de a fi predat pentru front. M-am dus înapoi și... m-au prințăruși. La acea fermă, erau ținuți și prizonieri ruși se formase un fel de comandament.*“ Veteranul avea un om în subordine și o căruță cu doi cai. La un moment dat, omul i-a dat alarmă: „*Domnu' Ghimbru, vin rușii!*“ Dar rușii deja trecuseră până s-a trezit și echipat el. Fugise și comandantul german care păzea prizonierii. „*Am rămas singur acolo. Era noapte. Am luat căruța și am plecat spre Prut.*“ A trecut printr-o pădure, iar, când a ieșit, a nimerit în mijlocul unui regiment

german. Acolo ajunseseră cu retragerea. În stânga, era un deal de unde coborau tancuri rusești, în dreapta, era alt deal cu vii, și el, în mijlocul trupelor germane spre care se îndreptau tancurile.

„Am sărit din căruță și m-am dus prin vie. Am văzut în depărtare o stână de oi și acolo am fugit. Noroc că nu erau cainii dezlegați!“ A rămas la stână, iar ciobanii au împărțit mâncarea cu el. „Aveau o oală mare și cu o singură lingură mâncam patru însă.“ Până când a venit o patrulă rusească și l-a găsit. Au crezut că e neamț, după figură. I-au pus în vedere ca a doua zi să se prezinte la sediul sovietic. „Nu știam ce se întâmplă acolo și nu m-am dus. Noaptea, am fugit. Am luat-o în direcția Prut, de unul singur, pe câmp. Drumul trecea printr-un sat în care l-a prins paznicul și l-a dus la primărie. Acolo erau două camere. Într-una erau prizonieri nemți, rătăciți. În cealaltă, m-au cazat pe mine. Așteptam să vină șeful să îi explic că sunt român, nu neamț.“ Cât a stat să aștepte, pe nemții i-au dus undeva și i-au împușcat. Nu aveau ce face cu ei.

După un timp, a venit un căpitan rus însoțit de un bărbat pe care veteranul l-a recunoscut. Fusesese prizonier la ferma la care lucrase el. „Norocul meu că l-am cunoscut. El știa rusește și i-a explicat căpitanului. Așa de mult l-a impresionat ce i-a povestit! Familia lui toată fusesese omorâță de nemți, așa că a vrut să facă un bine și să ajungă și eu acasă, că mă așteaptă familia. Ca urmare, căpitanul a luat o hârtie și a scris că am permisiunea să trec Prutul.“

Trebuie menționat că veteranul nostru i-a ajutat pe prizonierii ruși la fermă. Le dădea de lucru, nu se comporta cu ei ca și cum ar fi prizonieri. A dat dovadă de omenie, așa că, atunci când s-a ivit ocazia, unul dintre ei a ținut să îi întoarcă favoarea și a făcut acest gest care, practic, i-a salvat viața.

„Soseau caravane de care cu boi încărcate cu muniție. Se duceau la gară. M-au urcat într-unul și am trecut de orașul plin de armată rusească. Dar nu aveam șanse să rămână întreg, toti credeau că sunt neamț.“ A găsit, însă, o gazdă și a rămas să aștepte să se liniștească apele. Gara era departe, la kilometri de mers. După câteva zile, a pornit spre gară pe jos. „Am ieșit la drum și am văzut o scenă teribilă. Stive de cadavre de soldați nemți. Nu-i mai îngropă nimeni, îi mâncau ciorile.“ A reușit să ajungă la gară, s-a urcat în tren și a mers, din nou, la Caracal. La regiment, nu mai știa nimici nimic despre el, i se pierduse urma. Era dispărut. Aici, se oprește povestea lui.

În continuare, stăm de vorbă cu fiul veteranului, Ștefan Ghibu, pentru alte detalii.

„Nu au avut contact direct cu inamicul, dar partea foarte grea a fost când a trecut prin liniile frontului. Singur. Erau cadavre peste tot“, povestește fiul. „Au fost două momente decisive în perioada petrecută pe front și din ambele a reușit să scape. Cum? A avut noroc! Putea fi băgat în camera cu nemți și executat. A fost o sansă și că acel căpitan rus cunoștea un om cu care tata era în legătură și a putut să pună o vorbă bună pentru el. Aici a fenant moartea! și nu a fost singura dată. A fost chemat, la un moment dat, înapoi la Timișoara, ca să fie trimis pe front. Dar a ajuns cu o zi mai târziu și regimentul lui deja plecase. Așa că l-au mobilizat iar la fermă. Dacă pleca, nu se știe ce se întâmpla. Din compania lui de artillerie, nu s-au întors mulți. În '44, a ajuns la Caracal și, în '45, s-a căsătorit. A avut doi copii. Mama mea era din Caracal. Acolo s-au cunoscut, după ce s-a întors de pe front.“

Veteranul a avut opt frați, patru băieți și patru fete. În război, au mers el și încă un frate, care a ajuns până la Odessa. Ceilalți au fost mobilizați pe loc. Unul avea o fabrică care producea pentru armată, iar celălalt lucra în inspectoratul sanitar. „Înainte de Primul Război Mondial, erau instăriți; aveau o fermă mare în comuna Cenad. Acolo s-a născut tata. Apoi, s-a făcut împărțirea pământurilor. Au pierdut tot. S-au mutat la Cluj, apoi s-au întors la Săliște și s-au ocupat de cojocărie. Au rezistat cum au putut și au reușit să trimită la facultate șase din opt frați.“

În comunism, familia lui a fost persecutată. Onisifor Ghibu, profesor, membru corespondent al Academiei Române și politician, luptător pentru drepturile și unitatea poporului român și unul dintre participanții importanți la realizarea Marii Uniri de la 1918, a fost fratele tatălui veteranului nostru. Bustul lui încă veghează pe Aleea Academicienilor din Săliște. „Avea 70 de ani când l-au băgat la pușcărie, pentru că n-a vrut de nici o culoare să treacă de partea comuniștilor. După război, a fost în lagăr, la Caracal. Acolo, tata și cu soția lui l-au ajutat cu hrana, pentru a supraviețui. Tot ca să îl preseze să treacă de partea comuniștilor, băieții lui Onisifor au fost condamnați la moarte. Dar nu a cedat. În perioada aceea, a fost teroare în familie. Până la urmă, au comutat pedeapsa cu moartea la închisoare pe viață și, înainte să moară, Gheorghiu-Dej i-a grăbit.“

Patriotismul este trăsătură de familie în neamul Ghibu, transmis din generație în generație și păstrat la loc de cinste.

„Tata este un super patriot. Are 101 ani și încă se duce și votează. Nu cere urnă acasă. Dacă e nevoie, ieșe în stradă la proteste și e supărat tare că nu îl mai țin picioarele să lupte acum, ca țările să îi fie bine!“

Amănunte despre viața și activitatea domnului Emil Ghibu puteți afla din cartea „Bunicii noștri. Memorii peste veacuri“ a domnului Dan Ramf, Editura Salgo, Sibiu, vol 1.

Plutonier-adjutant șef (rtr.)

Vasile ȘTEFANA

S-a născut pe data de 1 martie 1917, este veteran de război, iar acum locuiește în Târgoviște, județul Dâmbovița.

A participat cu Regimentul 7 Grăniceri pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, în perioada 24 august 1944 – 1 aprile 1945.

Conform Ordinului General nr. II/ 2861/ 22.04.2015, a fost avansat la gradul de plutonier-adjutant șef în retragere. Este decorat cu Medalia „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

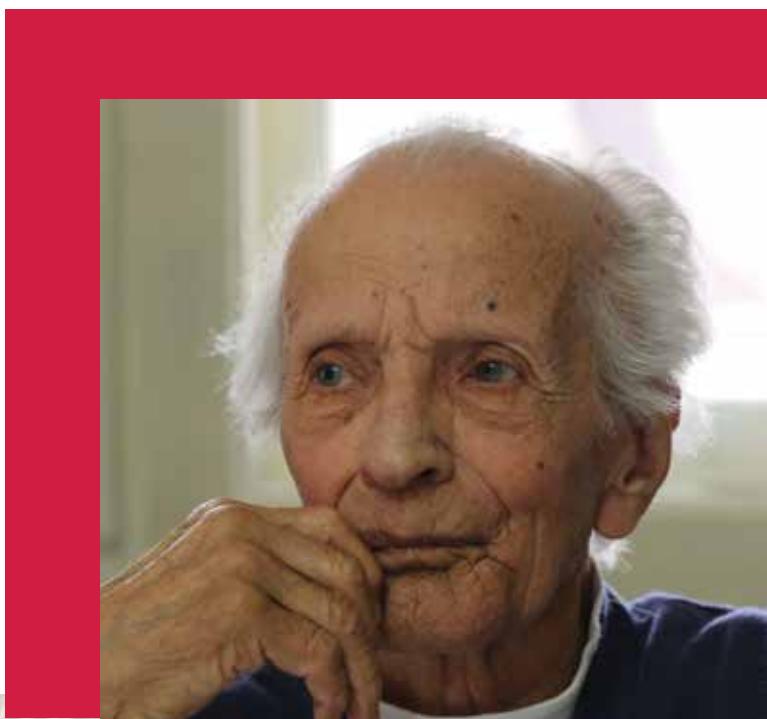
Vârsta înaintată a estompat memoria veteranului nostru de război și nu-și mai aduce aminte decât faptul că a participat pe front, la arma grăniceri, în zona Baia Mare. Nu a fost nici rănit și nici prizonier de război.

„Am avut noroc că nu am pătit nimic. De foarte multe ori puteam să mor, dar Dumnezeu m-a scăpat întodeauna. Mi-a fost tot timpul gândul la Dumnezeu! Pe front, nu plecam niciodată unul fără celălalt, eram cu toții împreună și fiecare spunea unde se ducea. Eu m-am ocupat cu aprovizionarea; eram la popotă.“

În prezent, se află în grija fetei sale, iar câteodată își mai gătește și singur. Se uită și la televizor, dar foarte rar, întrucât nu-i plac neadevărurile care se spun. A fost operat de hernie inghinală și la ambii ochi, iar acum vede bine. Se chinuie, însă, cu insomniile specifice vîrstei. A dus o viață cumpătată și nu a consumat alcool, decât rareori un vin pe care și-l producea singur.

La împlinirea unui secol de viață, a fost vizitat de către reprezentanții Direcției calitatea vieții personalului și Centrului Militar Județean Dâmbovița, în cadrul proiectului „100 de ani de viață, 100 de ani de istorie“, și a primit mesaje de felicitare din partea Primăriei municipiului Târgoviște.

— MIRELA FLORIAN

Plutonierul (rtr.)

Gheorghe COSTAN

Plutonierul (rtr.) Gheorghe COSTAN este din comuna Udești, județul Suceava și s-a născut la 9 ianuarie 1917, cu câteva luni înainte de a-și pierde tatăl în Bătălia de la Mărășești. A fost recrutat în 1939, la Compania 4 Sanitară, care funcționa pe lângă Corpul 4 Armată. În toamna lui 1942, a fost repartizat la Regimentul 6 Vânători de la Bălți, despre care, în glumă, spune că se numea Regimentul 6 „Vai Mamă“. Era căsătorit doar de o lună când a plecat de acasă și nu a știut că soția lui era însărcinată. A fost sergent, comandant de grupă la compania a VI-a, iar la comanda regimentului era colonelul Mateiaș.

A participat pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial în mai multe zone, dar a fost și la Cotu Donului. A văzut acolo multe orori, iar amintirile lui se dispersează cumva, rămânând doar un peisaj de iarnă, cu tranșee peste care se așternuse zăpada. La un moment dat, însă, a căzut prizonier împreună cu mai mulți camarazi de-al lui și au fost aduși în lagăr, pe o ninsoare puternică. Pe drum, li s-a spus să se dezbrace de bundițe (n.r. - o scurtă de blană tipică zonei Moldovei), dar fiind în zonă un sat, el a dat-o unui localnic rus pe o pâine, pe care a împărțit-o cu ceilalți. Aceea a fost mâncarea lor pe două zile. La comisie, a declarat că este soldat, pentru că ceilalți subofițeri erau forțați să lupte de partea rușilor. În lagăr, unde erau peste 4.000 de prizonieri, s-a înțeles bine cu niște evrei unguri, dar erau acolo și nemți, italieni, belgieni... A avut noroc și a devenit bucătar, lucrând pe acest post timp de doi ani de zile. Dacă a putut, i-a ajutat pe mulți, indiferent de naționalitate. În 1947, a fost eliberat și s-a întors acasă, unde a constatat că nu mai avea gard, pentru că fusese luat de ruși, care l-au folosit la construcția unui pod peste râul Suceava.

A făcut 12 copii, din care mai trăiesc 11, și are de la aceștia 46 nepoți și 137 de strănepoți. După război, a lucrat în construcții și agricultură.

„Am fost binecuvântat de Dumnezeu! Îmi aduc și acum aminte cum stăteam în tranșee, alături de caporul meu, Petru Crudu, din Flămânci. La un moment dat, a venit un tanc peste noi, iar eu, care eram la mijloc, am scăpat. Seară, s-au prezentat la mine doi soldați, dintre care unul mi-a dăruit o carte. Era Biblia. M-am apucat imediat să citesc din ea. După aceea, am constatat că, atunci când era câte un atac și zbârnâiau gloanțele ca niște albine, acestea nu se apropiau de mine. Să nu mai vorbesc despre bombardamente! Iisus m-a păzit! Nu am nici un alt secret și sunt convins că am ajuns la vîrstă aceasta pentru că Dumnezeu a fost tot timpul cu mine! Sau... poate și că i-am ajutat pe evreii ăia!“

Care evrei? Cei despre care urma să ne povestească ulterior, dezvăluind astfel un mare secret: „Pe 7 septembrie 1942, eram în Roman. Un soldat de-al meu a auzit strigătele unor oameni care se aflau în trei vagoane, staționate în gară, undeva către fabrica de zahăr, pe o linie moartă. Erau închiși în ele o mulțime de evrei, pe o căldură năucitoare. Erau și foarte infometăți... Vagoanele nu erau păzite de nimeni; păreau pur și simplu abandonate. Am aflat însă că mașinile germane veneau câteodată noaptea și îi duceau în Polonia, la moarte. Nu am stat prea mult pe gânduri și m-am dus acolo. Am văzut că erau legate cu multă sărmă, dar, după ce am reușit să deschid primul vagon, m-a ajutat în continuare un evreu mai în putere. Erau buimaci, săracii de ei! M-am năcăjit mult să îi eliberez! Apoi, până în zorii zilei, i-am dus către unitate. I-am scos pe strada Sucedava, spre marginea orașului și, apoi, pe pod la râul Moldova. De acolo, au plecat ei!“

Alexandru LICHI

.....

I

n octombrie 2017, domnul Alexandru LICHI a împlinit 100 de ani. S-a născut, aşadar, acum un secol şi ceva, în zona Moineşti, într-o familie cu 5 copii, el fiind cel mai mic dintre ei. Toţi au fost băieţi şi toţi s-au achitat de datoria faţă de țară, luptând în cel de-Al Doilea Război Mondial.

Neculai, unul dintre fraţi, era sergent, comandant de tun, când a fost rănit la picior şi călcat de tanc. Nu s-a mai întors acasă! Tatăl lor a făcut multe eforturi, inclusiv prin Crucea Roşie, pentru a-i aduce trupul neînsufleţit aproape de cei dragi, să fie înmormântat creştineşte şi să-i poată aprinde o lumânare. Ulterior, şi ceilalţi trei fraţi s-au dus la cei drepti.

Domnul Lichi a participat la luptele de pe frontul de est împreună cu Regimentul 5 Pionieri, ajungând lângă Odessa după aproape un an de campanie. Atunci a fost grav rănit. Un glonţ i-a trecut mai întâi prin mâna, apoi a intrat în obrazul drept şi a explodat în interiorul cavităţii bucale, cauzându-i răni foarte grave. A urmat o perioadă de mai bine de 2 ani petrecută prin spitale, unde a suportat 24 de operaţii. Când a ajuns în țară, la spitalul militar din Bucureşti, i s-a făcut un transplant de piele de pe piept la faţă şi, din greşelă sau nu, grefa i-a fost pusă cu partea pe care creşte părul în interiorul gurii, ceea ce i-a provocat probleme toată viaţa. Zona cu pilozitate trebuie curăţită şi dezinfecţiată tot timpul şi, din această cauză, şi alimentaţia este dificilă. „În rest, este sănătos şi are un caracter puternic“, ne-a spus frica sa.

A lucrat, după război, la sonde, de unde a ieşit la pensie. Nu a avut copii, dar a înfăiat o fată, de care a avut timp, ea devenind sprinjinul lui la bătrâneţe. După emoţiile pe care i le-a provocat vizita noastră, domnul Lichi a rămas în căsuţa sa, cu supărarea că nu-l mai ia Dumnezeu la El!

Sublocotenent (rtr.)

Vasile COCIORVAN

Sublocotenentul (rtr.) Vasile COCIORVAN s-a născut pe 25 noiembrie 1917, în comuna Iaslovăț din județul Suceava, „localitatea aflată la intersecția granițelor Imperiului Tarist cu Imperiul Austro-Ungar, în timpul luptelor“, după spusele mamei sale. La părinti, au fost doi frați și două surori. Nu a fost declarat oficial decât atunci când a plecat în armată. Mama să știind ce este războiul, s-a rugat mult și a postit, iar dumnealui consideră și acum că a scăpat cu viață datorită protecției divine și a rugăciunilor ei.

A fost recrutat după cutremur, aşa cum își aduce aminte, de către comisariatul Militar al Raionului Suceava, pe 20 noiembrie 1940, la Regimentul 13 Dorobanți de la Iași și a efectuat doar trei luni de instrucție, pe Copou. A fost trăgător la pușca-mitralieră, despre care spune că „avea nouă kilograme și o sută de grame“. Apoi, a venit pentru o scurtă perioadă acasă, mai ales că instructorii lui i-au spus că războiul bate la ușă. A fost dus la Prut, printre grăniceri, iar, de acolo, au fost trimiși cu toții pe dealul Golăieștilor, unde au făcut fortificații.

„Pe 22 iunie 1941, ne-am trezit dimineață devreme. Mai era mult până în ziua. Trecuseră multe avioane, ce se duseseră la Sculeni și bombardaseră. De la amiază, au început și rușii să tragă. Pe noi ne-au trecut nemții Prutul, cu bărcile. Acolo am văzut pentru prima dată morți. Înainte luptaseră acolo alți români de-a noștri. Am trecut printre ei și, după ceva de mers, am intrat și noi în situație de război. Ne-au pus banderole galbene la mâna pentru a nu fi bombardăți chiar de aviația noastră și am înaintat.“

Sublocotenentul lui a primit ordin să constituie o echipă de cercetași pentru a captura soldați inamici. Au plecat pe timpul nopții, s-au apropiat în liniște de liniile sovietice, au trecut de ele și au capturat doi militari ruși. Între timp, batalionul lui a trecut la ofensivă, fără să mai aștepte informațiile despre inamic. Au fost lupte dure! Nici apă nu a putut să bea, aşa de intens era focul. Compania a IX-a a fost nimicită complet. Rușii au luat banderolele galbene de la români morți și, profitând de teren, au venit spre ei. S-a ridicat în picioare cu pușca-mitralieră și a tras la mică distanță peste ei. Știa de la bătrânnii satului că cel ce dorește moartea nu va scăpa de ea în război. Așa că rușii, izbiți puternic, s-au retras. La sfârșitul zilei, rămăseseră foarte puțini din batalionul său. Majorul, comandantul lui, atacase fără ordinul diviziei, aşa că, amenințat cu judecarea în fața Curții Martiale, aceasta s-a sinucis.

După această întâmplare, s-a îmbolnăvit grav de tifos exantematic, chiar la trecerea Nistrului. L-a salvat un căpitan medic, care avea grija de 11 militari izolați. A fost evacuat la spitalul de la Iași, apoi, după ce s-a vindecat, a fost trimis într-un batalion de completare în fața Odessei, sub bombardament de artillerie. Comandantul unității, știind că avea experiență frontului, l-a luat ordonanță. De obiceală, la un moment dat, ofițerul a adormit. Peste un timp, a început din nou bombardamentul și soldatul Cociorvan l-a trezit brusc și l-a tras în tranșeu. Un obuz a căzut exact în locul unde fusese comandantul lui. Îi salvase viața!

După căderea Odessei, au revenit în țară, unde au stat până de Paște. El a ajuns și acasă, în permisie, apoi a revenit la unitate, care era dislocată la Sculeni. A continuat să fie ordonanță, de data aceasta la maiorul Ivăneanu. De acolo, a plecat cu trenul, apoi cu căruțele spre Cotu Donului. Simțea în suflet unele remușcări că nu își ascultase mama, știind ce urma să-l aștepte. S-a împrietenit, la un moment dat, cu un sergent, Mihai Dutca, de aceeași religie cu mama lui și a spus că, dacă va scăpa de război, se va converti.

După lupte grele, s-au retrас. În retragere, rămânea în urmă câte un batalion care să-i întârzie pe ruși. La una dintre aceste unități a rămas și maiorul Ivăneanu. Au fost înconjurați de cavaleria rusă, s-au luptat mult, dar au fost în cele din urmă copleșiți. Majorul, fiind basarabean, s-a sinucis.

După mai multe retrageri, frontul s-a stabilizat. Împreună cu un alt camarad de-al lui au fost plasați într-un punct de observație. Primeau o dată pe zi mâncare. Mai plecau prin satele părăsite, unde mai găseau câte un pumn de grâu. Au avut și păduchi, care îi necăjeau foarte tare. Când aveau clipe libere, se curățau cum puteau mai bine. Au stat acolo mai mult de două luni. „Îmi doream uneori să îmi degere picioarele și, astfel, să scap. Grea viață am avut acolo! Rugăciunile mamei au făcut mult! Ca să ii arate Dumnezeu că o ascultă, a îngăduit și a lăsat un glonț să mă rânească la umăr!“

A fost evacuat imediat la un spital german. De aici, l-au dus într-un oraș unde se pregătea un tren de răniți către România. L-au ținut patru zile în spital, la Tighina, după care a avut concediu medical o lună de zile și încă o lună de la regiment. „M-am întors la război, lângă Odessa. Pe 23 august 1944, am venit către casă, dar ne-au prins rușii. Așa am plecat în prizonierat. Ne-au dus pe toți în lagărul de la Fălești, unde se aflau 17.000 de oameni.“

Au plecat de acolo cu trenul, iar pe timpul călătoriei au suferit teribil de sete. Dar, a vrut Dumnezeu și a venit o ploaie puternică și, astfel, și-au potolit setea. Și-au umplut gamele și bidoanele cu apă. Au ajuns până la urmă în Caucaz, unde era o întindere mare între munți. Fusese planificat să se facă în zona aceea un oraș, Rîustave. Rușii aduceau acolo, din teritoriile cucerite, fabricile de armament cu totul. Au construit kilometri întregi de cale ferată până în toamna lui 1948, pe 19 noiembrie, când a fost eliberat. Până atunci, dăduseră drumul doar celor slabici. El a făcut parte din primul transport. Rămăseseră în urmă vânători de munte și jandarmi, care, după spusele altor cunoșcuți din zonă, au mai rămas doi ani.

În 1949, s-a căsătorit cu Mădălina și au avut împreună opt copii, dintre care șapte sunt încă în viață. Acum are peste 30 de nepoți. A lucrat în agricultură, însă, în 1953, a fost concentrat la Roman. Soția lui, care era la vremea aceea însărcinată, a rămas acasă cu doi copii. Din nefericire, în urma unui accident casnic, cel mai mic copil, o fetiță, a murit. El nu fusese anunțat de moartea fetei, dar, când a ajuns acasă, a văzut sicriul.

A fost decorat cu Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

Ştefan Niță STOICA

Domnul Ștefan Niță STOICA este veteran de război și, la momentul discuției noastre, urma să împlinească 100 de ani peste câteva luni, în octombrie 2017. „Nu știu dacă mai am timp să văd cu ochii meu albumul pe care vreți să îl faceți!“ (n.r.: Album dedicat centenarului Marii Uniri).

În Rusia, era iarnă și ningea, iar soldații noștri dormeau sub cerul liber. Zăpada se aşeza direct pe ei. Domnul Stoica era furier și a înfruntat frigul, foamea și moartea la fiecare pas. Odată, în vâltoarea luptelor, un proiectil i-a lovit calul care a și murit. Dar el a supraviețuit! Detașamente întregi erau luate dintr-o parte a frontului și trimise în alta, pentru completarea trupelor decimate. A fost, fără voia lui, martorul unor scene teribile, în care unii dintre camarazii lui au călcat pe niște mine și au sărit în aer, transformându-se în pulbere.

Nu credea că mai scapă din război! Însă, a fost decorat cu medalia „Bărbătie și credință“ și s-a întors acasă cu trenul, împreună cu unitatea lui. „Războiul a fost prea lung“, este de părere domnul Stoica.

Are două fiice, iar una dintre acestea are, la rândul ei, doi copii. În prezent, locuiește cu una dintre fete. Este un om sfătos, apropiat și apreciat de oameni. Secretul său pentru longevitate? „E dat de la Dumnezeu“, ne-a spus veteranul nostru.

Plutonier-adjutant principal (rtr.)

Aurel ANTONIE

Căzut prizonier în Al Doilea Război Mondial, plutonierul-adjutant principal (rtr.) Aurel ANTONIE și-a văzut copilul, pentru prima dată, la opt ani de la nașterea acestuia. Astă după ce a rămas, la rândul lui, orfan de tată, pe timpul Primului Război Mondial.

Veteranul Aurel Antonie din Horezu, care a împlinit venerabila vârstă de 101 ani, se prezintă scurt: „*Prizonier de război și deținut politic*“. Apoi, face o pauză, trage adânc aer în piept și amintirile încep să curgă...

Stagiul militar l-a efectuat în perioada '36-'39, în Drăgășani, la Centrul I Jandarmi. Arma — securitate, specialitatea — pușcaș, funcția — comandant de grupă la Corpul 1 Armată de la Craiova, Divizia 11 Infanterie, Legiunea Jandarmeriei Olt. „*Am fost activ când a început războiul.*“ Poate că vederea și auzul au început să îl lase, dar memoria este într-o stare perfectă. „*În '43, ne-au trimis la Chișinău, pentru că civili făceau reclamații că li se fura din case. Erau doar femei văduve. Au plecat un batalion de români și două divizii de nemți. Comandanțul nostru era un maior bătrân. Mobili-zaseră pe toată lumea, pentru că nu mai erau oameni. Nici nu mai conta, bătrân, Tânăr...*

„*Când au ajuns, nu mai era nici picior de rus în Chișinău. Aflaseră de venirea lor și plecaseră. Doar noaptea auzeai avioanele și puștile cu lunetă. Am prins doar un rus. Se parașutase noaptea la spital și a rămas agățat într-un pom. Era amărat și bolnav. În schimb, am căzut noi prizonieri. Tot batalionul. Trei zile mai târziu, când a fost vânzarea, știi voi... „, și ar vrea să mai adauge ceva, dar dă a lehamite din mâna și trece mai departe.*

„*Unitatea mea a păzit divizia. Nu am fost în linia 1. Din cei cu care am plecat, doar doi oameni am pierdut, unul din Gorj și altul din Drăgășani. În rest, după opt ani de prizonierat, cu toții ne-am întors în țară,*“ spune, mândru.

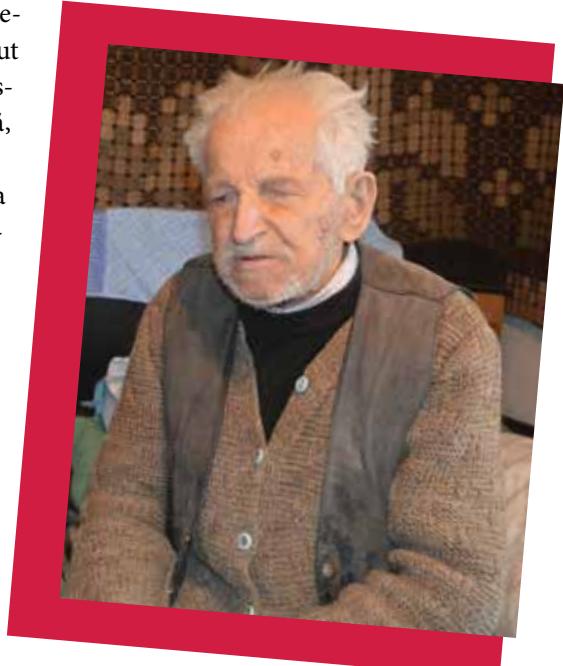
Era caporal și l-au făcut sergent pe front. Batalionul lui era de securitate, iar veteranul a fost comandant de grupă. Opt ani a stat prizonier în Odessa, Siberia, Turkistan și Stalingrad. A lucrat la pădure, la canalul Volga-Don, la șosele, căi ferate, în port și în fabrici. A pornit de la lopată și s-a întors în țară lăcătuș mecanic. „*Am plecat cioban la război. Nu aveam nici o meserie. Dar, în lagăre, dacă îți făceai normă, mâncai; dacă nu reușeai, făceai foamea. Așa că am trecut prin toate meserile: la ce m-au pus, aia am făcut!*“

Primeau sarcinile de dimineată și, la 16:00, veneau rușii și luau în primire. Pe ce lucrai astăzi, mâncai mâine. Subofițerii și soldații aveau o ratie de 15 grame de grăsimi pe zi (margarină). Ofițerii, 20 de grame. La început, erau 28.000 de prizonieri într-un lagăr, patru bucătării și, o dată pe zi, primeau mâncarea. „*Pentru ruși, n-a contat nația prizonierilor. Toți aveau același program. Si, cel mai important, țineau la igienă. Să fi avut haina 1.000 de petice pe ea, dar să fie curată. Când ne-au luat, eram plini de păduchi. Parcă îi văd și acum, niște orătanii cu coadă!*“

În Siberia, prizonierii au fost duși cu trenul și o lună au lucrat la pădure. „*Era ger afară și, în picioare, aveam cizme de pâslă, fără ciorap, dar era cald ca în sobă*“, își amintește veteranul.

Apoi, l-au mutat în Turkistan, unde a stat cel mai mult. A lucrat la o șosea și la o cale ferată. Ține minte că, într-un munte, au băgat 60 de vagoane de trolil, ca să iasă cu drumul pe partea cealaltă. „*Am săpat fântâni de 100 de metri adâncime, le-am umplut cu trolil și i-am dat foc cu fitil detonant, de departe, cum ar fi de aici la Vâlcea. Si, la distanța aia, tot s-au spart geamurile, s-a zguduit pământul și muntele doar s-a umflat în sus.*“

Din Turkistan, a ajuns la Odessa, unde a lucrat doi ani în port, la o fabrică de armături (motoare de vapoare și mașini). A fost lăcătuș mecanic. Lucrau acolo 200 de ruși și 100 de români. Cea mai bună perioadă din prizonierat aici a fost. A reușit să-și facă și un prieten, din tabăra opusă... „*Era un rus foarte priceput. Nu am văzut, în cei doi ani, să i*

se refuze vreo formă lucrată. Îl chema Niculae, avea șapte copii acasă și era mai sărac decât prizonierii. L-am văzut într-o zi, în pauza de masă, în fața fabricii, mâncă pâine cu votca. Nu avea altceva. Mâncam noi, prizonierii, mai bine decât el! Primeam butoaie cu pește de la Constanța și bere din România. Dacă rămânea mâncare de la români, o strângeam și i-o dădeam rusului. Mă pupa de mă albea!

Prizonierii români, în urma unei greve, erau plătiți pentru munca la fabrică. Dacă respectau norma de lucru, primeau, pe hârtie, 25 de ruble, din care le erau opriți bani pentru cazare și masă, un fel de taxă de lagăr. Totuși, un om muncitor rămânea cu două, trei ruble pe lună.

Ultima oprire a veteranului nostru a fost la Stalingrad, pentru aproximativ trei luni, unde a asamblat barăci. Auzise de la un rus că a fost o ședință la ONU și că ministrul rus a fost întrebat despre prizonierii români. Răspunse ceva de genul: «Eu nu știu nimic! Asta știe doar Bucureștiul și Moscova». Și, a doua zi, a văzut un afiș pe poartă în care scria că toți prizonierii de război se vor repatria. Nu a trecut mult și, lucrând la barăci, aude cucul cântând. „Noi, care nu văzusem de cinci-șase ani animale sau păsări, am zis: a venit cucul pe front, gata, noi plecăm! Deja începuseră să vină cei din schimbul doi al lagărului de la Stalingrad, prizonierii japonezi. Ne-au ținut o săptămână în carantină înainte să ne dea drumul. Românii puseseră bani la șosete, pentru acasă. Ne-au luat tot. Eu cumpărasem deja un costum din banii strânsi. Am fost inspirat. Am venit cu el acasă, îl am și acum!

Primii prizonieri eliberați au fost sârbii. După ei, au urmat celelalte nații. Ne-au imbarcat în bou-vagoane, dar organizate militarește. Cu bucătărie. Am coborât la Sighișoara. Noi am fost 18.000 de prizonieri, nemții erau vreo 10.000 și nu știu unguri câți au fost.“

În țară, a ajuns în '51 și i-au băgat direct la închisoare. Apoi, i-au eliberat pe rând. Trebuia să ajungă în ianuarie acasă, dar abia de Sfintele Paști a reușit. „Când am plecat la război, mi-am lăsat nevasta însărcinată. Abia mă căsătorisem, eram în primul an.“

Acasă, au ținut legătura prin scrisori, însă trebuiau să spună numai de bine. Scriau în rusește, pe o foaie îndoită în două. La câte două, trei luni ajungeau scrisorile la destinație. „Am avut o femeie de milioane! Când m-am întors, mi-am găsit copilul în clasa a II-a. Nu mi-a zis tată mai bine de un an. Am mai făcut încă doi copii, un băiat și o fată. Ea e la București, iar băiatul îl am aici.“

După ce i-au dat drumul din închisoare, a luat trenul spre Vâlcea. Când a coborât în gară, nu avea nici un ban. În jurul lui s-au strâns vreo 20 de oameni. Toți voiau să știe despre rudele lor, dacă le-a văzut cineva. „Vorbeam românește și rusește în același timp că, na, asta vorbisem în ultimii opt ani. Am ajuns în sat la 12:00 noaptea. M-am întâlnit pe drum cu mama, care plecase după mine. A plâns mult. Ce-o fi fost în sufletul ei..., că tata a luptat și el pe front și a fost și prizonier la Gura Lotrului. La cinci ani, eu am rămas orfan și am fost crescut de tată vitreg. Ajuns la vatră, întâi m-am ocupat de gospodărie, că se vedea cerul din casă!“ Apoi, a fost revizor la funicular. În '57, din păcate, i-a murit soția. S-a recăsătorit, dar, anul acesta, a pierdut-o și pe cea de-a doua.

“

*ÎMI IUBESC ȚARA! ȚARA MEA! ȘI, DACĂ AŞ FI IAR
TÂNĂR ȘI PATRIA ÎN NEVOIE, N-AŞ EZITA SĂ O PORNESC
PE ACELAȘI DRUM!*

”

Nicolae STAN

Domnul Nicolae Stan, veteran de război, la împlinirea venerabilei vârste de 100 de ani, a fost vizitat cu multă emoție și bucurie de reprezentanții Direcției calitatea vieții personalului, în cadrul programului „Acasă la veterani“, împreună cu cei ai Centrului Militar Zonal București și ai Primăriei Sectorului 4 București. Bineînțeles, i-a fost alături familia, dar și prietenii și vecinii din blocul unde locuiește venerabilul veteran, vădit emotionat evenimentul aniversar creat în jurul dumnealui.

A luptat pe front, în perioada noiembrie 1941 - august 1944, cu Regimentele 6 Călărași și 12 Roșiori. „Eu eram la escadronul de mitraliere. Am trecut Prutul și am participat la luptele de la Țigana, cele mai grele lupte ce s-au dat. M-au marcat multe momente de pe front și îmi amintesc cu tristețe și azi cum domnul maior Irimescu, împreună cu alți 2 soldați, au fost nimiciți de un proiectil rusesc chiar în fața mea. Am mai participat și la luptele de la Epureni, Limanul Nistrului și Odessa. Pentru că rămăsesem foarte puțini, a trebuit să ni se aducă efective de militari pentru a completa regimetele pierdute la Odessa. De aici, am fost trimiși în țară, iar eu am fost încartiruit în localitatea Vadul Săpat, de lângă Mizil“, ne relatează distinsul veteran de război.

Pentru faptele de arme săvârșite pe câmpurile de bătălie, a fost decorat cu Medalia „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

Acum, la cei 100 de ani, se poate bucura de o sănătate foarte bună, ocupându-și ziua citind sau făcând plimbări, ajutat de fiul lui. A fost plăcut impresionat de atenția acordată din partea structurilor Ministerului Apărării Naționale, mulțumindu-ne și așteptându-ne cu interes și cu altă ocazie.

— MIRELA FLORIAN

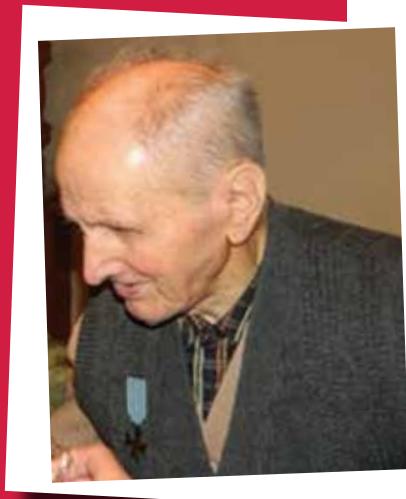
Sergent (rtr.)

Iulian BARBU

Pe 7 februarie 2017, veteranul de război Iulian BARBU, domiciliat în orașul Corabia, a împlinit un secol de viață. Evenimentul nu avea cum să treacă neobservat de către autorități, care s-au străduit să-i facă o binemeritată surpriză, sărbătorindu-l aşa cum se cuvine.

Sergentul în retragere Iulian Barbu a fost încorporat în data de 1 martie 1939 și a făcut parte din Regimentul 10 Cavalerie din Sibiu. În anul 1940, a ajuns la Statul Major General din București, la Regimentul de Gardă.

La împlinirea venerabilei vârste de 100 de ani, au fost prezenți nu doar cei apropiati dumnealui, ci și reprezentanți ai Primăriei și ai Centrului Militar Județean Olt. În semn de respect și prețuire, comandantul CMJ, locotenent-colonel Călin Nicolae, i-a înmânat bravului veteran o diplomă aniversară și Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“. De asemenea, primăria orașului i-a acordat și o sumă de bani.

Radu MOISE

Opoveste de 102 ani pentru un veteran de război născut într-o zi a sacrificiului și a recunoștinței, de 25 octombrie, Ziua Armatei României, zi atât de specială pentru istoria neamului românesc.

Războiul l-a găsit în garnizoana Constanța, fiind în perioada de instruire inițială, cu o unitate de artillerie antiaeriană. În perioada 1942-1945, venerabilul nostru veteran și-a făcut datoria față de România în cadrul Regimentului 1 Artillerie, având gradul de caporal și funcția de comandant de tun.

Veteranul nostru a fost căsătorit 72 de ani, din 1937 și până în 2009, când a rămas văduv, fiind tată a trei copii, bunic pentru doi nepoți și străbuncic pentru trei strănepoți.

În semn de apreciere și respect pentru sacrificiul făcut sub Drapelul României, veteranul de război Radu Moise a fost decorat cu Medalia „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“.

Sublocotenentul (rtr.) Vasile Gh. STĂMĂTEANU

Sublocotenentul (rtr.) Vasile Gh. STĂMĂTEANU s-a născut pe 2 februarie 1912, în localitatea Fântânele din județul Suceava.

În data de 12 martie 1942, a fost mobilizat în cadrul Regimentului 53 Infanterie și a participat la luptele de pe Frontul de Est, în apropierea orașului Odessa. Ulterior, după 1 aprilie 1944, tot pe Frontul de Est, în Crimeea, a făcut parte din Regimentul 25 Infanterie, unde a fost încadrat în grupele de minare și deminare – aşa-numitele „detașamente de sacrificiu“, pentru că acționau în fața limitei dinaintea apărării și, în mod deosebit, pe timp de noapte.

Pe 23 august 1944, a fost luat prizonier de armata URSS până în data de 12 aprilie în anul următor, când a fost înrolat voluntar, cu gradul de sergent în Divizia „Horia, Cloșca și Crișan“.

În data de 25 mai 1944, în semn de recunoștință, printr-un Înalt Decret, Majestatea Sa Regele i-a conferit sergentului Vasile Stămăteanu din Regimentul 25 Infanterie, Medalia „Bărbătie și Credință, cu spade, clasa a III-a“, pentru fapte de arme săvârșite în războiul contra Forței Sovietice.

— CEZAR COBUZ

Andrei PARNAVEL

In municipiul Fetești din județul Ialomița, l-am întâlnit pe veteranul de război Andrei PARNAVEL, care în anul 2017 a împlinit vîrstă de 104 ani. Pe timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, a fost soldat transmissionist la vânători de munte, în subordinea generalului Leonard Mociulschi. Poveștile dumnealui sunt impresionante și fiecare dintre acestea readuc în prezent miroslul de pulbere, de sânge, de... moarte! Imaginile care și acum îi tulbură sufletul descriu prăpădul prin care a trecut, înconjurat de trupuri sfărtecate de obuze și gemete ale unei dureri sfâșietoare... A scăpat cu viață din acel infern și este profund recunoscător pentru asta. A fost mult mai norocos decât mulți dintre camarazii lui care, din păcate, nu au supraviețuit.

Astăzi, este un om viguros pentru vîrstă înaintată pe care o are și își ocupă timpul cu un mic magazin aflat în piața orașului. A fost foarte bucuros să se întâlnească cu noi, cei veniți din partea Ministerului Apărării Naționale, dar și cu primarul urbei, comandantul Centrului Militar Județean Ialomița, căpitan comandor Ionel Bentoiu, locotenent-colonelul Cristian Dumitrașcu de la Trustul de Presă a Armatei și căpitanul Robert Zaharia din Direcția calitatea vieții personalului.

Ne-am luat la revedere de la Andrei Parnavel, un om pe care istoria l-a reținut, păstrându-i pentru totdeauna sacrificiul de pe câmpul de luptă. A trecut peste orice suferință sau necaz, peste trecerea nemiloasă a timpului care nu i-au putut șterbi demnitatea și nici devotamentul față de patrie.

Veteranul de război Ion ȚONCU s-a născut pe 24 martie 1916, în localitatea Ciuperceni din județul Teleorman. A participat pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, în perioada 22 iunie 1941 – 23 august 1944, cu Regimentul 23 Infanterie. A fost avansat la gradul de sublocotenent în retragere, prin Ordinul general M 34/ 2015.

„În anul 1938, am fost încorporat, iar în 1941, am plecat pe front, până în 1944. În toată această perioadă, nu am avut decât 75 de zile de concediu. În cadrul regimentului, eu făceam căruțe și, pentru că erau foarte bine construite, am fost decorat cu Medalia „Serviciul Credincios“. Regimentul nostru era dislocat la Bazargic, pe frontieră, iar noi făceam patrulă de la Luncavița, până la Isaccea. Mi-aduc aminte că, la un moment dat, în timp ce patrulam, am observat un om pe marginea drumului, lângă o vie. Ne-am dus să-l căutăm, dar a fugit. Am chemat noi ajutoare și a venit o patrulă de călăreți, dar nu l-am mai găsit.

A doua zi, am primit un ordin de la domnul colonel Țopârlan, să ne ducem pe front. Am trecut podul peste Nistru, dincolo de Ismail, și am ajuns într-o comună pe care am ocupat-o. După ce am stat pe loc o săptămână, am înaintat pe linia Nistru-Odessa-Tătarcea. La Odessa, rușii trăgeau în noi din toate părțile. Colonelul Țopârlan nu a vrut să se culce la pământ și un proiectil l-a nimerit din plin. I-am văzut doar capela care a sărit la vreo 10-15 metri în aer. Din tot regimentul nostru, nu mai rămăseseră decât 15 oameni, ceilalți fiind răniți sau uciși. Însă, compania la care eram eu a fost completată ulterior. Era o formațiune de cercetare, care avea 2 plutoane, cu câte 30 de oameni de fiecare, plus un pluton de călăreți.

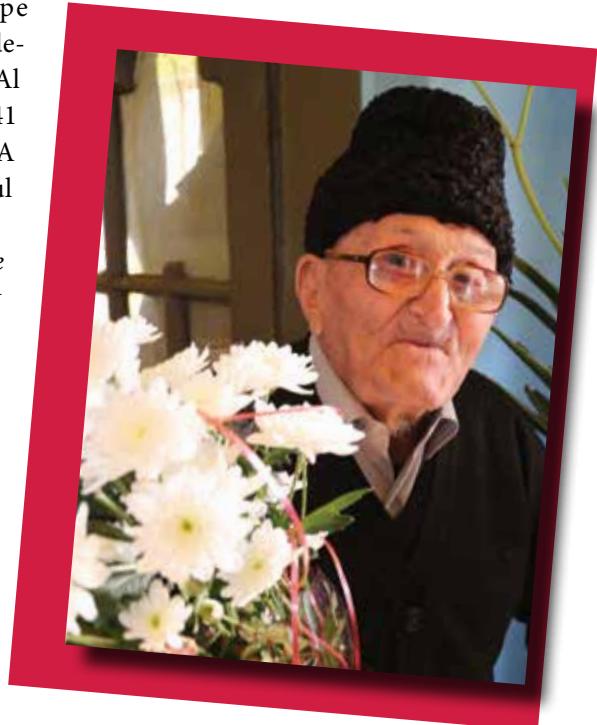
Am ocupat din nou pozițiile în Odessa și am început să înaintăm. Eu eram comandant la grupa a 2-a, plutonul 1 din cadrul companiei. Aveam misiunea să cercetez împrejurimile. Așa am ajuns până în Valea Tătarcii, unde era o apă mare de 8 metri lățime. Am văzut cât era de adâncă și, mai spre seară, după ce am aruncat tot ce aveam asupra mea,

m-am hotărât să traversez râul doar cu o foaie de cort cu care mi-am acoperit capul. Cei din regiment

au observat lipsa mea și atunci comandantul a dat ordinul să traverseze cu toții râul. După ce au venit și ceilalți, am continuat să cercetăm zona. Dar, la un moment dat, rușii au început să tragă asupra noastră. În acele zile, Odessa fusese declarat oraș deschis, unde nu aveai voie să tragi. Însă, când am ajuns la Odessa, am fost surprinsă de câteva focuri de armă. Noi am înaintat totuși, deși nu-i vedeam pe soldați, pentru că erau ascunși în bordeie. După acest eveniment, am avut 3 zile de repaus, apoi ne-am întreprins spre Crimeea, Mariupol și mai departe.

Din acele vremuri, mi-a mai rămas în minte și faptul că, dacă nu respectai ordinele primite, riscaș să fiș impușcat chiar de către comandantul tău. Cam asta a fost viața mea pe front: noaptea eram pe poziție, în calitate de comandant de grupă, trăgător, iar ziua, potcovar.“

După război, a continuat să lucreze ca potcovar.

Locotenent (rtr.)

Constantin HERȚOIU

Pentru veteranul Constantin HERȚOIU, cel de-Al Doilea Război Mondial s-a terminat în 1948. S-a luptat cu rușii doi ani pe front și, apoi, încă cinci, cu foamea, în lagăr.

Când își depăna amintirile din război, pe prispă casei lui, tot satul se strângea să-l asculte. A trecut prin multe și are și darul de a povesti. Așa că nu ne-a fost greu să îi găsim casa de pe malul Oltului. Pe oricine întrebi, în comuna Câineni din județul Vâlcea, despre un veteran, te duce la poarta locotenentului în retragere Herțoiu.

Povestea lui începe în 1936, când a fost încorporat la artillerie, la Sebeș, județul Alba. De acolo, a fost mutat, împreună cu camarazii săi, la Aiud, apoi la Satu Mare, Baia Mare, Câmpulung Moldovenesc și spre graniță. „*Era o vânzoleală generală, de parcă armata nu știa ce planuri are țara*“, explică veteranul.

Prima tragedie a trăit-o la Câmpulung de Nord, cum îi spune domnul Herțoiu, pe atunci sergent. Nu dormise de multe nopți, mărșăluind spre vamă. „*M-am suit într-un furgon ca să mă odihnesc. A venit sergentul-major la mine și mi-a zis: Ești prea Tânăr ca să dormi! Si s-a pus în locul meu. Era noaptea, târziu și burnița. La un moment dat, văd două linii luminoase și aud urlet de locomotivă. M-am trezit speriat, ca dintr-un somn adânc. Eram cu picioarele pe linie.*“

El a scăpat, dar sergentul-major nu. Trenul a făcut praf furgonul. N-a mai plecat după baterie și a așteptat lângă mort cam o săptămână până ce au venit să îi ia declarații. „*Credeau că l-am omorât noi. Armatele noastre se cam aranjaseră între timp, fiecare pe unde să lupte. Eu am fost trimis pe marginea unei ape, unde stăteau camuflați camarazii mei.*“

A doua catastrofă s-a întâmplat la Nistrul. Armatele rusești ajunseseră înainte și împânziseră cu cazemate toată coasta Nistrului. Dar românii nu bănuiau asta. Regele dăduse ordin ca, la ora 04:30, a doua zi de dimineață, să treacă jumătate pe podurile de pontoane și, de pe coastă, i-au nimicit cu pușca-mitralieră. Au omorât tot batalionul. Cu colonel cu tot. Cine le-o fi spus să plece cu o jumătate de oră mai devreme ca să nu îi poată acoperi nimeni când traversează?! Nici n-am apucat să reacționăm și ei zăceau unul în brațele celuilalt, morți. Eu cred că asta a fost vânzare, că am mai avut...“

Așa începe un alt episod: „*Anul '42, în Crimeea; zăpadă mare, începuse iarna. Toate trupele din Germania și țările aliate ei se subordonau unui general neamț, comandantul Crimeei. A venit plutonierul-major la mine și mi-a spus că avem liber trei zile, să mânăcăm, să bem și să dansăm. Nu îmi venea să cred. În mijlocul războiului... La miezul nopții, dansul era în toi, iar rușii au debarcat și i-au încercuit. Nu i-a văzut nimeni. Toți ai noștri erau beți, dormeau, dansau, nimeni la posturi. Am fost decimați. Soldații nemți și români săreau de la etaje în izmene și cămași ca să scape, dar și aşa au murit. Dimineața a apărut și majorul. Mă împingea cu piciorul, să vadă dacă mai trăiesc. Generalul plecase în Germania...*“

În toată perioada petrecută pe front, soldații români au fost nemulțumiți de direcțiile pe care le primeau. Nici cu aliații de atunci, nemții, lucrurile nu stăteau prea bine. „*Eram frați, tovarăși, dar până la un punct. Feodosia, punct la Marea Neagră, a fost cucerit de români. Si am înfipț drapelul românesc. Nemții l-au luat și l-au azvârlit. Apoi ține-te frate, luptă între români și nemți!*“

A stat aproape trei ani pe front. A ajuns până la Stalingrad. Volga era atât de periculoasă, încât nu puteai să construiești pod de pontoane. Și era plină de cadavre.

„*Tocmai atunci rușii băgaseră lansatoarele Katiușa cu 32 de proiectile, care plecau deodată, apăsând un buton. Au omorât mulți soldați cu ele. Noi eram prăpădiți. Åsta e adevărul...*“

La Cotul Donului, armata română, alături de cea germană, a fost oprită de ruși și dezarmată. „A căzut o bombă în apropiere și generalul Ciurea, săracul, se învârtea în gol și prindea muște. Doi căpitanii ruși m-au întrebat dacă suntem ofițeri.

- Nu, zic.
- Dar, ce sunteți?
- Români, am răspuns.
- Stați jos!, ne-au zis. (Tot dialogul bravului ostaș e redat în rusă.)

L-am luat de mână pe general și l-am tras după mine. A început să țipe că îndrăznesc să trag de un general. I-am explicat repede ce și cum și, ca drept răsplătă, mi-a zis că, dacă scăpăm, mi-o dă pe fică-sa de nevastă. N-am scăpat. Ne-au băgat în lagăr.“

Nu i-au ținut mult acolo: i-au scos și i-au dus să le arate Siberia. Șapte zile și șapte nopți au mărșăluit și nu au mâncat nimic. 300 de români au murit de foame pe drumul acesta. „Vedeam caii morți pe marginea drumului, umflați, cu picioarele în sus, și mă repezeam ca vulturul și înfigeam dinții în ei.“

În Siberia, nu au stat deloc. Au ajuns și au pornit înapoi. S-au oprit în lagărul din Donbas, unde Constantin Herțiu a stat trei ani și jumătate, în mina de cărbune. De acolo, a plecat acasă tocmai în... 1948. Învățase ceva rusă. În lagăr, primeai 200 de grame de pâine pe zi. „Am văzut cum nemții întindeau săpunul pe pâine și mâncau. Astăzi mâncau, iar mâine îi duceau la groapa comună. I-am întrebat, odată, de ce fac așa. Mi-au zis: Tu aici mori, după ani de chin. Eu mâine dimineață sunt acasă, la mama și la tata. Așa mi-au zis.“

Mâncarea era singurul lor gând. Veteranul ajunsese la 37 de kilograme. Era un schelet. Toți erau așa. „Te luau noaptea din somn să dai declarații. Pe tot parcursul interogatoriului, revenea o întrebare: câți ruși ai împușcat? Niciunul, spuneam. Nu te credeau. Le-am spus că adunam copiii de pe drum și le dădeam mâncare, că eu eram cu caii sau la artillerie, nu în prima linie. Bun băiat, spunea ironic. Apoi, iar, și câți ruși ai împușcat?“

“

**NEPOATE, MINTEA ÎMI ZBOARĂ ÎN TOATE PĂRTILE. EU SUNT ACI,
LÂNGĂ TINE, DAR ȘI ACOLO, CÂND ÎN CAUCAZ, CÂND LA STALINGRAD.
ÎNCHID OCHII ȘI REVĂD TOATE LUPTELE, TOATE ORORILE.
VOLGA ȘTIE TOT. CÂT A ÎNGHIȚIT APA AIA... VAI DE VIAȚA MEA!**

”

În lagăr, după încheierea războiului, erau obligați să trimită scrisori acasă. „Trebua să spun că sunt foarte bine, sănătos, voinic. Scriai ce spuneau ei. Maxim 25 de cuvinte. Și, în mai puțin de patru zile, primea răspuns din România.“

Din când în când, fostul artilerist închide ochii și, preț de 7-8 secunde, nu mai spune nimic. A depășit suta de ani, poate că mai adoarme, îmi spun în gând. Nea Dinu simte nedumerirea mea: „Nepoate, mintea îmi zboară în toate părțile. Eu sunt aci, lângă tine, dar și acolo, când în Caucaz, când la Stalingrad. Închid ochii și revăd toate luptele, toate ororile. Volga știe tot. Cât a înghițit apa aia... Vai de viața mea!“

Rușii nu eliberaseră prizonierii după încheierea păcii. Și, ca să justifice prezența lor aici, îi puneau să scrie că lucrează de bunăvoie. Până au primit prima scrisoare de la el, părinții lui îi aprindeau lumânări și la vii și la morți; nu știau dacă mai trăiește. Pe timp de iarnă, mureau câte 40 de prizonieri pe noapte. Număr fix. Un mister al lagărului... Ei erau împărțiti pe plutoane, iar domnul Herțiu era în al treilea. „Ne-a venit și nouă rândul la vaccin. Intram pe rând, ne făceau o injecție. Injecțiile morții. Venise rândul meu. Trebuia să intre în pielea goală. Oricum, aveam numai zdrențe și doar păduchii erau sănătoși pe noi. Mi-a făcut o injecție. Am vrut să ies pe unde am intrat, dar m-au împins să ies pe cealaltă ușă. Era întuneric în fața mea și m-am oprit. Asistenta m-a împins. M-am dus în picaj ca bombă. Am căzut pe oameni. Erau reci ca gheăță.“

Afară erau două santinele care păzeau ușa morții. Știind asta, a început să strige. Striga în rusește deschide ușa. Soldații erau oameni bătrâni. Au deschis ușa și au întins puștile la el. „Vedeam toți morții, plutonul meu și celelalte două de dinainte. M-am tras afară cu puștile lor. M-am scos gol, în zăpadă, dar nu simteam nimic. Am fugit în dormitor și m-am ascuns în saltea. Mă gândeam că mă vor căuta. Așteptam moartea. Mă gândeam că, și dacă vine, tot flămând mă găsește!“

Când am plecat din lagăr, nu am cuvinte să vă spun cât eram de fericit. Îmi era frică doar să nu mor până ajung pe pământ românesc. Am venit cu trenul și am debarcat în Focșani. Ne-am întors 700 din 4.000.“

Eliberat în '48, Constantin Herțoiu a fost întâmpinat acasă, la Câineni, de aproape toți oamenii din sat.
„M-aștepta lume de parcă mă însuram. Și cu masa pusă: mămăligă și brânză, că altceva n-aveau. Dar nici măcar nu eram flămând, că mă învățasem, în atâția ani, cu foamea. Și-acum mănânc puțin, și tot mămăligă cu brânză, c-așa-i la noi, la munte.“

În '50, s-a căsătorit. A avut șase copii — trei băieți și trei fete, dintre care una a murit. A fost căsătorit 40 de ani și toți băieții lui au făcut armata. Doar crescuseră cu povești de război...

Nevasta i-a murit cu ani în urmă. Își amintește cu drag de ea, dar și de rusoaica pe care o întâlnea în secret, când era în lagăr, în Donbass, ori de fata promisă de un general român pe care l-a salvat din calea bombelor. „Cu una am făcut și cu alta m-am ales. Că de bucurie c-am scăpat din lagăr, am uitat de fată și de tot. Am plecat fără rusoaică. Cu generalul nu m-am mai întâlnit în țară, așa că am luat o fată de la noi din sat“, se laudă moșul.

Astăzi, la 103 ani, încă este în putere. Ține singur o gospodărie cu multe animale și bate la picior kilometri întregi pe munții de pe Valea Oltului.

Sublocotenent (rtr.) Constantin FLOREA

Sublocotenentul (rtr.) Constantin Florea s-a născut pe 25 septembrie acum 101 ani, în orașul Dolhasca, județul Suceava, iar soția dumnealui, fostă asistentă medicală, are 89 de ani.

A fost incorporat, în 1938, la Flotila 1 Aviație din Iași, unde a efectuat stagiul militar pentru o perioadă de trei ani. Immediat după terminarea acestuia, a fost concentrat. Pe toată durata războiului, a făcut parte din Flotila 2 Bombardament, ca mecanic de avion și a participat la toate campaniile, atât în cele din Est, cât și din Vest.

La declararea războiului, a trecut Prutul și a ajuns dincolo de Nistru, iar în anul 1942, se afla la un aerodrom lângă Odessa. În 1943, a ajuns și la Cotu Donului, unde își amintește că a fost cel mai greu. După acest moment, a fost retras în țară, la Țăndărei, în județul Ialomița. Însă, la nici un an, în 1944, a trecut în Ungaria, unde a luptat până la finalizarea războiului. A venit în țară de pe aerodromul de la Budapesta, când a fost desconcentrat.

După război, s-a ocupat de agricultură până a ieșit la pensie. A avut un stil de viață sănătos, nu a fumat, nu a băut alcool și a fost foarte organizat, în sensul că tot ceea ce făcea era după un anumit program.

„Eram undeva în spatele frontului. La noi veneau avioanele ciuruite de gloanțe, pe care le peticeam la sol. M-am înțeles bine și cu nemții, dar și cu rușii. La vîrstă mea, am doar opt zile de spitalizare. Uneori, îmi vine greu să cred că am atâția ani! 101 ani!“

Ion ALRADI

Primul Război Mondial l-a lăsat orfan pe veteranul Ion Alradi, iar cel de-Al Doilea l-a chemat la luptă. Abia devenise și el tată, dar n-a ezitat. Avea o datorie, onorată de tatăl său, păstrată de el și transmisă, astăzi, nepoților. Totuși, soarta l-a ocrotit, plasându-l undeva în spatele frontului.

Pentru generațiile de la începutul secolului al XX-lea, în majoritate oameni simpli, de la țară, chemarea la arme era o obligație la fel de firească precum prășitul sau semănătul pământului. Crescuseră deja în miroslul prafului de pușcă din Primul Război Mondial.

Sublocotenentul (rtr.) Ion Alradi este un exemplu în acest sens. Tatăl lui a murit în Primul Război Mondial, iar mama și-a pierdut-o când avea doar doi ani. S-a îmbolnăvit și de tifos și a ajuns să fie crescut de un bunic. Apoi, a venit cel de-Al Doilea Război Mondial. L-au chemat, și-a luat arma și a pornit la război. N-a avut nicio tresărire. Atât de simplu a fost! Pentru el nici nu conta cu cine aveau să se lupte, ci doar că țara avea nevoie de el. Era rândul lui să lupte pentru ea.

Veteranul vâlcean Ion Alradi are acum 103 ani. L-am găsit în Stoenești, județul Vâlcea, destul de greu ce-i drept, pentru că noi îl căutam pe Ion Rada, conform livretului militar. Am aflat însă, că, în timp, omul nu își schimbă doar înfățișarea, ci, uneori, și numele.

„*După liberarea din armată, m-au făcut întâi Radi, apoi Alradi. Cine știe de ce?!*“ spune veteranul. Cine și de ce am aflat noi, de la nepotul lui. Se pare că uitarea are și un avantaj, pe lângă amintiri dragi, șterge din memorie și lucrurile urâte. Prima trecere, de la Rada la Radi, a fost o greșeală. Un funcționar neatent. Cea de-a doua, însă, a fost premeditată. „*Fratele tatălui meu, al doilea copil al bunicului, a fost viceprimar la Stoenești, în timpul lui Ceaușescu. Si s-a certat cu o bătrână care stătea la două case mai încolo de noi. Apoi, ca să-și păstreze dosarul curat și să nu mai pară că e fiul bunicului meu și frate cu tata, el a păstrat Radi și nouă ne-a pus un Al în față.*“

A modificat totul, certificate de naștere, acte de proprietate, tot. S-au trezit cu alt nume și fără putință de a face ceva în privința asta. „*Tata are acum 82 de ani, iar fratele lui, 79, și, cu toate acestea, de mai bine de 20 de ani nu-și vorbesc.*“

Sublocotenentul (rtr.) Ion Alradi a fost pe front în Al Doilea Război Mondial, la infanterie, fiind ajutor-ochitor la mitraliori. Mai avusese de-a face cu militaria în 1935, când executase stagiu militar. „*Am fost recrutat de Regimentul 2 Dorobanți, apoi m-au pasat la Regimentul 86 Infanterie Oradea. După trei luni de instrucție, m-au luat ca ordonanță la comandantul Corpului 6 Armată, Cluj, generalul Gheorghe Florescu. De la el m-am liberat. Am venit înapoi, în 1936 sau 1937, nu-mi amintesc exact...*“ Încurcate sunt căile memoriei! Îți amintești nume și detalii nesemnificative, dar pierzi alți ani întregi. Așadar, în '36 sau în '37, Tânărul soldat a revenit în Vâlcea, la Regimentul 2 Dorobanți.

„*N-am fost cu Regimentul 2 în prima linie. Au format altă unitate cu noi, Regimentul 42 Infanterie. Eram rezerva Regimentului 2 și mergeam în urma lui. Înlocuiam ce se strica, deserveam cu muniție...*“ povestește veteranul. „*Când au trecut Prutul, nemții și ai noștri, Regimentul 2 Dorobanți a rămas în Basarabia, la Chișinău. Deși era pustiu.*“

Regimentul 42, rezerva, a primit misiunea să curețe Chișinăul de ruși. Dar nu au găsit nimic. Nici mâncare nu lăsaseră în urmă. Iar Regimentul 2, împreună cu trupele germane, a mers până la Odessa. A stat pe front de când a început războiul până în '44. A plecat și s-a întors soldat. Sublocotenent în retragere a fost avansat când a împlinit 100 de ani. Cum regimentul din care facea parte veteranul nostru a fost complementar Regimentului 2 Dorobanți, nu a avut

contact cu inamicul. Sarcinile lor erau să asigure zonele din spatele frontului, să le curețe de ruși și să mențină ordinea, dar și să deservească regimentul combatant cu muniție, tehnică, hrană, oameni sau cu orice aveau nevoie. Așa că, de multe ori, Regimentul 42 rămânea în orașe și făcea provizii. „Am avut altă oprire la Iași. Ne-au dat misiunea de a menține ordinea. Eu m-am nimerit în garda regimentului și, la miezul nopții, scoteam rușii din case, îi luau santinelele și îi duceau mai departe. După ce am terminat, am plecat după Regimentul 2, până în Ucraina.“

Au ajuns până în Cehia, unde au cantonat într-un sat. „Și acolo am nimerit să fiu tot ordonață la un sublocotenent, comandantul de companie.“ Ține minte o zi cu soare, dis-de-dimineață, când privea Praga în vale. „Trupele nemțești se zvârcoleau, fugau și am auzit cucerul cum cânta. Ne-am gândit că ne întoarcem acasă. Vedeam cum fug nemții, se retrăgeau. Rușii îi respinseră, și pe ei, și pe noi. S-a mutat tot frontul. Atunci s-a terminat războiul pentru noi.“ Astfel, au pornit spre țară.

Din Moldova până în Cehia, merseră pe jos. Și de venit înapoi, tot aşa, din Cehia până în Făgăraș. „Ne luaseră rușii toate mijloacele de transport. Nu mai aveam cu ce să ne întoarcem“, încheie veteranul.

„A avut noroc cu cele șapte clase primare absolvide“, adaugă nepotul. „Scria atât de frumos, de ziceai că e bătut la mașină. Așa că a fost ordonață și nu a îndurat atât de multe ca aceia din linia întâi. Au vrut să îl opreasă în armată la sfârșitul războiului, dar era însurat și avea copii. Așa că l-au lăsat la vatră.“

Când a plecat la război, era căsătorit și avea un copil abia născut, tatăl nepotului care îi este astăzi alături. După ce s-a întors, a revenit la ce știa să facă – agricultură. „Se vindeau foarte bine căpșunile atunci și noi aveam multe, 5.000 mp de căpșuni... Până la 100 de ani, bunicul căra lemne cu spinarea din pădure. După ce a făcut suta, s-a îmbolnăvit și, uite, stă de trei ani cu sonda...“, ne mai spune nepotul.

Căpitan (rtr.)

Petru NISTORESCU

Născut în anul Marii Uniri, veteranul de război, căpitan (rtr.) Petru NISTORESCU, și-a sărbătorit cea de-a o sută aniversare în satul Ludești din comuna Orăștioara de Sus, județul Hunedoara.

Încorporat la 15 noiembrie 1939, în Regimentul 92 Infanterie Orăștie, la compania de transmisiuni, a plecat pe front la data de 24 ianuarie 1942, având funcția de centralist (telefonist) la comanda unității. În campania din est, a luptat în Crimeea, Caucaz, la Rostov pe Don, a ajuns până lângă Stalingrad și a participat la bătălia de la Cotul Donului. Pe frontul de Vest, a luptat în munții Tatra, apoi la Bratislava, iar finalul războiului îl găsește la Brno (Cehoslovacia). A fost avansat succesiv de la gradul de sergent până la cel de căpitan în retragere.

În semn de recunoștință și prețuire pentru faptele de eroism din luptele de la Odessa, Stalingrad, Cotul Donului și Crimea, în anul 1943, a fost decorat de către Regele Mihai cu Medalia „Bărbătie și Credință cu Spade, clasa a III-a“, iar în 1996, președintele României, Ion Iliescu, i-a acordat Medalia „Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945“. În 2013, Petru Nistorescu a primit din partea Consiliului Județean Hunedoara, titlul de „Cetățean de Onoare al Județului Hunedoara“ și, cu ocazia aniversării a o sută de ani de viață, pe 15 februarie 2018, i s-a acordat titlul de „Cetățean de Onoare al Comunei Orăștioara de Sus“.

Ilie CIORNEA

Ilie Ciormea s-a născut la 18 iulie 1914, în localitatea Dumești din județul Iași. Primul contact cu armata l-a avut în anul 1936, atunci când a fost încorporat la Batalionul 10 Instrucție din Târgu Ocna. Doi ani mai târziu, a fost selectat ca instructor pentru Regimentul de jandarmi pedeștri, în efectivul căruia a încheiat stagiul militar în 1939. Iminența războiului a făcut să rămână concentrat în aceeași unitate.

Pe 1 martie 1944, a fost trimis pe front cu Batalionul 1 Operativ cu care a ajuns până la Odessa, unde a îndeplinit misiuni de asigurare a ordinii publice, misiuni specifice trupelor de jandarmi.

La încheierea campaniei din Est, s-a întors în țară de unde, imediat, a pornit spre frontul de Vest, prin Cluj, Ungaria și Cehoslovacia. Vesta încheierii războiului l-a găsit în Munții Tatra, cu gradul de sergent.

A revenit în țară cu o garnitură de tren de marfă până la București și, de acolo, cu „*trenul foamei*” până la Iași. Aici, s-a angajat la căile ferate, unde a lucrat timp de 10 ani, după care s-a întors în comuna natală. S-a căsătorit și a avut trei copii, două fete și un băiat.

Pentru modul în care și-a făcut datoria, Ilie Ciormea a fost decorat cu următoarele Medalii: „*Pentru victoria asupra Germaniei în Marele Război de Apărare a Patriei*”, „*Eliberarea de sub jugul fascist*” și „*Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial 1941-1945*”.

Dumitru GEANGALĂU

Aparticipat pe frontul celui de-Al Doilea Război Mondial, cu Divizia a XI-a, timp de 2 luni de zile. A luptat alături de nemți contra rușilor, iar tranșeele erau dispuse, după cum chiar dumnealui povestește, în Cetatea Neamțului, pe lângă Dealul Cetății. „Am iernat acolo, în tranșee. Eram camuflați și, rareori, cădeau proiectile. Noi eram grupați în aceeași linie cu nemții și am desfășurat activități de recunoaștere.“

În anul 1944, a fost rănit la o mână. A primit îngrijirile medicale necesare la Piatra Neamț, unde a stat 3 zile, apoi a fost trimis la Bacău și pe urmă la Timișoara, unde a fost spitalizat pentru o perioadă de 3 luni de zile.

După război, a fost pădurar și transporta lemn. La 55 de ani, s-a angajat și astfel a ajuns să lucreze la barajul de la Bicaz, la fabrica de ciment din zonă și la un dispensar veterinar, de unde a și ieșit la pensie.

În prezent, duce o viață cumpătată, alimentele de bază fiind exclusiv naturale: brânză, ouă, slănină. Bea cafea în fiecare dimineață, dar ni se confesează că nu a făcut excese niciodată.

Are 5 copii și a fost căsătorit de două ori, dar în prezent este văduv.

Ioan VANCEA

.....

Domnul Vancea Ioan s-a născut în toamna anul 1916, în octombrie, imediat după intrarea României în Primul Război Mondial. Era al nouălea copil al familiei. Acum, din zece copii, este singurul supraviețuitor.

A „furat“ doar 4 clase, că nu a prea apucat să învețe, ne-a povestit. Avea nevoie de școală pentru că doar cei care urmău cele patru clase primare erau primiți în ucenicie. El a fost primit ucenic la un cizmar. Ca ucenic, era trezit zilnic la cinci dimineață și începea munca. Cel puțin, avea un pat unde se odihnea bine, era cald, putea dormi dezbrăcat. S-a calificat pantofar.

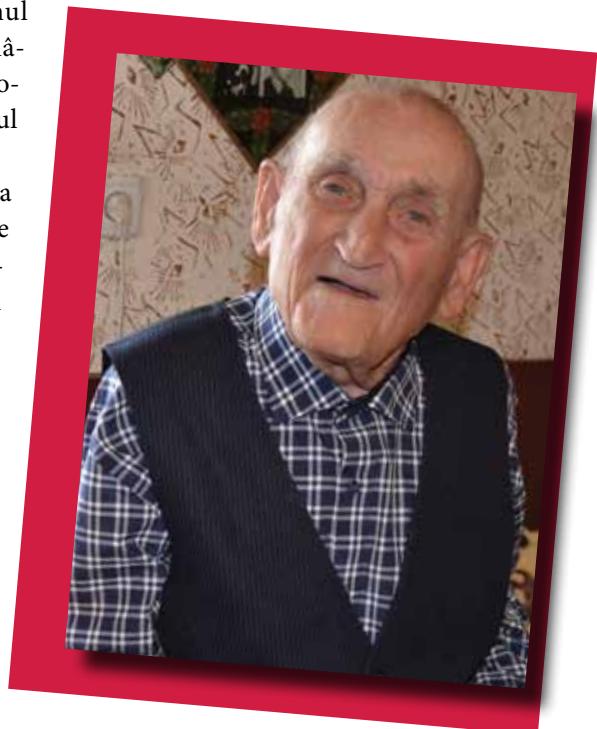
În 1938 a fost încorporat la Regimentul 8 Infanterie, pușcaș. Serviciul militar s-a încheiat în anul 1940, lăsat la vatră din cadrul Regimentului 2 Fortificații. În martie 1944 a fost concentrat și trimis pe frontul de est, cu Regimentul 27 Dorobanți. În luna mai a fost luat prizonier în Uniunea Sovietică, unde a petrecut patru ani grei, până în anul 1948.

Viața în lagăr a fost grea. Mâncarea consta, uneori, exclusiv în urzici fierte, motiv pentru care deținuții au făcut grevă, în urma căreia, unele aspecte s-au mai îmbunătățit. Lagărul reunea în jur de 60.000 de deținuți, de toate naționalitățile. Erau trimiși la muncă, în special în construcții. Șeful lagărului încasă sume de bani pentru munca prestată de deținuți. Aproape patru ani a căutat să supraviețuiască. În luna martie 1948 a ajuns înapoi în țară. „Când am venit acasă, eram bătrân. Aveam 32 de ani“, ne-a spus domnul Vancea.

În scurt timp s-a căsătorit și i s-a născut singura fiică. Nu a avut timp să mai facă alți copii. A trebuit să muncească, împreună cu soția, Marușca, să-și facă un rost, să-și clădească o casă. Are un singur nepot, de la care are o singură strănepoată.

După război, a muncit la CAP. Deși avea calificarea de pantofar, la fel ca primul om al țării, Ceaușescu, nu a avut o viață ușoară. Dar era mulțumit cu ceea ce a avut.

Soția a părăsit această lume în urmă cu 11-12 ani, nu-și mai aducea aminte prea bine. A trecut, deja, prea mult de atunci. Acum citește. Îi place să citească Biblia. Este credincios și este mai aproape de Dumnezeu decât atunci când era Tânăr.

General-maior (rtr.)

Constantin MIHALCEA

Vi-l prezintăm cu mândrie pe domnul general de brigadă (rtr.) Constantin MIHALCEA, veteran de război distins cu cele mai înalte decorații ale statului român pentru fapte de luptă excepționale. Este ultimul Cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul“ aflat în viață decorat cu această legendară distincție de război, cea mai înaltă în ierarhia ordinelor și medaliilor de război ale României.

Colegii noștri l-au vizitat acasă, la Brăila, chiar în ziua în care a împlinit 103 ani. Am vrut să-i fim alături pentru a-i arăta respectul și recunoștința camarazilor și conducerii ministerului și pentru a-i înmâna o scrisoare din partea primului-ministrului al României.

Generalul Mihalcea a fost răsplătit cu titlul de Cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul“ în urma unor acțiuni ce ar putea deveni subiect de film. În anul 1942, în a doua zi de Crăciun, aflat la comanda unei baterii de artillerie înconjurată de tancurile sovietice, ofițerul a reușit să-și salveze în mod miraculos subordonatații. Distrăgând atenția ochitorilor de pe tancurile T-34, și-a scos soldații din fața inamicului, țăsnind călare printre tancuri și prin nămeții ridicați de viscolul siberian, reușind să iasă din încercuire împreună cu toți militarii din subordine.

„Nu mă consider erou, ci doar un român care și-a făcut datoria... Am participat la eliberarea Basarabiei, la trecerea Nistrului și la luptele din Ucraina, de la Bug și Nipru. Am ajuns până în Crimeea, Caucaz, Istrul Pericop, Krasnodar și stepa Kalmucă, la sud de Stalingrad... am fost prizonier de război la nemți în Lagărul «Vistra nr. 8», de unde am fost eliberat în 1945 de trupele sovietice. Nu mi-am făcut decât datoria. Am făcut ceea ce trebuia să fac. Pentru asta m-am pregătit, asta am făcut“, declară cu modestie, într-un interviu, generalul Constantin Mihalcea.

La mulți ani, domnule general-maior (rtr.) Constantin Mihalcea! Ne înclinăm cu respect și recunoștință pentru tot ce ați făcut pentru noi, pentru România.

Sublocotenent (rtr.)

Constantin ȚICĂU

Continuând seria de manifestări inițiate, prin care veterani de război să fie omagiați la împlinirea vîrstei de 100 ani sau mai mult, a constituit un nou prilej în care comandantul Centrului Militar Județean Vaslui, locotenent colonel Florinel Dănuț Rusu s-a deplasat în municipiul Bîrlad pentru a-l felicita pe domnul ȚICĂU N. Constantin, veteran al celui de-Al Doilea Război Mondial, la împlinirea vîrstei de 100 ani.

Domnul slt. (rtr.) Țicău Constantin s-a născut, în localitatea Schineni (actual Murgeni) jud. Vaslui, fiul lui Neculai și al Mariei. Copilăria, tinerețea, precum și marea majoritate a timpului de „om la casa lui“ și le-a petrecut în satul natal. S-a căsătorit cu Elena la data de 28 august 1938, cu care a avut un copil.

Un prim contact cu mediul militar l-a avut prima data în anul 1935 când s-a înrolat ca voluntar, apoi a fost încorporat pentru a efectua serviciul militar obligatoriu într-o unitate militară. A fost lăsat la vatră în anul 1938. Acum, la zi aniversară, militarii vasluieni și bîrlădeni alături de membrii comunității, salută cu deosebit respect și apreciere pe veteranul de război Țicău N. Constantin și îi urăm cu toții multă sănătate!

— colonel CEZAR COBUZ

Căpitan (rtr.)

Constantin BUCIU

Domnul căpitan (rtr.) Constantin BUCIU — veteran de război, a fost vizitat cu mare bucurie și emoție, la împlinirea vîrstei de 100 ani, de către o echipă a Direcției calitatea vieții personalului, în cadrul proiectului „Acasă la veterani“.

Trecerea timpului nu a lăsat urme adânci asupra dânsului, distinsul veteran fiind mereu plin de umor și de viață.

S-a născut în comuna Almaj, jud. Dolj, într-o familie cu 7 copii, dânsul fiind singurul băiat și cel mai mic.

Încă de Tânăr a început să muncească în agricultură, la batoză, efectuând singur toate manevrele necesare la această mașină agricolă.

Distinsul veteran de război ne relatează că, în perioada 1939-1941, a efectuat stagiu militar într-o unitate mecanizată în București. Ulterior, a participat pe front în perioada 1941-1944, în Campania de Est, ajungând până la Odessa, având funcția de conducător de autovehicule.

După război s-a stabilit în București, unde a cunoscut-o și pe soție, având împreună o fată.

Este văduv de 8 ani, dar este îngrijit cu mare drag de întreaga familie.

Domnul Costică, aşa cum îi spun prietenii, a lucrat ca şofer la diferite instituţii, iubind foarte mult această meserie. Dar, deși a condus multe autovehicule, nu a avut niciodată o mașină personală.

„Se pricepea să repare toate tipurile de autoturisme“, relatează ginerele acestuia, domnul Ristea.

Nu a avut probleme de sănătate, doar la un ochi a avut un mic accident acum 35 de ani, în timp ce repară o mașină. Cu toate acestea poate să citească fără ochelari, lecturând în fiecare ziare sau uitându-se la televizor.

A dus o viață cumpătată, fără excese, nu a fumat niciodată și s-a hrănit sănătos. „A mâncat mult dragavei (ștevie), ouă și lapte de la țară“ — povestește plin de umor un prieten, consătean al domnului Buciu.

Respectă cele trei mese pe zi, delectându-se dimineața cu o ceșcuță de cafea.

A fost foarte bucuros de atenția acordată de către Ministerul Apărării Naționale, invitându-ne și cu altă ocazie să ne mai povestească câte ceva din viața acestuia.

— MIRELA FLORIAN

Savin TOADER

Domnul Savin TOADER s-a născut în prima zi a anului 1917. A trecut de atunci un secol. Un secol care l-a dus prin diferite locuri ale Europei și prin diferite stări și trăiri.

Locuiește într-o căsuță ca de poveste, de un alb imaculat, cu ferestre azurii. Treptele ne duc pașii într-o încăpere simplă, dominată de o sobă albă. Înconjurat de fotografii dragi, de unde ne zâmbesc vechii camarazi ai soldatului Savin, pe vremea armatei, cărora li se alătură câteva figuri calde ale familiei și o diplomă înmânată de Primăria Comunei Vrîncioaia cu ocazia centenarului vieții veteranului de război.

Este un om deschis, dornic să ne povestească cele întâmplate în urmă cu trei sferturi de veac. Ne-a invitat să ne așezăm comod, pentru că are multe de spus. Noi ne-am bucurat că ne-a așteptat cu memoria bună, gata să ne împărtășească cele trăite.

A fost încorporat la Regimentul 10 Dorobanți din Focșani, cu care a plecat, în 1942, către est, împreună cu trupele germane. A ajuns la Cotul Donului. A fost rănit la mână și la picior. Noaptea se formau detașamente care atacau cazematele rusești. Luau prizonieri ruși pe care îi surprindeau, cu armament cu tot. I-au dus la comandamentul regimentului. Din detașamente făceau parte mai ales cei care nu erau căsătoriți. La început nu a vrut să se duca, dar a primit ordin.

La una dintre incursiuni a fost rănit. O grenadă a explodat, a căzut, a pierdut pistolul, dar înainte de a se retrage și-a recuperat arma. Înapoiat la regiment, a fost pansat, dar din cauza sângei pierdute, și-a pierdut cunoștința. A fost dus la spitalul german de campanie și a fost operat. A petrecut patru luni în trei spitale, de la Rostov la Tiraspol, apoi la Focșani și a fost eliberat. Picioarul ii rămăsese cu sechele și l-a tras după el toată viața. S-a întors acasă, în Vrîncioaia.

S-a căsătorit cu o fată Tânără, dar cu care nu a apucat să aibă copii, a murit într-un accident stupid, când a căzut dintr-o fâneță. După mai mulți ani, s-a recăsătorit și au avut împreună cinci copii, cărora le-a făcut case în jurul casei părintești. Era puțin trist pentru că ei nu au venit să locuiască acolo și le-au vândut. Acum stă singur, copiii mai vin când și când.

Index de nume

ALRADI Ion	96	DUCA Dumitru	72	OPREA Vasile	54
ALUNEANU Corneliu	52	DUMITRĂȘCU Ion	64	PÂNZAR Nicolae	15
ANTONIE Aurel	86	DUMITRU Gal	23	PAPUC Ștefan	49
APOSTOL Neculai	22	DUMITRU Radu	35	PARNAVEL Andrei	91
BACIU Gheorghe	63	FLOREA Constantin	95	PETERFIU Ioan	43
BĂDESCU Ioan	47	GEANGALĂU Dumitru	99	PETRESCU Ștefan	59
BARBU Iulian	89	GERGELY Simion Ioan	51	PLETEA Neculai	12
BENEÀ Gheorghe	78	GHIATĂ Vasile	17	POPA Nicolae	74
BIJI Petru	30	GHIBU Emil Petru	79	RÎŞNIȚĂ Ștefan	44
BILU Ioan	42	GOSPEI Gheorghe	14	ROŞIANU Aurelian	45
BOICU Constantin	34	HÂRCĂ Gheorghe V.	57	RUS Iosif	76
BUCIU Constantin	102	HERȚOIU Constantin	93	SAVA Haralambie	69
BUDAN Gheorghe	31	IONESCU Constantin	53	ȘERBAN Marin	70
BULARCA Dionisie	38	IONESCU Nicolae	18	STĂMĂTEANU Vasile Gh.	90
CĂŞINEANU Gheorghe	51	IORDACHE Dumitru	16	STAN Nicolae	88
CEAPĂ Ion	36	IOSUB Costel	62	ȘTEFANA Vasile	81
CHIPOANCĂ Vasile	33	IUGA Augustin	65	ȘTEFANACHE Dumitru	43
CIAPĂ Mihai	42	IVAN Neculai	40	ȘTEFANOVICI Paul	27
CIOCHINĂ Nicolae Ion	41	LALA Ioan	50	STOICA Ștefan Niță	85
CIORNEA Ilie	98	LICHI Alexandru	83	STOICHECI Titu	58
CIUBOTARU Gheorghe	15	LUNGU Constantin	24	TĂȘICĂ Dumitru	29
CLINCIU Dobre	63	MARIN Ioan Gheorghe	64	TOADER Savin	103
COCA Dumitru	77	MIHALCEA Constantin	101	TORTOLEA Vasile	39
COCIORVAN Vasile	84	MIHĂILĂ Dumitru	7	TRIF Ioan	76
COLAC Tudor	28	MOISE Radu	89	TUDOSE Nicolae	73
COSTAN Gheorghe	82	MORARU Ilie	60	ȚICĂU Constantin	101
COTUȚIU Ioan	65	NĂSTASE Constantin	5	ȚONCU Ion	92
COȚOFANĂ Gheorghe	11	NEAGU Ioan	24	ȚUICĂ Ștefan	71
CREȚU Vasile	55	NICA Ștefan	20	VANCEA Ioan	100
DĂMĂSARU Stere	46	NICODINESCU Alexandru	66	VARGA Benjamin	32
DAVID Iosif	75	NISTORESCU Petru	97	ZAHARIA Constantin	56
DEACONU Gheorghe	3	NITĂ Ion	25	ZANFIRESCU Alexandru	9
DIACONU Grigore	68	NUȚĂ Ion	62		
DOVÂNCESCU Policarp	59	OLARU Constantin	48		

